

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب نود و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۵/۵/۱۸

رای صادره در نود و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۰۵/۵/۱۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی از تاریخ ابلاغ قابل اجراست.

مورد تأیید است
دکتر محمد رضا صفری
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است
دکتر طوبی غنکری
دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی
پژوهش و تحقیق

مورد تأیید است

دکتر طاهر چنگیز
معاون آموزش و
دبیر شورای آموزش پزشکی و علوم پایه

رای صادره در نود و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۰۵/۵/۱۸ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمد رضا ظفر لندی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

پسمه فعلی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپهوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

دوره کارشناسی ارشد ناپهوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در تود و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۰۵/۵/۱۸ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپهوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استاندورها و ارزشیابی برنامه) شرح پیوست تصویب کرد و ملزم می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپهوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی از تاریخ ابلاغ برای کتبه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.

اگر دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند
بدون موسساتی که با مجوز رسمی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

چون مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاصی تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.
۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کتبه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی ارشد ناپهوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استاندورها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ارشد ناپهوسته رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اساسی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی در مقطع کارشناسی ارشد تخصصی

<u>خانم و نام خانوادگی</u>	<u>دانشگاه</u>
خانم دکتر فیروزه زارع فرشته‌پندی (مسئول بازنگری مقطع ارشد) دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
آقای دکتر محمدرضا دانشمیان	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
خانم دکتر علیرضا حاتی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی شاپور اهواز
آقای دکتر علی حسن قاسمی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
خانم دکتر لیلا نعمتی انارکی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
آقای دکتر سپهر پنداری	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
خانم دکتر وحیده زارع گل‌گانی (مسئول بازنگری مقطع کارشناسی) دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
خانم دکتر مریم شکفته	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خراسان شمالی
آقای دکتر محمدکریم صابری	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوشهر
آقای دکتر عبدالرسول خسروی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جندی شاپور اهواز
خانم دکتر یزید پورموسی محمدی	آقای دکتر محمدرضا سیمانی (مدیر بودجه و هیئت متحده و برنامه‌ریزی رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی) دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
آقای دکتر حسین بیدختی	رئیس انجمن کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی ایران
خانم دکتر مریم اخوتی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان
خانم دکتر فاطمه شیخ شماعی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
خانم دکتر مریم کلزونی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
آقای دکتر حسین وکیلی مفرد	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان
آقای دکتر شهرام صدقی آینه‌خانلار	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
آقای دکتر حسن اشرفی ریزی	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان

همکاران دیرینه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

معاون دیرینه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
کارشناس دیرینه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

خانم راحله دانش‌نیا
خانم زهره قربانپان

لیست اعضاء و مدعوین حاضر در سہد و یست و یکمین

جلسہ شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۵/۱/۳۰

حاضرین:

- خانم دکتر طامره چنگیز
- آقای دکتر مسدیرضا سعیدی
- آقای دکتر فریدون توحی
- آقای دکتر غلامرضا اصفهانی
- آقای دکتر مهدی ثهرانی دوست
- آقای دکتر مهدی کدخدازادہ
- آقای دکتر محمد حسینی آپسی
- آقای دکتر بہرام دارابی
- آقای دکتر سید کامران سلطانی ہرہشامی
- آقای دکتر عظیم میرزا زادہ
- آقای دکتر حمید اکبری
- آقای دکتر جواد وردی
- آقای دکتر کوروش وحیدشامی
- آقای دکتر علی دل پیشہ
- آقای دکتر رضا شجاعی پور
- آقای دکتر ہوشنگ مہر پور
- آقای دکتر محمد جابایی
- آقای دکتر فرہاد ادھمی مقدم
- آقای دکتر محمد بیات
- آقای دکتر مهدی وطن پور (از طرف دبیرکلہ دہانتہا لہکی)
- آقای دکتر بہروز جنت (از طرف سازمان غذا و دارو)
- آقای دکتر امیرہاشا طہالہان
- ہانم دکتر شیکو ہمانی
- خانم دکتر مرخصیہ نجومی
- ہانم دکتر علویں غطسفری
- خانم دکتر حوریہ محمدی
- خانم دکتر شقایق حق جری
- خانم دکتر معصومہ جرجانی
- خانم دکتر لہہ ملکان زاد
- خانم دکتر سید رباب الہاسی (نمایندہ معاونت تحقیقات و فناوری)
- خانم دکتر سلفی پور (از طرف معاونت درمان)

مدعوین:

- آقای دکتر محمد رضا سلیمانی

لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب

برنامه آموزشی رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی در مقطع کارشناسی ارشد علوم پزشکی

حاضرین:

- آقای دکتر محمدرضا ظفرقندی
- آقای دکتر خسرو صالحی نیت
- آقای دکتر عباس صیادی
- آقای دکتر سیدسجاد وحیدی
- آقای دکتر محمدرفیعی زاده
- آقای دکتر بهروز چلت (به نمایندگی از طرف آقای دکتر مهدی پیرحیالسی)
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر لرهارد انصاری مقدم
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر محمد رحمتی
- آقای دکتر ناصر ممتازمیش
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر حمید لکبری
- آقای دکتر غلامرضا لاسگری
- آقای دکتر محمد حسین آیتی
- آقای دکتر امیراحمد اخوان
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر رضا شجاعی پور
- آقای دکتر علی دل پیشه
- آقای دکتر سیدعلی حسینی
- خانم دکتر طاهره چنگیز
- خانم دکتر مرضیه نهومی
- خانم دکتر علوی غضنفری
- خانم دکتر مریمه محمدی
- خانم دکتر شقایق حق جوی چوئامرد

فصل اول

برنامه آموزشی رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

مقدمه

مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، علمی است که دانش‌آموختگان آن با استفاده از فناوری اطلاعات و مدیریت دانش، به فراهم‌آوری ساینمایی، انحصار بزرگی و مدیریت اطلاعات و سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی می‌پردازند. این رشته با به‌روشنی از اصول و فنون کتابداری، مدیریت دانش، فناوری اطلاعات، سیستم‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها و سواد اطلاعاتی و سواد سلامت، نقش مهمی در پشتیبانی از آموزش، پژوهش، پزشکی مبتنی بر شواهد و تصمیم‌گیری، و ارتقای سلامت جامعه ایفا می‌کند. همچنین از طریق مدیریت علمی بر مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و کتابخانه‌های مرکزی، دانشگاه‌های و بیمارستانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی، زمینه‌های ارتقای جریان اطلاع‌رسانی پزشکی و درمانی و صنعت چرخه اطلاعات سلامت را برای پزشکان، پیراپزشکان، و دانشجویان علوم سلامت و عموم مردم فراهم می‌سازند. از سوی دیگر، فلسفه آموزشی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی در مقیاس کارشناسی ارشد با این تکرار همراه است که دانش‌آموختگان این رشته علاوه بر فراگیری فنون مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، قادر خواهند بود به عنوان مشاورانی در فعالیت‌های پژوهشی و فناوری حوزه سلامت نیز مشارکت کامل داشته باشند.

یکی از رویکردهای حرفه‌ای مورد توجه در رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، پاسخ به نیازهای حوزه سلامت، نیازهای جامعه و نیز تحولات آنها از طریق بازنگری در برنامه‌های آموزشی (گرایش‌ها، محتوا، و سرفصل دروس) می‌باشد. در رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی نیز به توجه به نیازهای سلامت جامعه، دلایل متعددی وجود دارند که بازنگری در برنامه‌های آموزشی را ضروری می‌سازند و در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود.

تدوین یا بازنگری یک برنامه درسی مناسب و ایدمان برای رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، از یک سو، نیازمند توجه به علوم مرتبط با آن مانند پزشکی و علوم سلامت، فناوری، رسانه‌های ارتباطی، علوم ارتباطات، علوم اجتماعی، و علوم رایانه، و توجه به پیشرفت‌ها و تغییرات این علوم و نیز تغییر در نیازها و شرایط بازار کار و از سوی دیگر، نیازمند توجه به ایجاد و گسترش روندهای جدید در حوزه سلامت و بالینی (مانند پزشکی مبتنی بر شواهد) و نقش‌های جدید مدیران اطلاع‌رسانی پزشکی در جامعه و نظام سلامت است. بررسی مدیوم و منظم برنامه‌های آموزشی، میزان کارایی یا ناکارآمدی آن‌ها را نسبت به شرایط روز و بازار کار مشخص می‌کند و با شناسایی مشکلات موجود و ارائه راهکارهای مناسب، باعث ارتقای مهارت‌های دانش‌آموختگان و همسویی آنان با نقش‌های جدید به‌منظور انطباق با شرایط روز و بازار کار خواهد شد. علاوه بر این، در رابطه با ضرورت اجرای بازنگری می‌توان به اسناد بالاسنی در کشور مانند سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، نقشه جامع علمی کشور، نقشه جامع علمی سلامت، و سند تحول و نوآوری آموزش پزشکی که بر دستیابی ایران به جایگاه اول علم و فناوری و تدوین برنامه‌های درسی مطابق با نیازهای جامعه تأکید دارند، نیز استناد کرد. بنابراین، هدف از انجام این بازنگری، انطباق برنامه درسی این رشته با نیازهای جامعه و حوزه سلامت است و به سفارش هیئت ممیته و ارزشیابی «کتابخانه‌های اطلاع‌رسانی پزشکی» انجام شده است تا این رشته بتواند از طریق فناوری‌های اطلاعاتی، علوم ارتباطات، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های مدیریتی، و بهره‌گیری از نظام‌های هوشمند، به اطلاع‌رسانی صحیح در امور پزشکی و سلامت بپردازد. همچنین دانش‌آموختگان آن بتوانند با کسب شایستگی‌های موردنیاز، با تیم‌های علمی همکاری و مشارکت داشته و به ارتقای فرایندهای پزشکی مبتنی بر شواهد و بازتابی اطلاعات بالینی و در نهایت بهبود ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به بیماران یاری برسانند.

سنت مستحبه و ارزشیابی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۷ تصمیم به بازنگری در مرتبه آموزشی مقطع ارشد این رشته گرفت و کارگروهی برای انجام این مهم تعیین کرد این کارگروه طرح تحقیقاتی با کد اخلاق IR.MUI.NUREMA.REC.1402.052 را به تصویب رساند و با در نظر گرفتن کلیه ذینفعان شامل دانشجویان کارشناسی ارشد این رشته دانشجویان دکتری تخصصی آن، دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد آن، اعضای هیئت علمی گروه‌های آموزشی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، کارشناسان مرتبط در حوزه سلامت و صنایع مرتبط (مدیران کتابخانه‌ها، مدیران مراکز اطلاع‌رسانی، مدیران منابع علمی، مدیران پژوهشی، و مانند آن‌ها) و در نهایت اعضای هیئت مستحبه و ارزشیابی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، بازنگری را انجام داد.

این بازنگری بر اساس رویکرد کیفی-توسعاتی و با استفاده از الگوی تعدیل‌شده «دلیس» یکی از الگوهای مناسب برای بازنگری برنامه‌های آموزشی انجام شد بر اساس این الگو، چهار فاز (شامل ۱) نیازسنجی، ۲) تبیین توانمندی‌های مورد نیاز دانش‌آموختگان، ۳) اصلاح، تفسیر و بازبینی اولیه برنامه درسی، و ۴) نهایی‌سازی برنامه درسی انجام شد. برای گردآوری داده‌ها از روش‌های مختلف شامل مرور متون، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته، تکنیک دلفی، و بحث گروهی متمرکز استفاده شد. در مرحله اول، نظر همگی دبیران دکتر شده در بالا در خصوص برنامه درسی کنونی (مصوب ۱۳۸۹) و میزان نیاز به تغییر یا حذف یا افزودن بخش‌هایی از آن اخذ شد. در مرحله دوم، از طریق بررسی برنامه‌های درسی مشابه موجود در جهان و مطالعات مرتبط و همچنین مصاحبه با ذینفعان، اقدام به شناسایی توانمندی‌های مورد نیاز دانش‌آموختگان گردید. در مرحله سوم، اصلاح، تفسیر و بازبینی اولیه برنامه درسی از طریق فوکوس گروپ‌ها، کارگروهی متشکل از نمایندگان از اعضای هیئت علمی تمامی گروه‌های مجری دوره ارشد مسیر هیئت مستحبه و ارزشیابی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، رئیس انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران، نمایندگان دانشجویان ارشد و دکتری، و نمایندگان دانش‌آموختگان این دوره انجام شد. در موارد نیاز، برای برخی دروس از زیرگروه تخصصی نیز بر حسب مورد استفاده شد. در مرحله چهارم، در تاریخ ۹ و ۱۰ تیر ماه ۱۴۰۲ در جلسه حضوری هیئت مستحبه و ارزشیابی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، این برنامه درسی به تأیید نهایی رسید. لازم به ذکر است که آنچه اول در بازنگری برنامه درسی مربوط به نام رشته است که ذینفعان با تغییر نام رشته موافق بودند. همچنین در جلسه عمومی تبیین نام رشته که با همکاری انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران و مشارکت کشوری دانشجویان دانش‌آموختگان، اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاستمداران مربوطه، کتابداران شاغل و دیگر افراد ذینفع برگزار شد. تبیین نام به‌دست‌آمده در بازنگری کنونی تأیید شد. سپس کارگروه تغییر نام در جلسه حضوری هیئت مستحبه و ارزشیابی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۸، تبیین نام را به اتفاق آراء به تأیید رساند و در جلسه ۹۸ شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۵/۵/۱۸ تبیین نام برنامه آموزشی بازنگری شده با عنوان جدید مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی به تصویب رسید.

تعریف رشته:

مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، یک رشته علمی است که با استفاده از فناوری اطلاعات و مدیریت دانش، به فراهم‌آوری، سازماندهی، اشاعه، بازیابی و مدیریت در عرصه اطلاعات و سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی می‌پردازد. این رشته با بهره‌مندی از اصول و فنون کتابداری، مدیریت دانش، فناوری اطلاعات، علم‌سنجی، ترجمان‌شناسی، سواد اطلاعاتی و سواد سلامت نقش مهمی در پشتیبانی از آموزش، پژوهش، پزشکی مبتنی بر شواهد و تصمیم‌گیری بالینی، و ارتقای سلامت جامعه ایفا می‌کند. دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد این رشته با استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی - ارتباطی و مدیریت دانش، به ارائه خدمات اطلاعاتی، مدیریت اطلاعات و دانش سلامت در نظام سلامت، و ارزیابی آن در حوزه سلامت می‌پردازند و ضمن تسهیل ارتباطات سلامت، زمینه ارتقای جریان اطلاع‌رسانی سلامت را برای مراجعان نظام سلامت و سیاست‌گذاران این حوزه فراهم می‌آورند. همچنین با کسب شایستگی‌های مورد نیاز در شش حیطه مهارت‌های ارتباطی، پژوهش و عملکرد مبتنی بر شواهد، توانایی آموزش و تفریس دانش حوزه موضوعی و محیط بالینی، ارائه خدمات اطلاعاتی، و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، نقش‌های زیر را در نظام اطلاع‌رسانی سلامت کشور بر عهده می‌گیرند:

- فراهم‌آوری اطلاعات سلامت
- سازماندهی اطلاعات سلامت
- ذخیره، بازیابی، و اشاعه اطلاعات سلامت
- مشارکت و مشاوره در انجام پژوهش‌های سلامت
- مدیریت و ارزیابی داده، اطلاعات و دانش سلامت
- اطلاع‌رسانی پزشکی و سلامت
- مدیریت علمی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت (مانند گنجینه‌های بیمارستانی، اداره انتشارات و دفاتر نشریات، واحدهای علم‌سنجی، واحد ترجمان‌شناسی و مراکز تحقیقاتی علوم سلامت، مراکز رشد و فناوری، و مانند آن‌ها)
- جستجوی اطلاعات معتبر و شواهد بالینی مرتبط با یک بیماری خاص
- شرکت در پژوهش‌های پزشکی و بالینی به عنوان پژوهشگر بالینی
- فراهم کردن اطلاعات معتبر مورد نیاز بیماران و خانواده آنان.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

- دارندگان مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد کلیه رشته‌های وزارت بهداشت، دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی، کارشناسی و کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، علم اطلاعات و دانش‌شناسی (کتابه گرایش‌ها)، فناوری اطلاعات، مهندسی کامپیوتر و علوم کامپیوتر (کتابه گرایش‌ها)، علوم ارتباطات (کتابه گرایش‌ها)

* برای کسب اطلاع از آخرین تغییرات در منبرک تحصیلی موردپذیرش و مواد استحقاق و شرایط آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته‌های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

و باورهای حاکم بر این رشته عبارتند از:

- پایبندی به اصول اخلاقی حرفه‌ای، تعهد و مسئولیت حرفه‌ای
- احترام و تکریم از جانب رجوع
- تحقق و تسهیل حق آزادی دسترسی عادلانه گروه‌های مختلف به اطلاعات و اطلاعات سلامت با کیفیت، موثق و مبتنی بر شواهد
- کمک به جریان آزاد اطلاعات سلامت در جامعه
- احترام به تنوع فرهنگی و اجتماعی کاربران اطلاعات سلامت
- کمک به ایجاد امکان دسترسی به انواع منابع اطلاعاتی سلامت
- کمک به ارتقای سواد اطلاعاتی و سلامت کاربران
- رعایت حقوق مؤلفان و کاربران اطلاعات سلامت
- رعایت محرمانگی اطلاعات مربوط به مشتریان اطلاعات سلامت
- توانایی و نوآوری آموزشی و پژوهشی و یادگیری مادام‌العمر
- دسترسی ارتباطات حرفه‌ای در سطح ملی و بین‌المللی
- گسترش ارتباطات بین‌رشته‌ای از طریق همکاری و هم‌افزایی با دیگر رشته‌های مرتبط با سلامت

دور تما (چشم‌انداز):

این رشته انتظار می‌رود نیروی انسانی توسعه‌ی تربیت شود که بتواند با انجام امور اجرایی، پژوهشی، آموزشی، فنی و اطلاع‌رسانی به مدیریت مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی و کتابخانه‌های پزشکی، مراکز تحقیقاتی، مراکز رشد و فناوری، مراکز علمی-صنعتی، اداره انتشارات، دفاتر مجلات و مانند آن‌ها یاری رساند و بدین ترتیب، جایگاه این رشته را در نظام سلامت و اطلاع‌رسانی سلامت کشور بهبود بخشد. نیز انتظار می‌رود که این رشته به سطح استانداردهای بین‌المللی برسد و ضمن سرآمدی در منطقه، به پذیرش دانشجو از دیگر کشورها اقدام کند. بدین‌منظور، ضروری است که رشته مذکور با استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی-ارتباطی به حوزه سلامت، بالین و تیم‌های درمان پیوندد و از طریق مدیریت داده‌ها، هوش مصنوعی، سائورس، پرفارم‌لری، والیت مجازی و دیگر فناوری‌های نوین، دسترسی به اطلاعات سلامت را فراهم و تسهیل کند. همچنین لازم است که دانش‌آموختگان این رشته علاوه بر آموزش مهارت‌هایی مانند استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی سلامت، شبکه‌های اجتماعی و دیگر منابع این حوزه، بتوانند با اقدام به تیارسیجی اطلاعات سلامت، به ارتقای سواد اطلاعات سلامت فرد و جامعه اطلاع‌درمانی، و گردش اطلاعات سلامت موثق و مبتنی بر شواهد، یاری رسانند. به‌علاوه، از طریق مشارکت و مشاوره در پژوهش‌های حوزه سلامت به تولید داده، علم و دانش سلامت و ارزیابی آن با استفاده از فنون علمی-صنعتی کمک کنند. همچنین انتظار می‌رود طی ده سال آینده، دانش‌آموختگان این رشته، توانمندی‌های خود را در تیم‌های بالینی به‌ظهور برسانند و به عنوان یک عضو در تیم‌های بالینی بیمارستان‌های ایران شناخته شوند.

رسالت (ماموریت):

این رشته تسهیل دسترسی به منابع اطلاعات سلامت، کیفیت و پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی سلامت با استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی و هوش مصنوعی در جهت فراهم‌آوری سازمانی، ذخیره، بلرایی و استفاده اطلاعات سلامت و کمک به گردش صحیح چرخه اطلاعات سلامت است. این رشته به دلیل ظرفیت وجودی و ماهیت بین‌رشته‌ای خود با رشته‌های متعددی چون پزشکی و دیگر رشته‌های

علوم سلامت و نیز جامعه‌شناسی، روانشناسی، علوم ارتباطات، فناوری و فناوری اطلاعات، انفورماتیک پزشکی، ژورنالیسم پزشکی (سلامت و رسانه)، و مانند آن‌ها ارتباط موضوعی دارد. دانش‌آموختگان رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی در مقطع کارشناسی ارشد به افرادی با تجربه و توانمند تبدیل می‌شوند که نقش کارشناسی، رهبری، مدیریتی و اجرایی خود را در حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه‌ها و دیگر مؤسسات آموزشی-پژوهشی-علمی ایفا می‌کنند. از جمله این وظایف می‌توان به مدیریت منابع علمی در دانشگاه‌های علوم پزشکی، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و عمومی، کتابخانه‌های بیمارستانی، مراکز تحقیقاتی سلامت، مراکز رشد و فناوری، مراکز علمی-پژوهشی، ادارات انتشارات و دفاتر مجلات، واحد مدیریت دفتر معاونت‌های درمان و توسعه، مراکز اسناد دانشگاه، روابط عمومی، دفتر حفظ مراکز، عملکرد مبتنی بر شواهد، مراکز و شرکت‌های مرتبط با سلامت (مانند کارخانه‌های داروسازی و تجهیزات پزشکی) و - اشاره نمود. علاوه بر آن، دانش‌آموختگان این رشته، رسالت‌های پژوهشی، آموزشی و فناوری‌های دیگری نیز بر عهده دارند. آنان به عنوان دستیار پژوهشی و مشاور اطلاعاتی در امور پژوهشی به پژوهشگران سلامت و بازمی‌باری می‌روانند و توانایی پاسخگویی به نیازهای اطلاعات سلامت فرد و جامعه را دارند و از طریق آموزش سواد اطلاعاتی، اطلاع‌درمانی و مشارکت در آموزش بیمار، آموزش استفاده از منابع اطلاعاتی سلامت و تولید محتوای سلامت، به تیم درمان و دانشجویان پزشکی و دیگر افراد شاغل در نظام سلامت، به این مهم عمل می‌کنند. این دانش‌آموختگان دارای مهارت‌های مبتنی بر فناوری می‌توانند مشاوره و مشارکت در طراحی وبسایت، مدیریت و پرفازش داده، مشاوره در طراحی نرم‌افزارها و اپلیکیشن‌های سلامت به منظور تحلیل گردش صحیح در چرخه اطلاعات سلامت در جامعه نیز هستند. همچنین قادر هستند با بهره‌گیری از مهارت‌های ارتباطی، پژوهشی و عملکرد مبتنی بر شواهد، توانایی آموزش و تدریس، دانش حوزه موضوعی و محیط بالینی، ارائه خدمات اطلاعاتی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، به عنوان عضوی از تیم بالینی به ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی و بهبود بیمار از کمک نمایند.

اهداف کلی (General Aims):

این رشته متضمن آن است که دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی در پایان دوره آموزشی واحد توانمندی‌های کلی زیر باشند:

- مدیریت مراکز اطلاع‌رسانی، کتابخانه‌ها و آرشیوهای سلامت؛
- مدیریت ادارات انتشارات و دفاتر مجلات؛
- طراحی و مدیریت کتابخانه دیجیتال و کتابخانه خوشمندان سلامت؛
- طراحی و مدیریت وبسایت‌ها و شبکه‌های اجتماعی سلامت؛
- ذخیره و بازیابی سازماندهی و اشاعه داده‌ها و اطلاعات سلامت؛
- تحلیل و ارزیابی تولیدات علمی سلامت با استفاده از شاخص‌های ارزیابی علم و فناوری و فنون علمی-پژوهشی؛
- ارائه خدمات مشاوره اطلاعات سلامت؛
- بهره‌گیری از مهارت‌های ارتباطی (مانند برقراری ژورنال، کلاب‌های تیم درمان)؛
- پژوهش و عملکرد مبتنی بر شواهد (مانند مشارکت و مشاوره در پژوهش‌های حوزه سلامت و بازمی‌باری از طریق مشارکت در پروژه‌های نظام‌مند، تعیین گایدلاین‌ها، نگارش کسب‌وکارها)؛
- توانایی آموزش و تدریس (مانند آموزش سواد سلامت، بازیابی و دسترسی به اطلاعات سلامت، مشارکت در آموزش بیمار و اطلاع‌درمانی، و آموزش پایگاه‌های مبتنی بر شواهد به کادر درمان و دانشجویان پزشکی)؛
- دانش حوزه موضوعی و محیط بالینی (مانند مدیریت منابع اطلاعاتی سلامت از طریق خلاصه‌سازی اسناد و شواهد پزشکی و نمایه‌سازی)؛

- ارائه خدمات اطلاعاتی بالینی (مانند ارائه بهتر اطلاعات سلامت به پزشکان، محققان، دانش‌آزمایان و مصرف‌کنندگان از طریق مطبوعات در قسم‌های درمان برای تسهیل دسترسی و دسترسی به اطلاعات بالینی در لحظه نیاز)
- بهره‌گیری از فناوری‌های نوین.

تألیف‌های دانش‌آموختگان در جامعه
دانش‌آموختگان این رشته دارای نقش‌های چهارگانه (۱) آموزشی، (۲) پژوهشی، (۳) مدیریتی و (۴) اطلاع‌رسانی می‌باشند.

توانمندی‌ها و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش‌آموختگان (Expected Competencies)

توانمندی‌های پایه مورد انتظار: (General Competencies)

توانمندی‌های عمومی مورد انتظار برای دانش‌آموختگان این مقطع عبارتند از:

- **مهارت‌های ارتباطی - تعاملی:** (با کاربران کتابخانه، بیماران، تیم‌های بالینی، سطوح مدیریتی، همکاران، دانشجویان، اعضای هیئت علمی و ...)
- **مهارت‌های آموزشی:** (آموزش به دانشجویان، بیماران، خانواده بیمار، اعضای تیم درمان و ...)
- **مهارت‌های پژوهشی:** (مشارکت در گزارش مقالات علمی در حوزه تخصصی مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی در حوزه تخصصی علم اطلاعات و کتابخانه‌شناسی، در پژوهش‌های بالینی، در تولید مقالات گزارش موردی، انواع مرورهای نظام‌مند، گایدلاین پروتکل و ...)
- **مهارت‌های تفکر انتقادی و حل مسئله:** (در رویکردهای با چالش‌های موجود در محیط‌های آموزشی، پژوهشی، بالینی و اطلاعاتی و ارائه پیشنهاد مناسب)
- **مهارت‌های مدیریتی:** (مسئولیت‌پذیری، سازماندهی، پایش، نظارت و کنترل ارزشیابی) مبتنی بر شواهد (در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت واحدهای مدیریت منابع، مدیریت پژوهش، مدیریت شواهد و مستندات بالینی و ...)
- **حرفه‌ای‌گرایی (Professionalism):** (در خصوص منابع و تجهیزات محیط کار در رعایت ملاحظات اخلاقی و حرفه‌ای، رعایت اخلاق پژوهش، رعایت درستکاری و امانت‌داری، تعهد و مسئولیت‌پذیری و ...)

برای جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای و توانمندی‌های اختصاصی مورد انتظار دانش‌آموختگان و گدهای درسی مرتبط با آن‌ها

توانمندی‌های اختصاصی	شرح وظایف حرفه‌ای	گدهای درسی مرتبط
آموزشی	آموزش به دانشجویان کارشناسی به عنوان دستیار استاد تدریس در کلاس‌های آموزشی آموزش سبک اطلاعات سلامت طراحی برنامه‌های آموزشی و ارائه خدمات آموزشی ارائه و دسترسی‌پذیر کردن اطلاعات سلامت و بالینی	۰۱، ۰۶، ۰۷، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷
پژوهشی	مشارکت در تألیف و ترجمه کتاب در زمینه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی سلامت و بهداشت متن و ویرایش کتاب‌های چاپی سایر حوزه‌ها مشاوره اطلاعاتی و مشاوره اطلاعات سلامت دستیاری و مشاور پژوهشی در تحقیقات سلامت	۰۱، ۰۶، ۰۷، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷

	مشارکت در تولید مستندهای منابع اطلاعاتی مبتنی بر شواهد پزشکی مشارکت در مرورهای نظام مند انجام ارزیابی، علمی و دگر سنجی در علوم سلامت مشارکت در اعتبار سنجی، ارزیابی و تعیین دقت، قابلیت و مراکز تحقیقاتی و سیاست ها و مجلات دانش مشارکت در امور پژوهشی مراکز تحقیقاتی و کمیته پژوهش های دانشجویی تعیین گری امور اجرایی مراکز رشد و فناوری مشارکت در مدیریت داده های پژوهشی و تسهیلگری پروژه های تحقیقاتی (مانند اخذ گواهی، ترجمان دانش، تهیه مستندات اخلاقی در پژوهش، برگزاری سمینار و ...)	
۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱ ۲۶، ۲۳، ۱۸، ۱۵، ۱۴ ۲۷	مدیریت کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی، بستر سازی و سلامت مدیریت واحدهای زیر مجموعه مدیریت تحقیقات و فناوری دانشگاهها (مانند مراکز تحقیقاتی، اداره علمی، دلائل مجلات، نشریات، مراکز رشد و فناوری، واحد "اطلاع"، رسانی پزشکی و منابع علمی"، واحد وبسایت و اعتبار سنجی، سیاست گذاری علمی و ...) مدیریت و سازماندهی اطلاعات سلامت (مانند حواصت و پایگاه مصرف کنند، داده های پژوهشی، آرشیو و سوابق سلامت و ...) مدیریت اجرایی مجلات مدیریت پروژه های تحقیقاتی مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی، شبکه سازی حرفه ای و ارتباطات علمی مشاور و ایدر هادی در تیم های اجرای سیاست های سلامت تسهیلگری امور هیئت ممیزه و مستند سازی مدارک کمیته های فوقانی اخذ گواهی علمی تسهیلگری ارتباطات (مانند اطلاع رسانی، روابط عمومی، ارتباطات بین سازمانی و ارتباط با صنعت) مستند سازی و انجام امور دفتری (در حوزه های مختلف مانند فرهنگی، آموزش و ...)	مدیریتی
۱۰، ۹، ۸، ۷، ۶، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱ ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، ۱۱ ۲۶، ۲۴، ۲۳، ۱۷، ۱۶ ۲۷	مشاوره در طراحی پایگاه های اطلاعاتی در زمینه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی و دیگر حوزه های سلامت مشاوره در طراحی سیستم های اطلاع رسانی سلامت مشاوره در راه اندازی گسب کوک های جدید در حوزه فناوری اطلاعات سلامت و مدیریت استراتیج و کار آفرینی ارزیابی سیستم های اطلاعات سلامت فقرت و ارزیابی برنامه های قوم قزلی کتابخانه های مدیریت اطلاعات و خدمات اطلاعاتی دیجیتال (مانند کتابخانه آرشیو مراکز علمی - بررسی و سیاست گذاری، مستند سازی، مصور سازی و دیجیتال سازی و ...) تولید و مدیریت محتوای سلامت انجام امور مرتبط با فناوری اطلاعات سلامت در بیمارستان ها	اطلاع رسانی

ج: مهارت های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills)

مهارت				حدالان تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری
مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل ساعات	
۱	۱	۱	۳	مشارکت در طراحی و تولید محتوای آموزشی حیرد سلامت
۱	۱	۱	۲	تولید محتوای آموزشی یا استفاده از فناوری های نوین مدیری-شماره
۵	۲	۵	۱۲	تهیه چکیده و سایه کتاب ها و مجلات
۱	۱	۱	۳	تدوین و ویرایش متون علمی
۱	۱	۱	۳	انجام مطالعات طبیعتی
۱	۱	۱	۲	یونلیموسی کامپیوتری
۱	۱	۱	۲	طراحی ارمالزارها و اپلیکیشن های سلامت
۱	۱	۱	۳	کار با ارمالزارهای مدیریت منابع
۱	۱	-	۲	طراحی وبسایت های سلامت
۱	۱	۱	۳	تدوین رلهبرد و انجام جستجوی پیشرفته در منبع پزشکی و سلامت

راهبردها و هرصه های آموزشی:

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- ✓ آموزش مبتنی بر وظایف حرفه ای (Task based Education)
- ✓ آموزش نوام دانشجو و استاد محور
- ✓ آموزش مبتنی بر مسئله (Problem based Education)
- ✓ آموزش جامعه نگار (community oriented Education)
- ✓ آموزش بیمارستانی (Hospital oriented Education)
- ✓ آموزش مبتنی بر شواهد (evidence based Education)

روش ها و فنون آموزشی:

- ✓ انواع کلاس های کلاسی
- ✓ بحث در گروه های کوچک
- ✓ کارگاه های آموزشی
- ✓ ژورنال کلاب
- ✓ مشارکت در آموزش و معای پس از
- ✓ Problem Solving
- ✓ Flipped Classroom

انتظارات اخلاقی از فراگیران:

انتظار می‌رود فراگیران:

- ✓ منسور حقوق بیماران (ضمیمه ۱)
- ✓ مقررات مرتبط با محیط کار
- ✓ مقررات مرتبط با پوشش حرفه‌ای. (ضمیمه ۲)
- ✓ تمهید و مسئولیت‌پذیری در قبال رفیع نیازهای اطلاعاتی کاربران و مراجعان، فارغ از تعصب و سوگیری‌های نژادی، ایمنی، مذهبی و مانند آن
- ✓ احترام و تکریم ارباب رجوع
- ✓ اصول اخلاقی حرفه‌ای (شامل مخالفت از متغیر و تمهیدات محیط کار، ملاحظات اخلاقی اجتماعی و حرفه‌ای در نقد برنامه‌ها و مانند آن)
- ✓ اصول اخلاقی پژوهش.

✓ نمونه هایی از طرحواره های درس بیماری شناسی ۱ (ضمیمه ۲)

ارزیابی فراگیر: Student Assessment

الف - روش ارزیابی:

دانشجویان علاوه بر ارزیابی مستمر هر طول نیمه‌ای از طریق مشارکت و فعالیت کلاسی، پروژه‌های کلاسی یا پژوهشی، از طرق زیر نیز ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی
- آزمون عملی
- آزمون تعاملی رایانه‌ای
- آزمون ۳۶۰ درجه
- ارزیابی کارپوشه (port folio) (شامل ارزیابی گزینا (Log book)، نتایج آزمون‌های انجام‌شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و تغذیه آن)

- OSLE (Objective Structured Learning Experience)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب - دفعات ارزیابی:

آزمون‌های درون گروهی به اعتبار گروه آموزشی است.
آزمون‌های کشوری طبق مقررات کشوری انجام می‌شود.

شرایط بازنگری برنامه درسی:

به منظور همراستایی با پیشرفت‌های علم و فناوری، این برنامه آموزشی (برای هر دو گرایش) باید به طور منظم و مستمر و حداقل هر ۳ سال یکبار با استفاده از نظرات ذینفعان (شامل اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاستگذاران سلامت دانشجویان و نقش‌آموختگان این رشته) و مصوبات هیئت متبینه آموزشی و برنامه‌ریزی (بوده) رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی و بنا به پیشرفت‌های علمی رایج در این حوزه و حوزه‌های مرتبط و نیازهای نظام سلامت و بازار کار بازنگری شود.

فصل دوم
حداقل نیازهای برنامه آموزشی
رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

حداقل هیات علمی مورد نیاز:

- ✓ گروه آموزشی مجری، از اعضای هیئت علمی با ترکیب زیر تشکیل می شود:
- الف- اعضای هیئت علمی تحت تعلیم و تربیت بر اساس مصوبه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی با تخصص های زیر:
- ✓ حداقل یک نفر عضو هیئت علمی تمام وقت در مرتبه دانشجویی در رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی (مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی)
- ✓ حداقل دو نفر در مرتبه استادیاری یا حداقل سه سال سابقه تدریس و پژوهش در رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی (مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی)

ب- تخصص های مورد نیاز پشتیبان:

- ✓ گروه های بالینی
- ✓ گروه های پرستاری
- ✓ گروه کامپیوتر
- ✓ گروه فناوری اطلاعات سلامت و انفورماتیک پزشکی
- ✓ گروه مدیریت خدمات بهداشتی - درمانی
- ✓ گروه ژورنالیسم پزشکی
- ✓ گروه آموزش پزشکی

کارکنان آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

- ✓ دو نفر کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی (نام قدیم) یا مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی (نام جدید) و با یکی از گرایش های علوم ارتباطات

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاس های درس
- اینترنت با سرعت کافی
- سالن کنفرانس
- باگانی آموزش
- اتاق استخوان (ترجیحاً افرادی)
- مرکز کامپیوتر
- وسایل آموزشی اختصاصی گروه آموزشی
- اتاق مخصوص دانشجویان کارشناسی ارشد (با کامپیوتر، چاپگر، و امکانات رفاهی اولیه)

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

- کارگاه مهارت آموزی تخصصی گروه آموزشی

جمعیت ها یا نمونه های مورد نیاز:

- نرم افزارهای تخصصی رشته (طبق لیست روزآمد هر سال تحصیلی)
- اشتراک پایگاه های اطلاعاتی تخصصی مورد نیاز (طبق لیست روزآمد هر سال تحصیلی)
- تجهیزات اختصاصی عمده (سروایرهای) مورد نیاز:
- حداقل ده رایانه پرسرعت برای کارگاه مهارت آموزی تخصصی گروه آموزشی به همراه لوازم جانبی مانند چاپگر، دهنه پروژکتور و ...

فصل سوم
مشخصات دوره و دروس
برنامه آموزشی رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

مشخصات دوره:

- ۱- نام دوره: مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
- ۲- طول دوره و ساختار آن: برپایی اولین جلسه آموزشی دوره کارشناسی ارشد بهداشت مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشد.
- ۳- تعداد کل واحد های درسی:

تعداد کل واحدهای درسی در این دوره ۲۲ واحد است که به شرح زیر می‌باشد:	
واحدهای اختصاصی اجباری (Core)	۲۲ واحد
واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core)	۴ واحد
پایان نامه	۶ واحد
جمع کل	۳۲ واحد

جدول الف - دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد، ناپهوسته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی

ردیف	نام درس	اعتبار	پیش‌نیاز	تعداد واحد	نوع	نوع
۱	سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی*	۱	۰/۵	۰/۵	۱۷	۲۶
۲	اصول و مبانی مدیریت خطر در حوادث و بلایا**	۲	۱	۱	۱۷	۵۱
۳	زبان تخصصی انگلیسی برای اطلاعات بالینی و سلامت	۲	۱	۱	۱۷	۵۱
۴	زبان حرفه‌ای پزشکی	۲	۱	۱	۱۷	۵۱
۵	آمار و اپیدمیولوژی	۲	۱	۱	۱۷	۵۱
۶	بیولوژی	۳	۲	۱	۲۴	۶۸
۷	کاربرد های خوش مصنوعی در مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی	۲	۱	۱	۱۷	۵۱
۸	آشنایی با ذخیره و بازیابی مدارک پزشکی	۲	۱	۱	۱۷	۵۱
۹	سازماندهی منابع پزشکی	۲	۰/۵	۱/۵	۹	۵۱
۱۰	مدیریت ارتباطات علمی و پژوهشی	۲	۱	۱	۱۷	۵۱
	جمع	۲۰	۶/۵	۱۰/۵	۱۶۱	۵۱۱

دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه حداکثر ۲۴ واحد از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

* گذراندن این درس برای همه دانشجویان به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی است.
 ** گذراندن این درس برای همه دانشجویان که قبلاً آن را نگذرانده‌اند الزامی می‌باشد.

جدول ب: دروس اختصاصی اجباری (COB) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد تأهیل رسته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی

ردیف	نام درس	نظری	عملی	پایان نامه	مجموع	اعتبار
۱۱	مبانی علم اطلاعات و کتابداری	۱	۱	۲		۴
۱۲	تئوری و رفتارهای اطلاعاتی	۱/۵	۱/۵	۲		۴
۱۳	برنامه نویسی پیشرفته	۱/۵	۱/۵	۲		۴
۱۴	سیستم های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات	۱	۱	۲		۴
۱۵	نمادسازی و یکپارچه سازی پیشرفته	۱	۱	۲		۴
۱۶	منابع اطلاعاتی بالینی و روشی بر شواهد	۱	۱	۲		۴
۱۷	اصول پژوهش های اطلاعات	۱/۵	۱/۵	۲		۴
۱۸	اصول مدیریت کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی سلامت	۲	۲			۴
۱۹	روش تحقیق در مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی	۱	۱	۲		۴
۲۰	سمینار تحقیق	۱	۱	۲		۴
۲۱	کارورزی	۲				۲
۲۲	پایان نامه			۶		۶
مجموع					۲۸	

دبيرخانه شوراي عالي پزشكي

جدول چ: عروس اختصاصي اختياري (Non core) برنامه آموزشي دوره کارشناسي ارشد ناپيوسته رشته مدیریت
اطلاع رسانی علوم پزشکی

ردیف	عنوان	دوره	نوع	اعتبار	نمره	نمره	نمره	نمره	نمره
۲۳	کتابخانه های هوشمند	۲	۱/۵	۲۶	۱۷	۴۳			
۲۴	آموزش فکتورلیتی	۲	۱	۱۷	۲۴	۵۱			
۲۵	مطالعه مستقل	۲	۱	۱۷	۲۴	۵۱			
۲۶	کنفرانسی در اطلاعات سلامت	۲	-	۲۴	-	۲۴			
۲۷	فرمان و کنفرانسی دانش	۲	۱/۵	۲۶	۱۷	۴۳			
۲۸	آشنایی با نظام سلامت	۲	۱/۵	۲۶	۱۷	۴۳			
۲۹	اسول پزشکی مبتنی بر شواهد	۲	۱/۵	۲۶	۱۷	۴۳			
۳۰	تولید شواهد بالینی	۲	۱	۱۷	۲۴	۵۱			
	زبان حرفه ای پزشکی کده ۰۴ آمار و اپیدمیولوژی کده ۰۵ منابع اطلاعاتی بالینی و مبتنی بر شواهد کده ۱۶ اسول بالینی اطلاعات کده ۱۷								
جمع							۱۶		

* دانشجو می بایست ۴ واحد از عروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه خود، با موافقت استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند.

عناوین کارگاه های آموزشی مورد نیاز دوره * (اجباری)

- انواع مرورهای نظامی ۴ ساعت
- متا آنلیز ۴ ساعت
- نرم افزارهای علمی (مانند BibExcel, VosViewer, CiteSpace و ...) هر کارگاه ۴ ساعت
- نرم افزارهای تحلیل دانه های کیفی (مانند MAXQDA, NVivo, Atlas.ti و ...) هر کارگاه ۴ ساعت
- نرم افزارهای مدیریت منابع (مانند Endnote, Mendeley, Zotero و ...) هر کارگاه ۴ ساعت
- نرم افزارهای مدیریت پروژه (مانند Microsoft Project, Monday و ...) هر کارگاه ۴ ساعت

* گذراندن تمامی یا تعدادی از کارگاه های فوق با نظر استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی الزامی می باشد.

دیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۰۱

نام درس: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس:

دانشجو باید در پایان این درس بتواند با موتورهای جستجوگر و نقش پنج نرم افزار اسپایدر (عنکبوت)، کرواوتر (خزنده)، ایندکسر (سایه گر)، دیتابیس (داده پایگاه) و رنکر (رتبه بند) در آن ها آشنا شود نیز باید بتواند تفاوت و توانایی این نرم افزارها را در چند موتور جستجوگر (Bing, Yahoo, google) و با جستار و با هم مقایسه کند همچنین ضمن آشنایی با چند موتور فراجستجوگر (Meta Search engine) بتواند با روش های جستجو و عوامل موثر بر آن، جستجوی پبلفرفته، عملگرهای بولی (Boolean operators)، کوتاه سازی (Truncation) کلمات کلیدی، علامت خاصی مانند ستارک (asterisk)، کاربرد پرانتز، و تاثیر متقابل کلمات کلیدی بر نتایج جستجو مبادا کار کند. دانشجو باید با امکانات موجود در نرم افزارهای مرورگر اینترنت (مانند Edge, Firefox, Chrome) آشنا شود. از دیگر اهداف این درس آشنایی دانشجو با خدمات کتابخانه دانشگاه محل تحصیل می باشد آگاهی دانشجو از بانک های اطلاعاتی و نشرین مرتبط با علوم بهداشتی و پزشکی، سایت های مهم در علوم بهداشتی و پزشکی (بخصوص PubMed, Cochrane)، معیارهای سنجش مقالات (مانند Citations) و سنجش (Impact factor) و لوپسندگی (H-index) و یکی از نرم افزارهای مدیریت منابع (Reference manager) الزامی است.

شرح درس:

در این درس دانشجو روش های جستجوی علمی، مشکلات جستجو در اینترنت و شیوه حل آن ها را آموزش خواهد دید و با مفاهیم سنجش مقالات، مجلات و جستجو در بعضی از سایت های نشرین مهم آشنا خواهد شد. بدین ترتیب دانشجو خواهد توانست جستجوی سازماندهی شده ای با مرورگرها و بانک های اطلاعاتی داشته باشد. در نهایت دانشجو قادر به ایجاد کتابخانه اختصاصی در یکی از نرم افزارهای مدیریت منابع خواهد شد تا براساس آن، مجموعه منابع مورد نیاز خود برای نگارش پایان نامه، مقالات و گزارش ها را تهیه نماید.

رتوس مطالب: (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

- آشنایی با موتورهای جستجوگر عمومی، تفاوت های آن ها، و مقایسه چند موتور جستجوگر با هم از نظر جستجوی یکسان اکار عملی انجام افرادی جستجوی پبلفرفته، جستجوی بولی در جستجوگر پلمد در کلاس.
- آشنایی با نقش پنج نرم افزار اسپایدر (عنکبوت)، کرواوتر (خزنده)، ایندکسر (سایه گر)، دیتابیس (داده پایگاه) و رنکر (رتبه بند) در هر موتور جستجوگر
- آشنایی با مرورگرها (مثل Edge, Firefox, Chrome) و امکانات آن ها
- آشنایی با نشرین مانند Elsevier, EBSCO, Wiley, Springer
- آشنایی با بانک ها و منابع اطلاعاتی Web of Science, Science, Scopus, proQuest, Biological Abstract و ...
- آشنایی با پایگاه های استنادی
- آشنایی با بانک جامع مقالات پزشکی Medlib, Iranmedex, Irandoc و ...
- روش های جستجو از طریق سرعنوان های موضوعی پزشکی (MeSH)

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- آشنایی با معیارهای سنجش مقالات (مانند Citation، سنجش مجلات (Impact factor) و سنجش نویسندگان (H-Index) در بانک‌های اطلاعاتی ذیربط
- آشنایی با کاربرد DOI
- آشنایی با PubMed و جستجوی از مقالات بانک اطلاعاتی مدلاین، بانک ژن، نرم‌افزارهای آنلاین موجود در آن
- آشنایی با نرم‌افزار EndNote و ایجاد یک کتابخانه شخصی از منابع بطور عملی

منابع مورد استفاده در این درس (آخرین چاپ)

۱. فلسفی علی حسین، رفیعی‌سب قنطرح سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی، تهران: چهارم آخرین ویرایش.
۲. راهنمای در پایگاه اطلاعاتی و موتور جستجو (مانند موارد ۳ تا ۵)

3. www.medlib.ir
4. www.proquest.com
5. www.ncbi.nlm.nih.gov

Student Assessment

آزمایشی فراگیر

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی
- آزمون عملی، پایانی
- حل تمرین و ارائه پروژه

ب- دلفات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی ۱۰ درصد
- ارائه پروژه کلاسی ۵۰ درصد
- امتحان میان‌ترم
- امتحان پایان ترم ۴۰ درصد

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۰۲

نام درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ و ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با مفاهیم مبانی مدیریت خطر بلایا است که شامل شناخت چرخه مدیریت خطر، مفاهیم و ساختار مدیریت خطر، شناخت اصول مدیریت و برتفه‌ریزی، بخش سلامت در مراحل کفایت آسیب آمادگی پاسخ و بازمانی در حوادث و بلایا - اصول ابتدایی خود امدادی و دیگر امدادی می‌باشد.

شرح درس: در این درس دانشجویان آشنایی و شناخت اهمیت مشترک مدیریت خطر بلایا با مهارت‌های عملی حیاتی نظیر احیا قلبی ریوی باید، ترنار و ... آشنا می‌شوند.

و لو س مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۲۲ ساعت عملی)

آلاد: نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با کلیات مفاهیم، واژه‌ها اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا
 - آشنایی با مداخلات طبیعی و قتلان ساخت در چمن و ابرن
 - آشنایی با شیوه‌های پیشگیری از وقوع بلایا
 - آشنایی با شیوه‌های ارفقای آمادگی برای پاسخگویی موثر به بلایا و حوادث
 - آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت‌های روانی اجتماعی
 - آشنایی با بازمانی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل
 - آشنایی با سامانه فرماندهی سامانه و کلر کرده‌های آن
 - آشنایی با قانون و اسناد ملی مدیریت حوادث و بلایا
- به عملی (۲۲ ساعت)

- انجام احیا پایه یک و دو نفره (استفاده از مکت کار با فکتر شوک خودکار خارجی AED)
- شرکت در تمرین (دور میزیه اطفاء حریق ...)
- آشنایی با انجام ترنار باید
- ارزیابی خطر

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: زبان تخصصی انگلیسی برای علم اطلاعات بالینی و سلامت کد درس: ۰۲

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحدا (نظری - عملی)

هدف کلی درس:

تقویت مهارت‌های زبان انگلیسی دانشجویان در حیطه‌های شفاهی، مکالمه، درک مطلب و نوشتاری به منظور همکاری در تدوین و ارائه مقالات انگلیسی در حوزه علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و رشته‌های بالینی

شرح درس:

دواین درس دانشجو باید پسین درک مقالات انگلیسی در رشته علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی، بتواند مقالات انگلیسی پزشکی و بالینی را بر اساس اصول صحیح تدوین نماید؛ جملات انگلیسی، پاراگراف و متن (Essay) را با ساختار صحیح بنویسد؛ اصول ترجمه صحیح در حوزه بالینی و سلامت را بداند و به کار گیرد؛ و یک مقاله را در یکی از حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی به صورت شفاهی خلاصه و ارائه کند.

رتوس مطالبه (۱۷ ساعت نظری - ۲۴ ساعت عملی)

لایفه نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با نگارش صحیح جمله و پاراگراف و پارافریزینگ در یک مقاله انگلیسی در حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی
- آشنایی با کلیات و اصول صحیح نگارش مقاله (ب تأکید بر نگارش آکادمیک) به زبان انگلیسی در حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی
- آشنایی با شیوه صحیح خلاصه کردن مقالات انگلیسی در حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی
- آشنایی با شیوه صحیح و اصولی ترجمه مقالات انگلیسی در حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی

به عملی (۲۴ ساعت)

- پدیدسازی متن در یکی از حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی از منابع دبیری - شنیفاری (با لهجه‌های مختلف) مانند پادگشته کلیپ، گزارش‌های علمی، گزیده اخبار، گزارش‌های علمی
- خلاصه کردن یک مقاله به زبان انگلیسی در یکی از حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی
- ارائه شفاهی یک مقاله، مطلب درسی، پروژه کلاسی، ژورنال کلاب یا همایش به زبان انگلیسی در یکی از حوزه‌های علم اطلاعات بالینی یا مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی در کلاس
- ترجمه یک مقاله در یکی از حوزه‌های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و پزشکی به فارسی و بهره‌گیری از امکانات وب و حوش مصنوعی برای ترجمه سون

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

1. Zemach Dorothy E. Academic Writing from Paragraph to essay. London, last edition.
2. Bailey Stephen. Academic Writing: A Handbook for International Students. Last edition.
3. Johnson Ben B. Reading Edge: Thirteen ways to improve reading comprehension. Montana State University, last edition.
4. Langan John. Study Skill and Reading. Atlantic Community college. Last edition.
5. Cohou Barbara. Medical terminology, 3th edition, last edition.
6. Glendinning Eric H. English in Medicine. ambridge, U.K.; New York: Cambridge University Press, Last version.

ترجمان و متن علمی انگلیسی منتشره در مجلات و سایت های تخصصی در یکی از حوزه های علم اطلاعات بالینی، مدیریت اطلاعات علمی علوم پزشکی، و پزشکی

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش های زیر ارزیابی خواهند شد.

- کتبی
- شفاهی
- تمرین و ارائه پروژه

- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی ۲۵ درصد
- پروژه عملی ۵۰ درصد
- امتحان میان ترم -
- امتحان پایان ترم ۲۵ درصد

نام درس: زبان حرفه‌ای پزشکی کد درس: ۴-

پیش نیاز: با همزمان: زبان تخصصی انگلیسی برای علم اطلاعات بالینی و سلامت (کد ۰۳)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با زبان حرفه‌ای و شیوه‌های نام‌گذاری در پزشکی، همچنین آشنایی با اصطلاحات پزشکی به منظور ارتقاء خدمات اطلاع‌رسانی پزشکی، راهنمایی و رفع نیازهای اطلاعاتی کاربران نظام سلامت (پزشکان، پیراپزشکان، بیماران و خانواده بیماران)

شرح درس:

در این درس دانشجو باید ضمن شناخت اصطلاحات رایج پزشکی و استفاده از آن‌ها در مواقع لزوم، اختصارات رایج پزشکی را نیز بشناسد و در مواقع لزوم از آن‌ها استفاده نماید. همچنین بتواند اصطلاحات و اختصارات زبان حرفه‌ای پزشکی را تشخیص دهد و تحلیل نماید و زبان حرفه‌ای پزشکی مرسوم در تیم‌های درمان و محیط‌های بالینی را درک کند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۲۴ ساعت عملی)

الف. نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با شیوه‌های نام‌گذاری در پزشکی
- آشنایی با پیشوندها و پسوندهای رایج در آناتومی، فیزیولوژی، رادیولوژی، آزمایش‌ها، مایکت بدن، بیماری‌های دستگاه‌های مختلف بدن و پروسیجرهای درمانی مرتبط با آن‌ها
- آشنایی با اصطلاحات رایج پزشکی در محیط‌های بالینی
- آشنایی با اختصارات رایج پزشکی در محیط‌های بالینی (بیماری‌های مرتبط با دستگاه‌های مختلف بدن، آزمایش‌ها، رادیولوژی، آناتومی، فیزیولوژی)

ب. عملی (۲۴ ساعت)

- تحلیل و تشخیص اصطلاحات و اختصارات زبان حرفه‌ای پزشکی با حضور در محیط واقعی بیمارستان
- تحلیل و تشخیص اصطلاحات و اختصارات زبان حرفه‌ای پزشکی در فیلم‌ها و ویدیوهای پزشکی
- تحلیل و تشخیص اصطلاحات و اختصارات زبان حرفه‌ای پزشکی در صدای ضبط‌شده از راندهای پزشکی
- پیاده‌سازی متن و ترجمه فارسی یک ویدیوی پزشکی یا بخشی از یک فیلم یا پادکست مرتبط

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. مقدسی حمید فرهنگ اصطلاحات پزشکی، تهران: ویرانه‌ها، ۱۴۰۱.
۲. فیلم‌ها و ویدیوهای پزشکی و صداهای ضبط‌شده از راندهای بالینی
3. Cohen Barbara J, Medical terminology. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, Last edition.
4. Lloyd Margaret, Bur Robert. Communication Skills for Medicine. Edinburgh: Elsevier, Last version.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش های زیر ارزیابی خواهند شد.

- کتبی (آزمون سناریوم محور مانند فکته جویان پزشکی به شکل کتبی با پاسخ کوتاه یا چسبک و ارزیابی از طریق یک برگه جواب پتولوژی یا آزمایش)
- شفاهی (به طور ارزیابی مستمر)
- تمرین و ارائه پروژه (صلاص سازی متن و ترجمه)

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی ۲۰ درصد
- پروژه صلی ۴۰ درصد
- امتحان میان ترم ۲۰ درصد
- امتحان پایان ترم ۲۰ درصد

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: آمار و اپیدمیولوژی کد درس: ۵۰
پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس:

در این درس دانشجویان با اصول و روش‌های آمار و اپیدمیولوژی و کاربردهای آن‌ها آشنا می‌شوند.

شرح درس:

دانشجو تعریف، نحوه محاسبه و تفسیر نتایج‌های صحت سلامت و بیماری را می‌آموزد. با انواع مطالعات در علوم پزشکی و سلامت آشنا می‌شود. همچنین انواع آزمون‌های آماری، انواع خطاها و سوگیری‌ها در مطالعات را می‌شناسد. دانشجویان باید با آمار استنباطی و کاربردهای آن در انواع پژوهش‌های مرتبط با رشته و نیز پژوهش‌های حوزه سلامت آشنا شوند. به نحوی که ضمن انجام باین نامه خود، قادر به همکاری در تیم‌های پژوهشی مختلف نیز باشند. همچنین توانایی استفاده از نرم‌افزارهای مختلف آماری مانند اکسل، SPSS، نرم‌افزار R، STATA، MAXQDA، لیزرل، آموس و مانند آن را برای تحلیل آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی به دست آورند.

رتوبس مطالبها: (۱۲ ساعت نظری - ۲۲ ساعت عملی)

الف: نظری (۱۲ ساعت)

- تعریف و کاربرد اپیدمیولوژی
- تعریف سلامت و بیماری
- مفاهیم و مدل‌های اپیدمیولوژی (نمونه اپیدمیولوژی - شدت بیماری - مدل‌های بیماری)
- اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر در ایران و جهان
- اندازه‌های سلامت و بیماری (ریسک، شانس و میزان)
- اندازه‌های برآورد اثر (خطر نسبی و مطلق)
- ارزیابی قدرت و محدودیت منابع مختلف اطلاعات اپیدمیولوژی
- اصول طراحی مطالعات
- مطالعات مقطعی و اکولوژیک، قدرت و محدودیت‌ها
- مطالعات کوهورت (همگروهی)، قدرت و محدودیت‌ها
- مطالعات مورد شاهدهی قدرت و محدودیت‌ها
- مطالعات مداخله‌ای، قدرت و محدودیت‌ها
- تحلیل ارتباط آماری و علیت خطای تصادفی، تورش و مخدوش شدن در مطالعات اپیدمیولوژی
- مقایسه حساسیت، ویژگی و ارزش اخباری، غربالگری
- معرفی انواع آزمون‌های استنباطی (با مثال‌های مرتبط با داده‌های واقعی و مطالعات بالینی و رشته دانشجوی)

ب: عملی (۲۲ ساعت)

- تعریف یک پرسشنامه پژوهشی در SPSS، وارد کردن متغیرهای پرسشنامه در SPSS و گرفتن گزارش‌های توصیفی و استنباطی از آن (به صورت کاملاً عملی و با نظارت استاد درس)

- انجام تحلیل انواع آمار استنباطی با استفاده از نرم‌افزارهای مختلف آماری (مانند اکسل، SPSS، نرم‌افزار STATA، MAXQDA، R، ... مثال‌ها مرتبط با داده‌های بالینی و مطالعات بالینی و رشته دانشجو باشند).
- تعیین انتخاب آزمون‌های آماری متناسب با روش‌های مختلف پژوهش و تشخیص فرقی بین کاربرد آن‌ها (با مثال، و با نظارت استاد درس).
- کار عملی تعیین حجم نمونه و نحوه مدیریت داده‌های پرت و توزیع نرمال، برآورد حدود اعتماد میانگین جامعه (برآورد فاصله‌ای میانگین جامعه)، دستور SPSS برای برآورد حدود اعتماد میانگین جامعه (با مثال، و با نظارت استاد درس).
- انجام عملی آزمون‌های مربوط به ستاندارد (مانند Forest Plot)

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. صباغیان، ج. خلاصه‌ای از آمارهای آماری (مترجمه) آیین‌میزی تئوری، تهران: گپ، آخرین ویرایش.
۲. ملک‌افشاری، ج. محاسبه، روش‌های آماری و محاسبات، روش‌شناسی پژوهش‌های کاربردی در علوم پزشکی، آخرین انتشار.
۳. مازنی، ج. دیت، اصول آیین‌میزی، ترجمه حسن ملک‌افشاری و کیومرث ناصری، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، آخرین ویرایش.
۴. کاظم، ج. ملک‌افشاری، ج. ناهیدیان، و روش‌های آماری و شاخص‌های بهداشتی، تهران: سلسله، آخرین ویرایش.
۵. گشتیاورم، برایان، آیین‌میزی، مقدمه‌ای بر پژوهش‌های بالینی، مترجمان جلال کریمی، زهرا فرج‌زادگان، رویا کریمی، اصفهان: مانی، آخرین ویرایش.
۶. شاکری، ن. آمار زیستی با رویکردی بر SPSS، تهران: لغت شاکری، آخرین ویرایش.
۷. فطی، آوات، آمار پزشکی در یک نگاه، اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، مانی، آخرین ویرایش.
۸. المنانی، ج. د. مرجع کاربردی SPSS 20، تهران: مشهد، آخرین ویرایش.
۹. واکان لیون، روش‌های آماری برای متخصصان تشخیصی و اطلاع‌رسانی، رویکرد کاربردی و ساده برای حرکت استفاده و تفسیر علم آمار، ترجمه محمدرضا فتحی، گویان گوند، تهران: چاپخانه آخرین ویرایش.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف - روش ارزیابی:

خاسته‌های با روش‌های زیر ارزیابی خواهد شد:

- کتبی
- شفاهی
- حل تمرین

ب - دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی و حل تمرین
- امتحان میان‌ترم
- ۱۵ درصد پروژه، نرم‌افزار آماری
- ۲۵ درصد امتحان پایان ترم
- ۲۵ درصد
- ۲۵ درصد

نام درس: بیماری‌شناسی کد درس: ۶

پیش نیاز: با همزمان: زبان تخصصی، انگلیسی برای علم اطلاعات بالینی و سلامت و زبان حرفه‌ای پزشکی (کد ۰۳ و ۰۴)

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحدا (نظری - عملی)

هدف کلی درس: در این درس دانشجو با کلیات بیماری، اصطلاحات و اختصارات مرتبط شاخص‌های آزمایشگاهی مرتبط، روش‌های تشخیصی، روش‌های درمانی، داروشناسی و ساشتا می‌شود.

شرح درس: آشنایی با مفاهیم پایه و تخصصی پزشکی و مفاهیم مرتبط با یک بیماری شامل کلیات بیماری، اصطلاحات و اختصارات مرتبط شاخص‌های آزمایشگاهی، روش‌های تشخیصی و درمانی، داروشناسی و ساشتا و فراگیری روند تصمیم‌گیری و استدلال بالینی، آشنایی با آزمایش‌های رایج پزشکی، یادگیری اطلاعات مرتبط با بیماری‌های رایج و کلیات داروشناسی مرتبط با آن. یادگیری در این درس مبتنی بر شکل‌گیری طرحواره (اسکریپت) در ذهن یادگیرنده خواهد بود. روش تدریس: پستفای (ماژولار) لیست (رجوع کنید به نمونه در پیوست ۲ در انتهای برنامه درس تدوین شده) و به نحوی به انجام می‌رسد که کلیه موارد مرتبط با یک بیماری، پوشش داده شود؛ سپس بسته پایان می‌پذیرد و به بسته بعدی پرداخته خواهد شد. هر بسته ابتدا با نشانه‌شناسی و روش تشخیص بالینی و آزمایشگاهی شروع می‌شود. سپس اصطلاحات و اختصارات لازم در آن بیماری تدریس می‌گردد؛ و در انتها به عنوان متعصب روند بیماری‌زایی (پاتوفیزیولوژی) مختصراً شرح داده خواهد شد.

نویس مطالبه: (۲۴ ساعت نظری - ۲۲ ساعت عملی)

الف نظری (۲۲ ساعت)

- Gastroesophageal Reflux Disease
- Cholelithiasis
- Deep Vein Thrombosis (DVT)
- Acute Pericarditis
- Tension-Type Headache
- Dyspnea

- یک بیماری شایع مربوط به هر یک از دستگاه‌های بدن (دستگاه تنفسی، دستگاه ادراری و مانند آن)

- یک بیماری شایع مربوط به هر یک از گروه‌های سنی (نوزادان، کودکان، سالمندان و مانند آن)

- بیماری‌های شایع جهانی طبق اعلام سازمان بهداشت جهانی (مانند بیماری‌های متابولیک و ...)

ب. عملی (۲۴ ساعت)

- روند تصمیم‌گیری و استدلال بالینی برای هر مورد به صورت عملی و طبق طرح درس نمونه در پیوست ۱ و سناریوهای پزشکی

تبدیل می‌شود تا دانشجوین به طور عملی بیماری‌ها، اصطلاحات، آزمایش‌ها، داروها، روندها و اقدامات و سایر موارد مرتبط با هر

بیماری را فراگیرند.

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. بروزر و سوفاژت، بیماری‌های داخلی و جراحی، آخرین ویرایش.

۲. اصول جراحی شوارتز، آخرین ویرایش.

۳. نمونه بیوست در شت‌های این برنامه درسی (بیوست ۴)

۴. شهرت‌های محترضا کتبات پزشکی، آخرین ویرایش

۵. دیوید، منیر و عباسی و‌های. کتبات پزشکی ۱ و ۲: طبق سرفصل واحد درسی کتبات پزشکی آخرین ویرایش

۶. ولایتی، محبوبه. کتبات پزشکی، آخرین ویرایش

7. Wise J. Clinical Teaching Scripts for Inpatient Medicine.

Student Assessment

ارزیابی توانایی:

الف - روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد

- کتبی (تستی - تشریحی بر اساس سناریوهای پزشکی)
- شفاهی (در مورد مفاهیم و اصطلاحات پایه به شکل ارزیابی مستمر)
- فعالیت کلاسی
- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

۳۰ درصد	- فعالیت کلاسی و حل تمرین‌های سلفی و معطی
۱۰ درصد	- انجام پروژه کلاسی
۲۵ درصد	- فست‌های سلفی
۲۵ درصد	- امتحان پایان ترم

نام درس: کاربردهای هوش مصنوعی در مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی کد درس: ۰۷

پیش نیاز یا همزمان: برنامه نویسی پیشرفته (کد ۱۳)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: هدف این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه و کاربردی هوش مصنوعی در زمینه های مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی، افزایش مهارت دانشجویان در حوزه هوش مصنوعی و سیستم های خبره، و درک ارزش افزوده ابزارهای هوش مصنوعی در ابعاد مختلف اطلاع رسانی پزشکی است.

شرح درس:

آشنایی و کار عملی دانشجو در جستجوی هدفمند در پایگاه های اطلاعاتی، تحلیل و ارزیابی اطلاعات بازایی شده، خفیات فنی و سازماندهی اطلاعات پزشکی، خفیات اطلاع رسانی پزشکی، نشر و توزیع و گردش اطلاعات پزشکی، آشنایی با کاربرد هوش مصنوعی در ابعاد و توسعه سیستم های پشتیبان تصمیم گیری، آشنایی با مسائل اخلاقی، قانونی و امنیتی مرتبط با کاربرد هوش مصنوعی در مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی، توانایی تحلیل و ارزیابی کاربردهای هوش مصنوعی در زمینه های مختلف مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی.

رتوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۳ ساعت عملی)

آلفه نظری (۱۷ ساعت)

اطلاعات در حوزه پزشکی و سلامت، مسئولیت پذیری، شفافیت در سامانه های مبتنی بر هوش مصنوعی، اثرات اجتماعی و اخلاقی هوش مصنوعی در حوزه های پزشکی و سلامت، پایگاه های اطلاعاتی و قوانین مرتبط با هوش مصنوعی.

ب. عملی (۳۴ ساعت)

- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی در مدیریت و سازماندهی اطلاعات پزشکی
- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی در بازایی اطلاعات پزشکی و تحلیل داده های بازایی شده
- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی برای ارائه خدمات مرجع هوشمند
- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی در توزیع و گردش اطلاعات پزشکی و سلامت در جامعه و ارائه خدمات اطلاع رسانی

پزشکی

- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی در مدیریت مجموعه گنجینه ها و مدیریت دانش سلامت
- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی در پژوهش های حوزه پزشکی و سلامت
- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی در نمایشی و خلاص سازی شواهد پزشکی و بالینی
- کار عملی با ابزارهای هوش مصنوعی در تحلیل و استخراج دانش از سون پزشکی
- کار عملی با سیستم های هوشمند پشتیبان تصمیم گیری در پزشکی
- توسعه مهارت های برنامه نویسی در حوزه هوش مصنوعی با استفاده از ابزار های مناسب (عملی)
- طراحی و توسعه سامانه های هوشمند مبتنی بر هوش مصنوعی برای مدیریت، سازماندهی، بازایی اطلاعات پزشکی و ارائه خدمات اطلاع رسانی پزشکی (عملی)

دیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. ویشای، یلی (۱۳۹۶). هوش مصنوعی به زبان ساده. ترجمه حسن مجدفره آوا پیرلی. تهران: سیزان.
۲. طوسی‌زاده، س و ربانی، م (۱۴۰۰). مطالعه نوین هوش مصنوعی در حوزه سلامت. مشهد: میدیا.
۳. لوری، تام (۱۴۰۳). هوش مصنوعی در سلامت ترجمه احمد روزبهانی، زهره روزبهانی. تهران: دانشگاه علوم پزشکی هوشمند.
۴. مصوری حسام، حسینی‌نسب، هدی، ایزدی، امروضا، الهادی فولاد. اصول هوش مصنوعی در پزشکی: آشنایی با مفاهیم، رویکردها و چالش‌های هوش مصنوعی. تهران: مرکز تحقیقات هوش مصنوعی در علوم پزشکی، ۱۴۰۲.
5. Jackson, P. Introduction to Artificial Intelligence. 2nd edition, 2018.
6. Sead, Inés, Camille Rosethal-Sabroux, Faier Gargouri, Salem Chakhar, Nigel Williams, and Elia Irla. "Advances in Information Systems, Artificial Intelligence and Knowledge Management." (2024).
7. Frick, M., 2023. Artificial Intelligence and Librarianship. SoftOption.
8. Griffey J, Yelton A, Kim B, Boman C. Artificial intelligence and machine learning in libraries. ALA TechSource; 2019.
9. Pickering, Ruth, and Matthew Ismail. "Artificial Intelligence in Libraries and Publishing." The Charleston Conference-ATG Media, 2022.

Student Assessment

لوزیایی قراگور:

الف - روش لوزیایی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد.

- کتبی
- فعالیت عملی و پروژه کلاسی

DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)

- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی
- انجام پروژه کلاسی
- امتحان پایان ترم

- ۲۰ درصد
- ۱۰ درصد
- ۲۵ درصد

نام درس: آشنایی با ذخیره و بازپایی مدارک پزشکی - کد درس: ۰۸
پیش نیاز یا همزمان: زبان حرفه‌ای پزشکی (کد ۰۴)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با ذخیره و بازپایی مدارک پزشکی آشنا خواهند شد به نحوی که بتواند از نظام‌های طبقه‌بندی بیماری‌ها (مانند ICD) استفاده نماید.

شرح درس:

آشنایی با بخش‌های مختلف پرونده الکترونیک سلامت و انواع سیستم‌های اطلاعات بیمارستانی و بالینی، آشنایی با نظام‌های اطلاعاتی سلامت داخل کشور، آشنایی با نظام‌های طبقه‌بندی بیماری‌ها، آشنایی با نظام‌های ثبت اطلاعات.

واریس مطالبه: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

آلفه نظری (۱۷ ساعت)

- آشنایی با نظام‌های طبقه‌بندی بیماری‌ها با تأکید بر ICD
- آشنایی با سیستم‌های اطلاعات بیمارستانی انواع داده‌ها و زیرسیستم‌ها
- آشنایی با ساختار پرونده پزشکی بیمار (چاپی و الکترونیکی)
- آشنایی با پرونده الکترونیک سلامت و انواع آن
- آشنایی با عناصر اطلاعاتی و داده‌های درون پرونده (شامل فرم‌های اصلی پرونده پزشکی، فرم‌های اختصاصی، فرم‌های آزمایشگاهی، داده‌های مربوط به بخش‌های پاراکلینیکی بیمارستان)
- آشنایی با نظام‌های بازپایی اطلاعات سلامت در داخل کشور (سبب، سبب و ...)
- آشنایی با نظام‌های ثبت اطلاعات (رجیستری)

مید عملی (۳۴ ساعت)

- کار عملی با سیستم اطلاعات بیمارستانی (ثبت اطلاعات، جستجو، و گزارش گیری)
 - کار عملی با پرونده پزشکی بیمار و استخراج اطلاعات از آن
 - جستجو در نظام‌های بازپایی اطلاعات سلامت داخل کشور (سبب، سبب و ...)
 - کار عملی با نظام‌های ثبت اطلاعات (رجیستری)
 - حضور در واحد فناوری اطلاعات مدیریت اطلاعات سلامت بیمارستان به منظور تسلط بر آموخته‌های نظری و انجام کار عملی
 - گزارش گیری از یک موضوع بالینی تعیین شده توسط استاد از سیستم اطلاعات بیمارستانی برای تدوین یک مقاله گزارش موردی
- فروسی (هفته عملی)

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. حقایق اقتصاد مدیریت بخش معارف پزشکی. شماره انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز. آخرین ویرایش. ICD
۲. صمدی رضا. سیستمهای اطلاعات سلامت الکترونیک. انتشارات جدیدی. آخرین ویرایش.
۳. ویگو کلین. سیستم های اطلاعات مراقبت سلامت (وگر). ترجمه فرحناز صدوقی. تهران: حیدری، ۱۳۹۸
۴. صدوقی فرحناز. فناوری مدیریت اطلاعات سلامت. تهران: حیدری، ۱۳۹۰
5. Davis, Nadina A. Foundations of health information management, St. Louis, Missouri: Isevier, 2017.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف - روش ارزیابی:

دانشجویان با روش های زیر ارزیابی خواهند شد.

- کتبی
- فعالیت کلاسی

- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- فعالیت ارزیابی:

۱۵ درصد	- فعالیت کلاسی
۳۵ درصد	- انجام پروژه کلاسی
۲۵ درصد	- امتحان میان ترم
۲۵ درصد	- امتحان پایان ترم

دیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

نام درس: سازماندهی منابع پزشکی کد درس: ۰۹
پیش نیاز یا همزمان: زبان حرفه‌ای پزشکی (کد ۰۴)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱۵۰ واحد نظری - ۱۵۰ واحد عملی)
نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با اصول و روش‌های فهرست‌نویسی و رده‌بندی در محیط چاپی و الکترونیکی به منظور مدیریت و سازماندهی منابع پزشکی آشنا می‌شوند.

شرح درس: یادگیری فهرست‌نویسی توصیفی و موضوعی با تأکید بر منابع پزشکی، یادگیری رده‌بندی منابع با تأکید بر منابع پزشکی، آشنایی با ابزارهای چاپی و آنلاین سازماندهی اطلاعات با تأکید بر منابع پزشکی، آشنایی با سازماندهی منابع غیرکتابی با تأکید بر منابع الکترونیکی.

رتوس مطالب: (۹ ساعت نظری - ۵۱ ساعت عملی)
الف. نظری (۹ ساعت نظری)

- آشنایی با نقاط بازایی در پیشنهادی کتابشناختی (قواعد مربوط به انواع سرشناسه و شناسه‌های افزودنی استاندارد ISBD برای انواع متفرع، کنترل مستند، فهرست‌نویسی موضوعی)
- آشنایی با فهرست‌نویسی موضوعی (با تأکید بر حوزه پزشکی)
- آشنایی با MeSH و اصطلاحات پزشکی فارسی
- آشنایی با رده‌بندی کتابخانه ملی پزشکی آمریکا (NLM) و رده‌بندی کنگره (با تأکید بر رده R)
- آشنایی با نظام‌های اطلاعاتی برخط (آنلاین) مرتبط با سازماندهی اطلاعات پزشکی (مانند MeSH Browser، لوکیتور پلاس، ...)

ب. عملی (۵۱ ساعت عملی)

- انتخاب و تعیین نقاط بازایی در پیشنهادی کتابشناختی (قواعد مربوط به انواع سرشناسه و شناسه‌های افزودنی استاندارد ISBD برای انواع منابع، کنترل مستند، فهرست‌نویسی موضوعی به طور عملی)
- کار عملی فهرست‌نویسی موضوعی با ابزارهای پزشکی و غیرپزشکی مرتبط
- کار عملی با MeSH و اصطلاحات پزشکی فارسی
- کار عملی با رده‌بندی کتابخانه ملی پزشکی آمریکا (NLM) و رده‌بندی کنگره (با تأکید بر رده R)
- کار عملی با نظام‌های اطلاعاتی برخط (آنلاین) مرتبط با سازماندهی اطلاعات پزشکی (مانند MeSH Browser، لوکیتور پلاس، ...)
- سازماندهی مواد غیرکتابی با تأکید بر منابع الکترونیکی (به طور عملی)

۱. مقدمه سرعنوان‌ها و ابزارهای فهرست‌نویسی و رده‌بندی
۲. مقدمه گسترش‌های فارسی رده‌بندی کنگره
۳. وبسایت‌های NLM، MeSH Browser، بخش MeSH از پایگاه‌های NCBI
۴. پوراحمد علی‌اکبر، حسینی محمدرضا، فهرست‌نویسی موضوعی: اصول و روش‌ها تهران: نشر کتابخانه‌ها، آخرین ویرایش.
۵. مدیروانی پروانه، راهنمای بهره‌گیری از ابزارهای فهرست‌نویسی موضوعی، رده‌بندی و نمایه‌سازی در کتابخانه‌های علوم پزشکی، ویراسته فاطمه رحمانی، تهران: نشر کتابخانه، آخرین ویرایش.
۶. دیتنن هلن، هاردی جین، آموزش آسان و گام به گام رده‌بندی کنگره ترجمه فاطمه نوری، مشهد: کتابخانه رابط‌های، آخرین ویرایش.
۷. فتاحی رحمت‌الله طاهری مهدی، فهرست‌نویسی رابط‌های: مفاهیم، شیوه‌ها و کاربرد ابزارهای رابط‌های در سازمان‌های اطلاعات تهران: نشر کتابخانه، آخرین ویرایش.
8. Medical Subject Headings, U.S. National Library of Medicine. www.nlm.nih.gov/mesh
9. NLM classification, U.S. National Library of Medicine. www.nlm.nih.gov/class

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- فعالیت کلاسی
- حل تمرین

• DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)

ب- دفعات ارزیابی:

۱۰ درصد	- فعالیت کلاسی
۳۰ درصد	- حل تمرین (عملی)
۲۵ درصد	- امتحان میان‌ترم
۲۵ درصد	- امتحان پایان ترم

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: مدیریت ارتباطات علمی و پژوهشی

کد درس: ۱۰

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، نظریه‌ها و مهارت‌های ضروری برای درک و مدیریت ارتباطات علمی، با تمرکز بر نشر علمی، اخلاق در نشر، فناوری‌های نوین در حوزه ارتباطات علمی، آشنایی با فرآیندها، اجزاء، عناصر و عوامل مؤثر بر انتشارات و ارتباطات علمی، و آشنایی با سازمان‌ها و انجمن‌های ملی و بین‌المللی در حوزه اطلاع‌رسانی

شرح درس: تعریف، تاریخچه و اهمیت ارتباطات علمی، تاریخچه و تکامل نشر علمی، الگوهای ارتباطات علمی، مدل‌های مدیریت ارتباطات علمی، انواع ارتباطات علمی و ساختار آن، کارکردهای ارتباطات علمی، آموزش ارتباطات علمی، عوامل مؤثر بر انتشارات و ارتباطات علمی، انواع انتشارات علمی (مانند مقاله، مجله، کتاب، پروانه ثبت اختراع، گزارش علمی، و...) ویژگی‌ها و کارکردهای آن‌ها، جایگاه علم و انتشارات علمی در جامعه، معرفی مدل‌های جدید انتشار علمی، آشنایی با فرآیند تهیه و ارسال مقاله علمی، آشنایی با فرآیند ارزیابی همتایان (Peer Review)، آشنایی با نرم‌افزارهای مدیریت نشر علمی، استفاده از هوش مصنوعی در دایره آشنایی با اصول اخلاق در نگارش، نشر و انتشارات علمی، آشنایی با اخلاق پژوهش و نشر در تحقیقات مختلف، قوانین کپی‌رایت و حق مؤلف، چالش‌ها و مسئولیت‌های نویسندگی، مقررات انتشارات علمی، ضوابط و مقررات ملی و بین‌المللی، کنوانسیون‌ها و ملاحظات اخلاقی در ارتباطات و تولیدات علمی، سازمان‌ها و مؤسسات فعال در حوزه حقوق معنوی و اخلاق در نشر، سرعت علمی، انواع آن، راه‌های شناسایی و اجتناب از آن و نرم‌افزارهای شناسایی سرعت علمی، اصول نگارش مقالات علمی، شناسایی مجلات معتبر برای سایتمت مقاله مدیریت داده‌های پژوهشی، ابزارهای مدیریت منابع، مدل‌های مشارکتی نگارش علمی، استفاده از هوش مصنوعی در نگارش و مدیریت انتشارات علمی، رویکردهای هم‌سختی و جایگزین برای ارتباطات علمی، مزایا، چالش‌ها و نرم‌افزارهای مخازن سازمانی و Open Educational Resources (OERs)، جدید دسترسی آزاد (Open Access)، مفاهیم و مزایا و الگوی مالی مجلات دسترسی آزاد، مفاهیم و مزایای علم باز، مگایورنال‌ها و تأثیر آن‌ها در ارتباطات علمی، تعریف، تاریخچه، انواع شبکه‌های اجتماعی علمی و مزایای آن‌ها برای پژوهشگران، چندرسانه‌ای‌ها و وب‌سایت‌های داده‌های علمی، چکیده‌های گرافیکی، نقش اسناد در ارتباطات علمی، شاخص‌های استنادی با تأکید بر همکاری گروهی و تحلیل شبکه‌های اجتماعی و دگرسنجی و آشنایی با نرم‌افزارهای آن، ابزارهای ارزیابی پژوهشی، آشنایی با سازمان‌های مرتبط (مانند کتابخانه ملی پزشکی آمریکا، مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات و انتشارات علمی، انجمن کتابداری پزشکی آمریکا، انجمن اروپایی کتابخانه‌ها و اطلاعات سلامت، انجمن کتابداری پزشکی ایران، و سایر انجمن‌های مرتبط با رشته)

زیمنس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

الف. نظری (۱۷ ساعت)

- شناخت مفاهیم و نظریه‌های ارتباطات علمی
- آشنایی با فرآیند نشر علمی
- مالکیت معنوی و اخلاق در ارتباطات علمی
- مهارت‌های نگارش و نشر علمی و مدیریت داده‌ها
- شبکه‌های اجتماعی و فناوری‌های نوین در ارتباطات علمی

- آشنایی با شاخص‌های ارزیابی علمی
- آشنایی با سازمان‌ها و انجمن‌های ملی و بین‌المللی در حوزه اطلاع‌رسانی با تأکید بر اطلاع‌رسانی پزشکی

مدت عملی (۴۴ ساعت)

- تهیه و ارسال (سابمیت) یک مقاله علمی فارسی
- سابمیت یک مقاله انگلیسی فارسی برای یک مجله انگلیسی
- انجام یک ارزیابی همتاها (Peer Review) برای مقاله امپدین شده توسط استاد درس
- کار عملی با نرم‌افزارهای مدیریت نشر علمی
- کار عملی و استفاده از هوش مصنوعی در داوری همتا
- کار عملی با نرم‌افزارهای شناسایی سرلث علمی
- ارائه کلاسی معرفی سازمان‌ها و مؤسسات فعال در حوزه حقوق معنوی و اخلاق در نشر
- کار عملی با یک نرم‌افزار مدیریت پروژه تحقیقی (مانند مایکروسافت پراجکت منیجر)
- کار عملی با یکی از ابزارهای مدیریت منابع (مانند اندنوت، مندلی، زوترو، و ...)
- کار عملی و استفاده از هوش مصنوعی در نگارش و مدیریت انتشارات علمی
- کار عملی با مخازن سازمانی، پایگاه‌ها و منابع دسترسی به‌داده علم باز و مکتب‌ورک‌ها
- انجام یک مصورسازی داده
- تهیه یک چکیده گرافیکی
- انجام یک تحلیل شبکه اجتماعی با استفاده از نرم‌افزارهای مرتبط
- کار عملی با وبسایت سازمان‌ها و انجمن‌های ملی و بین‌المللی در حوزه اطلاع‌رسانی پزشکی

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. علی‌دوستی سپهرس، خسروچرندی محمود، دوران بهزاد، مدیریت ارتباطات علمی، تهران: مرکز اطلاعات و مشارک علمی ایران، ۱۳۸۸.

۲. توکل، محمد، جامعه‌شناسی علم، مباحث نظری، تهران: جامعه‌شناسان، آخرین ویرایش.

- Anderson R. Scholarly communication: What everyone needs to know. Oxford University Press; 2018 May 2.
- Nisfield S, Wakeling S, Bowden D, Robinson L. Open access in theory and practice: The theory-practice relationship and openness. Taylor & Francis; 2020.
- Koerber A, Ardon-Dryer K, Cernadas RG, Edo L, Koe K. The predatory paradox: Ethics, politics, and practices in contemporary scholarly publishing. Open book publishers; 2023.
- Hanganu-Breac Cristina, Zerbe Michael J, Cutrufello Gabriel, S Viciu teferina M. The Routledge Handbook Of Scientific Communication. Routledge, Taylor & Francis; 2022.
- COPE Guidelines: <https://publicationethics.org/guidelines-guidelines>
- Best Practice Guidelines on Research Integrity and Publishing Ethics: <https://authorservices.wiley.com/ethics-guidelines/index.html>
- Elsevier Pollutes: <https://www.elsevier.com/about/policies-and-standards>

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد.

- کتبی
- فعالیت کلاسی

- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی و پروژه‌های عملی کلاسی ۵۰ درصد
- امتحان پایان ترم ۵۰ درصد

نام درس: مبانی علم اطلاعات بالینی کد درس: ۱۱

پیش نیاز: با همزمان ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مبانی و اصول علم اطلاعات بالینی

شرح درس: آشنا نمودن دانشجویان با ارزش‌ها و نسق‌های اصول و مباحث مدل‌ها و نظریه‌های مختلف علم اطلاعات و اطلاع‌رسانی سلامت، چرخه تولید و نشانه اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و تأثیر آن بر کتابخانه‌ها، مراکز دانش و دیگر زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی، ارتباط اطلاع‌رسانی سلامت با دیگر علوم مربوط و شبکه‌های ارتباطی و شباهت‌های کتابخانه پزشکی با کتابخانه بالینی و کسب‌کار اینفورمیشنیک با آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی، همکاری در برنامه‌های آموزشی مرتبط با بیمارستان، طراحی و تدوین منابع اطلاعاتی آموزش به بیمار، آشنایی و استفاده از اصول اطلاع‌رسانی و تجویز اطلاعات سلامت، آشنایی و استفاده از فناوری‌های نوین دبیری - شبدهی برای تهیه مواد آموزشی سلامت، آشنایی و استفاده از رسانه‌های اجتماعی و فناوری‌های مبتنی بر وب برای آموزش.

وئوس مطالبه (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

الف، نظری (۱۷ ساعت)

- مفاهیم مرتبط با اطلاع‌رسانی (اطلاعات، دانش، مورد، خبر، آنتروپی، ابردا، نمودارهای اطلاعاتی، هرم اطلاعات یا هرم دانش، اهمیت اطلاعات، اتصالات و اطلاعات، مدیریت دانش، داده‌های بالینی، انتقال اطلاعات، اشتراک و انتقال نقش، نقش اطلاعات در توسعه نقش، تم‌چین دانش)
- ارزش‌ها و نسق‌های اصول و مباحث مدل‌ها و نظریه‌های مختلف علم اطلاعات و اطلاع‌رسانی بالینی: نظریه ریاضی اطلاعات (شانون - ویرر، نظریه سیمانتیک، اطلاعات، نظریه سیمانتیک، اطلاعات، نظریه ارتباط علمی، اختلال، پتانسیل اطلاعاتی، نظریه کویتسی، اطلاعات، اکولوژی اطلاعاتی و نظام اجتماعی)
- ارتباط اطلاع‌رسانی سلامت با دیگر علوم مانند علوم ارتباطات، سبب‌شناسی، جامعه‌شناسی، روانشناسی، علوم کامپیوتر، آموزش مصنوعی و ...

- مفاهیم مرتبط با جامعه اطلاعاتی: زیرساخت‌های اطلاع‌رسانی سلامت در جامعه اطلاعاتی
- تأثیر متقابل چرخه اطلاعات و جریان اطلاعات بر جامعه
- زیرساخت‌های نظام اطلاع‌رسانی سلامت و جایگاه کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در آن
- نقش‌ها و وظایف نوین کتابخانه سلامت
- تاریخچه کتابخانه سلامت، کتابخانه پزشکی، و کتابخانه بالینی، کلیت‌کل اینفورمیشنیک
- شایستگی‌ها، خدمات و وظایف کتابخانه بالینی (مقدم اطلاع‌رسانی، کتابخانه‌ها، تهیه منابع اطلاعاتی سلامت و ...)
- تاریخچه و اصول کلیت‌کل اینفورمیشنیک
- مدل‌های خدمات کلیت‌کل اینفورمیشنیک
- شایستگی‌ها، خدمات و وظایف کلیت‌کل اینفورمیشنیک
- آموزش سواد اطلاعاتی سلامت
- اصول آموزش به بیمار

- روش‌های طراحی و تدوین منابع اطلاعاتی آموزش بیمار
- فناوری‌های نوین دیداری - شنیداری برای تهیه منابع اطلاعاتی آموزش به بیمار
- رشته‌های اجتماعی و فناوری‌های مبتنی بر وب برای منابع اطلاعاتی آموزش به بیمار
- اخلاق حرفه‌ای اطلاعات و اطلاع‌رسانی در حوزه سلامت و بالین

ب. محلی (۲۲ ساعت)

- حضور آزمایشی در بیمارستان، تیم‌های بالینی و بخش آموزش بیمار و ارائه گزارش از این جلسات
- تهیه دو منبع برای آموزش بیمار (یک منبع دیداری - شنیداری و یک منبع مکتبی)
- اجرای یک کارگاه آموزش سواد اطلاعات سلامت برای جامعه یا استفاده از رشته‌های اجتماعی و فناوری‌های مبتنی بر وب

منابع مورد استفاده در این دوره (آخرین چاپ)

۱. طلاچی، حماد، رویانی، حمید، آیت‌اللهی، خالد، عطایی، رضا، بررسی ویژگی‌های علمی و علمی کتابداران بالینی با تأکید بر نقش آنان در فرایند پزشکی مبتنی بر شواهد، *مروری بر متون مدیریت سلامت* ۱۳۹۱، ۱۵ (۲۷)، ۷-۱۶.
۲. شیخ‌شعاعی، فاطمه، فوق‌العزلی، مهدیه، منصوری، محمدجواد، قاضی، مرصعود، محمدجواد، طراحی برنامه آموزشی پیشنهادی کتابداری بالینی، *مدیریت سلامت* ۱۳۹۸، ۲۲ (۴).
۳. زارع‌فرانشبندی، لهریزد، باراحمدی، کتلم، اطلاع‌درمانی، راهکاری نوین با مفهومی جدیدی در بهبود بیماری‌های مزمن، *مدیریت اطلاعات سلامت* ۱۳۹۴، ۱۲ (۱)، ۱۳۵-۱۴۵.
۴. حبیبی، ف.، بررسی نقش کتابدار بالینی در بهبود فرایند تصمیم‌گیری‌های بالینی در بخش مراقبت‌های ویژه کودکان بیمارستان مرکز طبی کودکان، مطالعه اقدام‌پژوهی (کارشناسی ارشد)، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ۱۳۹۸.
۵. خسروی، ع.، احمدزاده، خ.، احمدزاده، ز.، توسعه سواد سلامت، بوشهر، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، آخرین ویرایش، فراسدی‌شالی، عادل، اصول خدمات کتابداری بالینی، تبریز، امیر، ۱۳۹۴.

7. Stripling, Judy C. the clinical medical librarian's handbook. Lbharn: Rowman & Littlefield, 2020.
8. DeRosa, Antonio P. A practical guide for informationists: supporting research and clinical practice. Elsevier, 2012.
9. Davidoff, F., & Florence, V. (2000). The Informationist: a new health profession? *Annals of Internal Medicine*, 132(12), 996-998.
10. Guassford, M. (2006). The clinical librarian/informationist: past, present, future. *Journal of Hospital Librarianship*, 6(2), 65-73.
11. Zare-Farashbandi, Elah, Zare-Farashbandi, Firoozeh, Adibi, Peyman; Rahimi, Alireza. Pre-requisites, barriers and advantages of clinical informationist participation in grand round: a qualitative study. *Health Information and Libraries Journal* 2019; 37(2): 143-151.
12. Hashemian, M., Rahimi, A., Yamani, N., Adibi, P., & Zare-Farashbandi, F. (2020). Clinical informationist educational needs and goals: A scoping review. *Journal of Education and Health Promotion*, 9(1), 193.
13. Tahmasebi, M., Adibi, P., Zare-Farashbandi, F., Papi, A., & Rahimi, A. (2020). The educational role of clinical informationist on improving clinical education among medical students: Based on Kirkpatrick model. *Journal of Education and Health Promotion*, 9.

14. Zaro-Parashbandi, B., Rahimi, A., Adibi, P., & Zaro-Parashbandi, F. (2019). Involving clinical librarians in clinical settings: Skills, roles, advantages and barriers. *Journal of Hospital Librarianship*, 19(2), 144-155.
15. Hashemian, M., Zaro-Parashbandi, B., Rahimi, A., Adibi, P., & Yamaul, N. (2018). Clinical librarianship challenges in Iran. *J EAHIL*, 14, 23-6.
16. Hashemian, M., Zaro-Parashbandi, B., Yamaul, N., Rahimi, A., & Adibi, P. (2021). A core competency model for clinical informationists. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 109(1), 33.
17. Ashrafi-Rizi H, Kazempour Z, Sheikhshoei F, Ghazavi Z. Designing a model of professional ethics excellence for clinical librarians. *Journal of the Medical Library Association: JMLA* 109 (4), 574
18. Habibi F, Sheikhshoei F, Mohammadpour M, Ghazi Mirsaeid SJ, Modirramani P. Challenges of the Presence and Absence of Clinical Librarians in the Use of Evidence-Based Medicine in Clinical Departments. *Med Ref Serv Q*. 2023 Apr;42(2):108-124.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی

- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دلالت ارزیابی:

۶۰ درصد	- فعالیت کلاسی
۲۵ درصد	- گزارش از جلسات بالینی
۲۵ درصد	- تهیه منابع آموزشی بیمار
۱۵ درصد	- برقراری کارگاه مبتنی بر رسانه
۱۵ درصد	- امتحان پایان ترم

کد درس: ۱۲

نام درس: نیازها و رفتارهای اطلاعاتی

پیش نیازها: همزمان: مبانی علم اطلاعات - بالینی (کد ۱۱)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنا کردن دانشجویان با نحوه شناسایی و برآورده کردن نیازهای اطلاعاتی جامعه مخاطبان در نظام سلامت، آشنایی با رفتارهای اطلاعاتی سلامت افراد و رفتاری اطلاعاتی بالینی در حوزه سلامت آشنایی با مهارت‌های ارتباطی به نحوی که فرد با شایستگی‌های عاطفی و اجتماعی خود بتواند به عنوان اطلاع‌رسان بالینی و یکی از اعضای تیم مراقبت سلامت به درستی اقدامی نماید و به انتقال اطلاعات از متخصصین حوزه‌های پزشکی و بهداشت عمومی به بیماران و مردم و استفاده از راهبردهای ارتباطی برای اطلاع‌رسانی سلامت و تأثیرگذاری بر تصمیمات فردی و اجتماعی کمک کند.

شرح درس: شناسایی نیازهای اطلاعاتی با تأکید بر جنبه‌های روانشناختی و جامعه‌شناختی اطلاعات و مصرف کنندگان اطلاعات، شناسایی انواع مخاطبان نظام سلامت از نظر گروه‌های سنی، تحصیلی، فرهنگی و ... و نیازهای اطلاعاتی آنان؛ شناسایی فنون، ابزار و نرم‌افزارهای نیازسنجی؛ درک و شناسایی نیاز اطلاعاتی متخصصان بالینی، بیماران و خانواده آنان؛ شناسایی و ارزیابی رفتارهای اطلاع‌یابی متخصصان بالینی، بیماران و خانواده آنان؛ برقراری ارتباط مؤثر با اعضای تیم بالینی و بیماران به منظور درک نیازهای اطلاعاتی و رفتاری اطلاع‌یابی آنان برای اطلاع‌رسانی سلامت صحیح (مشترک فعال در کار گروهی، درک شرایط کار و محیط بالینی و مدیریت چالش‌های مرتبط با اطلاع‌رسانی مناسب؛ مدیریت جلسات ژورنال کلاب و کنفرانس‌های هفتگی بالینی، تمرکز رفتار حرفه‌ای و اخلاقی مناسب در هر زمینه‌ای مختلف محیط بالینی)

روش مطالعه: (۲۶ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)

الف. نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با سابقه نیازسنجی، ضرورت و تکنیک‌های نیازسنجی و کاربردها و منابع نیازسنجی اطلاعات
- آشنایی با فنون نیازسنجی اطلاعات در حوزه‌های بالینی و سلامت
- نیازسنجی و تعیین اولویت‌های پژوهشی مراکز تحقیقاتی، مراکز آموزشی و گروه‌های آموزشی در حوزه سلامت
- شیوه‌های ارزیابی نیازهای اطلاعاتی متخصصان بالینی، بیماران و خانواده آنان
- مبانی نظری و بویژه روانشناختی، عاطفی، بنیادی، سازشی نیازهای اطلاعاتی در حوزه‌های بالینی و سلامت
- مبانی نظری رفتارهای اطلاع‌یابی بالینی رسمی و غیررسمی
- مدل‌ها و نظریه‌های رفتار اطلاع‌یابی سلامت و بالینی
- ریشه در بازنمایی اطلاعات و ارتباط آن با رفتارهای اطلاعاتی بالینی
- بافت و انواع عوامل تأثیرگذار بر رفتار اطلاع‌یابی بالینی
- آشنایی با مفاهیم ارتباط و انواع مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های کار گروهی
- اصول ارتباط سازشی در بهداشت و درمان
- اصول برقراری ارتباط با تیم بالینی و بیماران
- روش‌های بهبود ارتباطات

- ساختار گروه‌ها، رشته‌ها و اعضای تیم بالینی
- آشنایی با ساختار رانده‌های مختلف تیم بالینی (Grand Round, Ward Round, Morning Report) و ...
- شرایط کار در محیط بالینی و چالش‌های آن
- رفتار و اخلاق حرفه‌ای یک اطلاع‌رسان سلامت در محیط‌های بالینی

مید عملی (۱۷ ساعت)

- حضور در ۴ جلسه تیم بالینی (هر ماه یک جلسه) و تمرین مهارت‌های ارتباطی با نظارت مستقیم استاد مربوطه (عملی)
- ارائه گزارش از تجربه حضور در تیم بالینی و نحوه ارتباطات بین‌فردی و بین‌گروهی با آن‌ها
- انجام نیازسنجی و تعیین اولویت‌های پژوهشی برای یک مرکز تحقیقاتی یا آموزشی، یا گروه‌های آموزشی سلامت
- اجرا و مدیریت جلسات پژوهشی در بیمارستان (ژورنال کلاب، کنفرانس‌های هفتگی، برگزاری کارگاه و ...)

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. کیس، دونالد، جست و جوی اطلاعات: بررسی تحلیلات درباره اطلاع‌یابی، نشرهای اطلاعاتی، و رفتار اطلاعاتی، ترجمه زاهد بیگلری، اهواز: دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۹۲.
۲. لاله‌زریان آناسیک، زارع‌فرشبدی فیروزه، رحیمی علیرضا، حسن‌زاده اکبر، بررسی تأثیر عوامل فردی بر رفتار اطلاع‌یابی سلامت بیماران دیابتی، مدیریت سلامت ۱۳۹۳؛ ۸(۱): ۸-۱۰.
۳. خسروی ع، استنجاری ع، فاضلی م، شناسایی موانع ابزاری نقش کتبخوان پزشکی در تسهیل ارتباطات علمی، پژوهشگران و پیراپزشکان از دیدگاه متخصصان جامعه علوم پزشکی، نشریه یک مطالعه کیفی، مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۷؛ ۱۵(۳): ۱۲۸-۱۳۲.
۴. قیصر کریم، اردلان سافره کجی لین، مگد، نشریه های دمار اطلاعاتی، ترجمه فیروزه زارع‌فرشبدی، محسن حاجیزین‌العابدینی، غلام حسینی، لایلا مکتبی فرد، تهران: کتابدار
۵. زارع‌فرشبدی فیروزه، لاله‌زریان آناسیک، رحیمی علیرضا، حسن‌زاده اکبر، تأثیر عوامل زمینه‌ای بر رفتار اطلاع‌یابی سلامت بیماران مبتلا به دیابت شهر اصفهان، نشریه پژوهش پرستاری ایران ۱۳۹۵؛ ۴.
۶. کاگی، دیوید، تفکر خلاق، برگردان فیروزه زارع‌فرشبدی، خسرو زارع‌فرشبدی، تهران: آوند دانش، ۱۳۹۸.
7. Lalazaryan, Anasik, and Firoozeh Zare-Parashbandi. "A review of models and theories of health information seeking behavior." *International Journal of Health System and Disaster Management* 2014, 24: 193-203.
8. Darby, Mark. *Managing communication in health care (six steps to effective management)*. Baillyes Tindall, US, 2002.
9. Lloyd Margaret, Bor Robert. *Communication Skills for Medicine*. Edinburgh: Elsevier, Last version.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

• کتبی و شفاهی

- OSFE (Objective Structured Field Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

۱۰ درصد	- فعالیت کلاسی
۴۰ درصد	- پروژه (عملی)
۵۰ درصد	- امتحان پایان ترم

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نام درس: برنامه‌نویسی پیشرفته کد درس: ۱۳

پیش نیاز یا همزمان: -

تعداد واحد: ۲ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۱/۵ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی و کسب مهارت دانشجویان در برنامه‌نویسی پیشرفته، طراحی، کدنویسی، ساخت اپلیکیشن و بازی‌واره در

حوزه مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی با بک‌آف از حوزه‌های سلامت

شرح درس: معرفی انواع زبان‌های برنامه‌نویسی جدید در حد مختصر، آشنایی با مدل‌سازی داده و طراحی نمودارهای UML و

یادگیری کامل زبان برنامه‌نویسی پایتون (به طور عملی) آشنایی با کاربرد پایتون در یادگیری ماشین، ساخت اپلیکیشن، بازی‌واره‌ها و

داده‌کاوی، آشنایی و کار عملی با انواع داده‌ها، متغیرها، عملگرها، دستورات شرطی، حلقه‌ها، رشته‌ها، لیست، تاپل، دیکشنری، مجموعه،

تابع، و ... آشنایی و کار با انواع کتابخانه‌ها (Library) در پایتون.

رقموس مطالب: (۹ ساعت نظری - ۵۱ ساعت عملی)

الف. نظری (۹ ساعت)

- آشنایی با نحوه کدگذاری در کامپایلر (EBCDIC, ASCII)
- آشنایی دانشجویان با سبک الگوریتم و حل مسئله و استرالیای‌های حل مسئله
- برنامه‌نویسی شیء‌گرا
- آشنایی دانشجویان با زبان‌های برنامه‌نویسی جدید در حد معرفی
- کاربرد پایتون در یادگیری ماشین، هوش مصنوعی، یادگیری عمیق، علم داده، داده‌کاوی
- مقایسه زبان برنامه‌نویسی پایتون با سایر زبان‌های برنامه‌نویسی
- آشنایی با کاربرد پایتون در یادگیری ماشین، ساخت اپلیکیشن و بازی‌واره‌ها، داده‌کاوی

ب. عملی (۵۱ ساعت)

- نصب و یادگیری کامل زبان برنامه‌نویسی پایتون شامل آشنایی با انواع داده‌ها، متغیرها، عملگرها، دستورات شرطی و بازگشت
- کارول‌ها، حلقه‌ها، رشته‌ها، کلاس‌ها، لیست، تاپل، دیکشنری، مجموعه، تابع، ساختار تصمیم و تکرار، صفحه در خنده انواع

کتابخانه‌ها (Library) در پایتون

- کار با دیتابیس‌ها در پایتون

- Web scraping با پایتون

- virtual environment و آشنایی با Django

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. سایت پایتون Python.org

۲. وحیدی جواد، عباس‌نژاد وریزی رمضان آموزش کام به کام برنامه‌نویسی پایتون، بابل: فناوری نویس، ۱۳۹۶.

۳. رجاء حسین، برنامه‌نویسی به زبان Python (از مبتدی تا پیشرفته) آخرین ویرایش.

۴. منظمی وصال، آموزش برنامه‌نویسی پایتون از مقدماتی تا پیشرفته، تهران: کتاب سبز، آخرین ویرایش.

5. Matthes Eric. Python Crash Course. Last Edition.

Student Assessment

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی
- آزمون عملی رایانه‌ای

- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

- ارائه یک پروژه عملی با استفاده از پایتون ۵۰ درصد
- امتحان پایان ترم ۵۰ درصد

کد درس: ۱۴

نام درس: سیستم‌های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات

پیش نیاز یا همزمان: برنامه‌نویسی پیشرفته (کد ۱۲)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی اطلاعات و سیستم‌های اطلاعاتی سلامت

شرح دروس: تعریف سیستم اطلاعاتی، اجزای سیستم اطلاعاتی، معرفی این اجزاء، سطوح سازمانی و سیستم‌های اطلاعاتی مرتبط با آن، سیستم اطلاعاتی مرتبط با هر سطح و سیستم‌های اطلاعاتی در طول سطوح سازمانی، کاربرد فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی، رباتیک، سیستم‌های RSS، ChatGPT و ... در نظام سلامت، مدل‌های کلاسیک و مدرن در چرخه حیات سیستم‌های اطلاعاتی، انواع مدل‌های پذیرش فناوری اطلاعات، انواع سیستم‌های اطلاعات سلامت، سیستم‌های اطلاعاتی مرتبط با تصمیم‌گیری‌های سلامت، تفاوت انواع سیستم‌های اطلاعاتی و مقایسه و ارزیابی آن‌ها، مراحل مختلف تحلیل و طراحی سیستم‌های اطلاعاتی، مراحل مختلف تبدیل نظام موجود به سیستم طراحی شده

روش مطالبه: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

انند نظری (۱۷ ساعت)

- تعریف سیستم و سیستم اطلاعاتی، سیستم باز و بسته، شمای کلی سیستم اطلاعاتی
- انواع سیستم‌های اطلاعاتی، اجزای اصلی آن و سرنگار آن‌ها (ES-EIS-DSS-MIS-TPS-DP)
- انواع سیستم‌های اطلاعات سلامت
- مراحل پردازش در یک سیستم اطلاعاتی
- مدل‌های پذیرش فناوری
- مدل‌های کلاسیک و مدرن چرخه حیات سیستم‌های اطلاعاتی
- کاربرد فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی، رباتیک، سیستم‌های RSS، ChatGPT و ... در نظام سلامت
- نحوه تحلیل، طراحی و ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی
- مقایسه و ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی سلامت

به عملی (۳۴ ساعت)

- کار عملی با سیستم‌های اطلاعاتی مرتبط با مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی
- ارزیابی یک سیستم اطلاعاتی سلامت

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. فرزندی‌پور، مهرداد. مدیریت سیستم‌های اطلاعات سلامت با رویکرد مدل‌های چرخه حیات توسعه سیستم‌های اطلاعاتی. تهران: حمیری، ۱۴۰۱.

۲. صفیری، رضا. محمدرضا نیلوفر. سیستم‌های اطلاعات سلامت الکترونیک. تهران: حمیری، ۱۳۹۸.

۳. وینتر، آلفرد. سیستم‌های اطلاعات سلامت: مبانی، و راهبردها. ترجمه: مهرداد زمرودی‌راد و همکاران. تهران: جامعه‌نگار، ۱۳۹۷.

4. Begnon, Davis. Information system: an introduction to Informatics in organization. Paul Palgrave, latest edition.

Student Assessment

ارزیابی فراگیرا

الف- روش ارزیابی:

دقت‌جوین با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کنس
- شفاهی
- آزمون تعاملی رایانه‌ای
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی ۱۰ درصد
- پروژه ارزیابی سیستم ۴۰ درصد
- امتحان پایان ترم ۵۰ درصد

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۱۵

نام درس: نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی پیشرفته

پیش نیازها: همزمان: ندارد

تعداد واحدها: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحدها: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی با نمایه‌سازی، چکیده‌نویسی و خلاصه‌سازی شواهد پزشکی و باقی انواع منابع اطلاعاتی سنتی و مدرن به صورت دستی، خودکار و هوشمند

شرح درس: اصول اصطلاح‌شناسی، هستی‌شناسی‌ها (فیلولوژی‌ها) و فولکسولومی‌ها در حوزه سلامت و کار با ابزارهای آن، آشنایی با ابزارهای خوش مصنوعی در چکیده‌نویسی و خلاصه‌سازی، ابزارهای نمایه‌سازی سنتی، نمایه‌سازی انواع منابع (کتاب، منابع فرمتی، منشأ تصاویر، مواد سمعی - بصری، مجلات، پایان‌نامه‌ها، منابع اینترنتی و سایر مدارک) به استفاده از روش‌های مختلف نمایه‌سازی، نمایه‌های مبتنی بر عنوان مانند گولبک، گووک، جابجشتی، یا مبتنی بر مآخذ (مانند نمایه استنادی)، نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با چکیده‌نویسی، رویکردهای چکیده‌نویسی، انواع چکیده‌های کلاسیک، انواع چکیده‌های مدرن (چکیده مصور، اینفوگرافیک، چکیده خبری، چکیده گرافیکی، خلاصه سیاستی، ترجمان فکری، خلاصه‌های مرورهای نظام‌مند، خلاصه‌های کنفرانسه، کارین، و...) دستورالعمل‌ها و استانداردهای چکیده‌نویسی.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۲۴ ساعت عملی)

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- معرفی نظام ذخیره و بازیابی اطلاعات پزشکی (مدل‌ها)
- معرفی اصطلاحنامه پزشکی (مثل)
- آشنایی با Mesh on demand
- آشنایی با زبان واحد پزشکی (UMLS) Unified Medical Language System
- روش‌های تدوین اصطلاحنامه (فهرسی و استقرایی) و مدیریت و روزآمدسازی اصطلاحنامه
- استانداردهای تدوین اصطلاحنامه (با تأکید بر حوزه سلامت)
- هستی‌شناسی (مفهوم، و شباهت با اصطلاحنامه)
- فولکسولومی (مفهوم، هدف و ضرورت کنترل ویژگی‌ها)
- عوامل مؤثر در کیفیت نمایه‌سازی و بازیابی اطلاعات (جامعیت، مقیاس و همگونی)
- استانداردهای نمایه‌سازی
- نمایه‌سازی ماشینی (محتوای محوری، استناد محوری و منابع محوری)
- نمایه‌سازی اطلاعات در اینترنت و موتورهای جستجو
- نمایه‌سازی انواع منشأ کتاب، تصویر، مواد سمعی - بصری، مجلات، پایان‌نامه‌ها، منابع اینترنتی و دیجیتال و ترانزاکشن‌های مرتبط با آن
- شیوه‌های نمایه‌سازی در پایگاه‌های اطلاعاتی (مانند Scopus, SID, PubMed, ISC, Web of Science و...)
- نظریه‌ها و مفاهیم مرتبط با چکیده‌نویسی و رویکردهای آن

- انواع نمایه‌های کلاسیک: نمایه‌های مبسی بر عنوان مانند کوتیکه، کووکه، چاپکشتی، یا مبسی بر مآخذ (مانند نمایه استنادی).
- انواع چکیده‌های مدرن و کلاسیک
- دستورالعمل‌ها و استانداردهای چکیده‌نویسی
- چکیده‌نویسی خودکار و منابع دیجیتال و نرم‌افزارهای رایج در این حوزه
- روش مصنوعی و استفاده از آن در چکیده‌نویسی
- ارزیابی چکیده‌ها - CONSORT-PRISMA
- خلاصه‌سازی و ارزیابی اطلاعات پزشکی و سلامت به منظور استفاده در تصمیم‌گیری‌های بالینی و پزشکی

بد عملی (۳۴ ساعت)

- معرفی سازمان‌ها و مراکز دست‌اندرکار نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در ایران و جهان (مانند انسی) توسط دانشجویان
- تهیه حداقل ۵ مورد چکیده برای هر نوع چکیده
- انجام حداقل ۲ مورد نمایه‌سازی برای هر نوع نمایه
- ارزیابی حداقل ۵ چکیده از منابع متنوع (مقاله، کتاب، پایان‌نامه و ...) در کلاس
- ارزیابی حداقل ۵ نمایه از منابع متنوع (مقاله، کتاب و ...) در کلاس
- تهیه یک خلاصه مبسی زیر نظر استاد

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. کاظم‌پور، زهرا؛ اشرفی ریزی، حسن، اصول نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی، تهران: چاپار، ۱۴۰۳.
۲. لوروزی، علویه؛ نمایه‌سازی، تصاویر، دانشگاه قزوین، ۱۳۹۷.
۳. نوروزی، علویه؛ نمایه‌سازی، کتاب تهران: چاپار، آخرین ویرایش.
۴. کارزنی، مریم، کنترل مفاهیم در دایره و پایلی اطلاعات، اصطلاحنامه‌ها و مبسی‌شناسی، تهران: آفرایگان، ویرایش آخر.
۵. جادی، هراتی، اعلام صنعت جزو، روش‌ها و فنون نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی، تهران: سمت، ۱۳۹۸.
5. Lancaster, F. W. Indexing and abstracting in theory and practice. Chicago: University of Illinois, latest edition
6. Cleveland, D. B. . Introduction to indexing and abstracting. ABC-CLIO. 2013

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- گنشی
- شفاهی
- تکلیف عملی
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

۱۰ درصد	- فعالیت کلاسی
۴۰ درصد	- حل تمرین (عملی)
۲۵ درصد	- امتحان میان‌ترم
۲۵ درصد	- امتحان پایان ترم

نام درس: منابع اطلاعاتی بالینی و مبتنی بر شواهد کد درس: ۱۶

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انواع منابع پزشکی بالینی و مبتنی بر شواهد به منظور پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی پزشکی و بالینی، ارزیابی اطلاعات و شواهد بالینی شده و آشنایی با مفاهیم سازماندهی و اشاعه اطلاعات بالینی.

شرح درس: اصول تدوین راهبرد جستجو در حوزه پزشکی و بالینی؛ جستجو در انواع منابع اطلاعاتی پزشکی، بالینی و مبتنی بر شواهد معرفی و مقایسه مهمترین پایگاههای اطلاعات پزشکی و بالینی؛ فرمول بندی انواع پرسشهای بالینی؛ جستجوی پیشرفته در منابع اطلاعاتی بالینی؛ انواع شواهد بالینی و هرم شواهد بالینی؛ ارزیابی کیفیت اطلاعات و شواهد بالینی؛ ارزیابی شده؛ انواع روشهای اشاعه اطلاعات بالینی برای کاربران نظام سلامت و تیمهای بالینی؛ استفاده از فناوریهای نوین ارتباطی برای اشاعه اطلاعات؛ مدیریت سازماندهی، خلاصه سازی و مصورسازی اطلاعات پزشکی شده؛ پزشکی و بالینی و ارائه و اشاعه آن برای متخصصان بالینی.

رتوس مطالب: (۱۲ ساعت نظری - ۲۲ ساعت عملی)

الف: نظری (۱۲ ساعت)

- اصول تدوین راهبرد جستجو در حوزه پزشکی و بالینی
- جستجو در انواع منابع اطلاعاتی پزشکی
- معرفی و مقایسه مهمترین پایگاههای اطلاعات پزشکی و بالینی
- فرمول بندی انواع پرسشهای بالینی و پرسشهای مرتبط با پژوهشهای بالینی (برای انجام مرورهای نظام مند)
- جستجو در پایگاههای اطلاعات مبتنی بر شواهد برای یافتن بهترین شواهد
- جستجوی پیشرفته در منابع اطلاعاتی بالینی؛ فهرست پایگاههای اطلاعاتی (مانند وبسایتهای فرومها، رجیستریها، نرم افزارهای موبایل مبتنی و هوش مصنوعی بالینی مانند اپوکریس، مداسکیپ، وب ام دی، و ...)
- انواع شواهد بالینی و هرم شواهد بالینی
- ارزیابی کیفیت اطلاعات و شواهد بالینی؛ شده؛ بالینی و سلامت
- انواع روشهای اشاعه اطلاعات بالینی و سلامت برای کاربران نظام سلامت و تیمهای بالینی
- استفاده از فناوریهای نوین ارتباطی (مانند شبکههای مجازی، رسانه های اجتماعی و...) برای اشاعه اطلاعات در میان کاربران نظام سلامت و تیمهای بالینی
- روشهای مدیریت و سازماندهی نتایج جستجو (استفاده از ترکیب شخصی سازی، فیلتر سازی و توزیع)
- روشهای خلاصه سازی اطلاعات پزشکی و انواع فرمت های آن
- مدیریت و سازماندهی اطلاعات پزشکی شده؛ پزشکی و بالینی برای کاربر تیم بالینی

ب. عملی (۲۲ ساعت)

- تدوین راهبردهای جستجوی پیشرفته در حوزه پزشکی و بالینی برای انجام انواع مرورهای نظام مند
- فرمول بندی انواع پرسشهای بالینی برای انجام مرورهای نظام مند به طور عملی

- کار عملی با فرم‌های مرتبط با مرور تنظیم‌شده (مانند Rayyan)
- کار عملی با مهم‌ترین پایگاه‌های اطلاعات پزشکی و بالینی
- کار عملی با پایگاه‌ها و سیستم‌های اطلاع‌رسانی بالینی (مانند وبسایت‌ها، راجیستری‌ها، فروم‌ها و ...)
- منابع متعلق (وبسایت‌ها، فروم‌ها، راجیستری‌ها و ...) و پایگاه‌های اطلاعات پزشکی و بالینی
- حضور در تیم بالینی و جستجوی اطلاعات و شواهد بالینی در لحظه، برای پاسخگویی به تیم درمان و متخصصان بالینی (با نظارت مسئولین استاد مربوطه)
- تهیه سه خلاصه بالینی در موضوعات تعیین‌شده با توجه به انواع فرم‌ها
- تهیه سه نقشه مفهومی برای یک گنسی بالینی (مبتنی بر اطلاعات و پرسش بالینی) با استفاده از فرم‌های مرتبط
- ارائه گزارش از مجموعه جستجوی انجام‌شده توسط دانشجو در تیم‌های بالینی و گزارش بازخورد آنان در پایان ترم

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. کتابخانه فاروقی گویلی، گیلانه، تألیف: کارپتی مریم، مفصلیه و پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد، تهران: دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، آخرین ویرایش.
۲. حسن‌زاده م. مدیریت دانش، مفاهیم و زیرساخت‌ها، تهران: کتابدار، ۱۳۸۶
۳. وبسایت و راهنمای هر پایگاه اطلاعاتی یا سایر منابع پزشکی و بالینی
1. Zare-Parashbandi, B., Adibi, P., & Zare-Parashbandi, F. (2024). Retrieving Rare Cases: A Protocol for Searching Complex Medical Cases. Medical Reference Services Quarterly, 43(1), 15-25. <https://doi.org/10.1080/02763869.2024.2289797>
2. Dali R, Dwivedi A (Eds). Healthcare knowledge management: issues, advances and successes. Springer: Science & Business Media, 2010.
3. Fine DJ, D'Aquila R, Kovner AR. Evidence-based Management in Healthcare. Chicago: Health Administration press, 2010.
4. Fehlowitz Joshua C., et al. "Summarization of clinical information: a conceptual model." Journal of biomedical informatics 2011, 44.4: 688-699.
5. Martin, Lynsey J., et al. "Exploring the role of infographics for summarizing medical literature." Health Professions Education 2019, 5: 48-57.
6. Pubmed, U.S. National Library of Medicine. www.ncbi.nlm.gov/pubmed
7. www.pubmed.com

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی
- آزمون تعاملی رایانه‌ای

- OSFE (Objective Structured Field Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)

Project Based Assessment

ب- دفاعات آرزوهای:

- فعالیت کلاسی
 - پروژه عملی (خلاصه، نقشه مفهومی، گزارش)
 - امتحان پایانی ترم
- ۶۰ درصد
۴۰ درصد
۵۰ درصد

نام درس: اصول بازیابی اطلاعات کد درس: ۱۷

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم بازیابی اطلاعات در حوزه پزشکی و بالینی، نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات، مدل‌ها و فرایندهای بازیابی، استانداردها، شناخت و ویژگی‌های پایگاه‌های ذخیره اطلاعات و ارزیابی آن‌ها در حوزه سلامت

شرح درس: معرفی مفهوم نظام و پایگاه داده، پایگاه‌های اطلاعاتی، ذخیره و بازیابی اطلاعات و ویژگی‌های هر کدام از آن‌ها (با تأکید بر نظام سلامت)، تقویم مفاهیم DBMS، IS، IRS، اجزای تشکیل‌دهنده نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات و استانداردهای مربوط به آن، ویژگی‌های اصلی نظام‌های بازیابی اطلاعات (با تأکید بر نظام سلامت)، کاربرد هستی‌شناسی‌ها در ذخیره و بازیابی اطلاعات، سلامت ارزیابی نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات، سلامت ارزیابی انواع مدل‌های بازیابی اطلاعات، عوامل مؤثر در طراحی نظام‌های بازیابی اطلاعات، سلامت

وئوس مطالبه (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

الف، نظری (۲۶ ساعت)

- مفهوم نظام و پایگاه داده‌ها و پایگاه اطلاعاتی
- اهمیت نظام‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی و ویژگی‌های هر کدام از آن‌ها در ذخیره و بازیابی اطلاعات با تأکید بر نظام سلامت
- شناسی کلی فرایند بازیابی اطلاعات: سیستم‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات (IRS)، تقویم IRS با IS و DBMS
- اجزای تشکیل‌دهنده نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات
- استانداردهای نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات
- ویژگی‌های اصلی نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات با تأکید بر اطلاعات سلامت
- کاربرد هستی‌شناسی‌ها در ذخیره و بازیابی اطلاعات سلامت
- انواع مدل‌های پایگاه‌ها (مدل سلسله‌مراتبی، مدل رابطی، مدل شکلی و ...)
- عوامل مؤثر در طراحی نظام‌های اطلاعاتی و پایگاه‌های داده
- کنترل کیفی ورود اطلاعات، جستجوگر داده‌ها و جستجوگر پرسش (QUERY)
- انواع داده‌های غیرمتنی و ذخیره و بازیابی چندرسانه‌ای‌ها (صدا، تصویر، و فایل صوتی)
- آینده نظام‌های بازیابی اطلاعات

به محلی (۱۷ ساعت)

- ارزیابی نظام های بازایی اطلاعات سلامت به طور عملی
- ارزیابی مدل های بازایی اطلاعات به طور عملی

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. انگستر، ف. و پانفرد، ل. نظام های بازایی اطلاعات و پزشکی ها: آزمون و ارزیابی: آخرین ویرایش.
۲. اینگورسن، پیتر. شامل بازایی اطلاعات: آخرین ویرایش.
۳. پاتو سرادا، ای. مفاهیم بازایی اطلاعات، ترجمه عبدالله آزاد رحمتی، مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، آخرین ویرایش.
۴. محمد حسن زاهد ذخیره، و بازایی اطلاعات: تهران: سمت، ۱۳۹۷.
5. Information retrieval and management : concepts, methodologies, tools, and applications. [edited by] Information Resources Management Association. Hershey, PA : Information Science Reference, 2018.
6. Shajalal, Md, and Masaki Aono. "Health Information Retrieval," Signal Processing Techniques for Computational Health Informatics. Springer, Cham, 2020. 193-207.
7. Hersh, William, Hersh, and Wenon. Information Retrieval: A Biomedical and Health Perspective. Springer, 2020.

Student Assessment

ارزیابی فراگیرا

الف- روش ارزیابی

دانشجویان با روش های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی
- آزمون تعاملی رایانه ای
- DOPS(Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی

- فعالیت کلاسی
- پروژه ارزیابی
- بحث بن میان ترم
- امتحان پایان ترم
- ۱۰ درصد
- ۲۰ درصد
- ۲۵ درصد
- ۲۵ درصد

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و تعاریف مدیریت و رهبری در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و به‌کارگیری این مهارت‌های لازم برای مدیریت و سرپرستی واحدهای زیرمجموعه مدیریت منابع علمی در دانشگاه‌های علوم پزشکی از طریق آشنایی با اصول و مبانی مدیریت آشنایی با امور اجرایی و انواع رویکردهای مدیریتی (مانند مدیریت کیفیت فراگیر، مدیریت استراتژیک و مانند آن) تدوین برنامه عملیاتی و رعایت اصول رفتار سازمانی

شرح درس:

- تعریف و تاریخچه مدیریت
- مکاتب و نظریه‌های مختلف مدیریت و کاربردهای آن‌ها در انواع مختلف کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و سازمان‌های یادگیرنده
- آشنایی با مدیریت کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی سلامت مدیریت کیفیت فراگیر در آن‌ها مدیریت استراتژیک و سایر روش‌های مدیریتی مانند مدیریت کرافت و ...
- شرح چگونگی تطبیق مدیریت با ارکان مدیریت اطلاع‌رسانی پزشکی و مدیریت کتابخانه با اصول مدیریت کیفیت فراگیر و سایر مدل‌های مدیریتی (مانند مدیریت استراتژیک) و سبک‌های مختلف مدیریت در هر بخش
- تحلیل محیطی مانند SWOT و ...
- حل مسئله و مبانی تصمیم‌گیری در مدیریت مراکز اطلاع‌رسانی سلامت
- آشنایی با برنامه‌ریزی مبتنی بر سناریو
- آشنایی با اصول رفتار سازمانی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت
- تهیه انواع گزارش‌های مدیریتی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت
- آشنایی با نحوه ارزیابی، ارزشیابی، اثربخشی و به‌روزرسانی فعالیت‌ها، عملیات و خدمات در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و واحدهای زیرمجموعه مدیریت منابع علمی دانشگاه‌ها با استفاده از روش‌های متداول و استانداردهای مرتبط
- آشنایی با تحلیل SWOT و نقد و ارائه راهکار مدیریتی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت

رقوبی مطالبه (۲۲ ساعت نظری)

نظری (۲۴ ساعت)

- تاریخچه مدیریت، نظریه‌ها، مکاتب و رویکردهای مختلف مدیریتی و کاربردهای آن‌ها در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت
- وظایف اصلی مدیر در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی (برنامه‌ریزی، سازماندهی، کنترل، بودجه‌بندی، مدیریت تغییر، مدیریت تیمی، سازمان یادگیرنده، برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی، تصمیم‌گیری، مدیریت منابع انسانی، مدیریت دانش و ...)
- اصول رفتار سازمانی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت
- مدیریت کیفیت، به‌روزرسانی و تعالی سازمانی مانند مدیریت کیفیت فراگیر (T.Q.M.) و سایر رویکردهای مدیریتی (مانند مدیریت کرافت و ...) در مدیریت اطلاع‌رسانی پزشکی

- تبیین و تفسیح نحوه ارزیابی و سنجش کیفیت خدمات کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و آشنایی با مدل ServQual و مدل LibQual
- پروژه کلاسی: تحلیل SWOT و نقد و ارائه راهکار مدیریتی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت
- بازدید از مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و کتبخانه‌های بزرگ و مولف و بهره‌مندی از نظرات مدیران و تجارب آنان به همراه تهیه گزارش و تحلیل رویکردهای این مدیران

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. لواتر جی. لوارد و همکاران. مبانی مدیریت برای متخصصان اطلاع‌رسانی. ترجمه سبنو واعظزاده و همکاران. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ آخرین ویرایش.
۲. استوارت رابرت، موران باربارا. مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی. ترجمه زهرا حبیبی و فاطمه جمشیدی لهنرخی. تهران: انتشارات آخرین ویرایش.
۳. گالیس کوردون. مدیریت کیفیت فراگیر. ترجمه عباس خلیفر. تهران: آیدز؛ آخرین ویرایش.
۴. کلاچر جانین. مدیریت تغییر در کتابخانه‌ها و خدمات اطلاعاتی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران؛ آخرین ویرایش.
۵. لیسر اسطفانی علی. رویکردهای نوین در رفتار سازمانی. اسفهان: جهاد دانشگاهی؛ آخرین ویرایش.
6. Managing Health Sciences Libraries in a Time of Change, by Claire B. Joseph (Editor), Rowman & Littlefield Publishers (February 21, 2024)
7. Essential Leadership Skills for Health Sciences Information Professionals, by Janet Crum (Editor), Rowman & Littlefield Publishers (May 1, 2023).
8. Stewart, R. & Moran, B. (2012). Library and Information Center Management. 7th Edition. Westport, Connecticut: Libraries Unlimited.
9. Matthews, J. R. (2005). Strategic planning and managemens for library managers. Westport, CT: Libraries Unlimited. Translated to Persian.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

ب- روش ارزیابی: - کتبی -

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی ۱۰ درصد
- پروژه کلاسی (تحلیل SWOT) ۲۵ درصد
- پروژه کلاسی (گزارش بازدید) ۱۵ درصد
- امتحان پایان ترم ۵۰ درصد

هدف کلی درس: آشنا کردن دانشجویان با اصول و مفاهیم مختلف پژوهش‌ها و عناصر اصلی پژوهش، انواع مطالعات کمی و کیفی (با تأکید بر تحلیلات کیفی)، روش‌های جمع‌آوری اطلاعات، استفاده از آمار در تحقیق، و شیوه‌های نگارش علمی و نقد و داوری علمی.

شرح درس: با اتن موضوع پژوهشی مناسب تبدیل موضوع به عنوان مناسب، انواع روش‌های پژوهش کمی و کیفی (با تأکید بر تحلیلات کیفی)، در مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و نیز در علوم پزشکی و تعریف بیان مسئله و تنظیم اهداف، سوالات و فرضیات پژوهش، تعیین و نگارش انواع متغیرهای مناسب با موضوع، شناسایی، انتخاب و تهیه ابزارهای مناسب برای گردآوری داده‌ها، چگونگی جستجو و نگارش پیشینه‌های پژوهش، انتخاب روش نمونه‌گیری مناسب، کسب مهارت در کار با نرم‌افزارهای مدیریت منابع و مدیریت پروژه، کسب مهارت در نقد و بررسی و داوری انواع مقالات، اصول صحیح نگارش علمی (با تأکید بر پروپوزال و مقاله)، شناسایی مجلات مناسب برای ارسال مقاله.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۲ ساعت عملی)

الف: نظری (۱۷ ساعت)

- نقش پژوهش در انواع علوم و در توسعه علم در جهش
- یافتن موضوع پژوهشی مناسب (و مرتبط با گرایش تحصیلی دانشجو) و تبدیل موضوع به سوال مناسب
- مروری بر انواع روش‌های پژوهش کمی (روشهای پژوهش غیر تجربی شامل پژوهش همبستگی، علی-مقایسه‌ای، پیمایشی، توصیفی)
- انواع روش‌های پژوهش کیفی (تحلیل محتوا، پدیدارشناسی، گرانده تئوری، قوم‌نگاری، پژوهش تاریخی، مطالعه موردی، اقدام پژوهی)
- انواع روش‌های پژوهش در علوم پزشکی (کارآزمایی بالینی، مطالعات کوهورت، مورد-شاهدی، هم‌شاهدی، متاآنالیز، مرور نظام‌مند، سیستماتیک)
- تفاوت پژوهش‌های کمی و کیفی
- مطالعات علم‌سنجی و طراحی آنها (مثلاً کتاب‌سنجی، اطلاع‌سنجی، وب‌سنجی، اختراع‌سنجی، همکاری گروهی، الیمنتریکس، و ...)
- انتخاب روش پژوهشی مناسب برای موضوع انتخاب‌شده
- بیان مسئله و تنظیم اهداف، سوالات و فرضیات پژوهش در مورد موضوع انتخاب‌شده
- انواع متغیرها در پژوهش و تعیین متغیرهای مرتبط و متناسب با موضوع انتخاب‌شده
- چگونگی جستجو و نگارش پیشینه‌های پژوهش (با استفاده از نرم‌افزارهای مدیریت منابع)
- روش‌های گردآوری و تحلیل اطلاعات در پژوهش‌های کمی
- روش‌های گردآوری و تحلیل اطلاعات در پژوهش‌های کیفی
- انواع ابزارهای گردآوری داده‌ها و انتخاب و تهیه ابزار مناسب با موضوع انتخاب‌شده
- روش‌های نمونه‌گیری (و انتخاب روش متناسب با موضوع انتخاب‌شده)
- مدیریت پروژه تحقیق

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

- مقدمه و اصول نگارش انواع تولیدات علمی (مقدمه، مقاله، کتاب، پروپوزال، گزارش نهایی طرح، گزینشنامه، و ...)
 - نحوه تنظیم گزارش نهایی در پژوهش‌های کمی و کیفی
 - نحوه تدوین مستلحه پژوهشی (پروپوزال اولیه)
- بیه همدلی (۳۴ ساعت)**
- تدوین و ویرایش یک طرح پیشنهادی (Proposal) (ترجیحاً مرتبط با گرایش تحصیلی و پایان‌نامه دانشجوی)
 - نقد و فناوری دو پروپوزال (ترجیحاً پایان‌نامه) مرتبط با گرایش تحصیلی
 - کار عملی با یک نرم‌افزار تحقیق کیفی نظیر مکس کپودا و مانند آن
 - کار عملی با یک نرم‌افزار مدیریت منابع (مانند اندنوت، مندلی، لورگو و مانند آن)

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. حریری، عباس و نظیم شامدانی. شیوه های استدلال در نگارش های علمی، رهنمودهای بین المللی آخرین ویرایش.
۲. پرویز، سرور. اصول و روش های پژوهش کیفی. تهران: جامعه نگار، آخرین ویرایش.
۳. کریمپور، جان. تبیین طرح پژوهش (رویکردهای کمی، کیفی و شبهه ترکیبی). تهران: مهریان نشر، آخرین ویرایش.
۴. منصوریان، یزدان. روش تحقیق در علم اطلاعات و دانش شناسی. تهران: سمت، آخرین ویرایش.
۵. عربی، نجلان. اصول و روش های پژوهش کیفی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، آخرین ویرایش.
۶. عابدی، سعید و همکاران. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. تهران: سالمی، جامعه نگار، آخرین ویرایش.
7. Creswell, J. W. Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Sage, Last Edition.
8. Saunders, M. N., Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. Research methods for business students, 5/e. Pearson Education India. Last Edition.
9. Wildemuth, Barbara M. Applications of social research methods to questions in information and library science. Santa Barbara: Libraries Unlimited, Last Edition.

Student Assessment

ارزهای فراگیر:

الف - روش ازلایی:

هانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- Project Based Assessment کتبی شفاهی

۱۰ درصد	املاکت کلاسی
۱۰ درصد	حل تمرین (نقد پروپوزال)
۵ درصد	گروهین پروپوزال
۳۰ درصد	استادین پایان ترم

نام درس: سمینار تحقیقی کد درس: ۲۰۱
پیش نیاز یا همزمان: روش تحقیق در مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی (کد ۱۹)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با روش تحقیق و توانایی انجام پروژه‌های تحقیقاتی در رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی.

شرح درس: شناسایی یک مسئله یا مشکل در حوزه گرایش تحصیلی دانشجویان، تدوین مسئله به صورت موضوع تحقیق، نگارش و ویرایش یک پروپوزال تحقیقاتی (ترجیحاً پروپوزال پایان‌نامه احتمالی دانشجویان ارائه پروپوزال و پیگیری مراحل تصویب آن در گروه آموزشی مربوطه، نقد و بررسی مقاله تدوین و نگارش یک مقاله مروری از مسئله انتخاب شده).

توسعه مطالبه (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

الف. نظری (۱۷ ساعت)

- تکمیل یک پروپوزال پژوهشی، جستجو و نگارش مرور متون مرتبط با موضوع پژوهش، استخراج یک مقاله مروری
- مفاهیم مربوط به پروپوزال و اجزای مختلف آن، جدول گانت، بودجه‌بندی طرح، جذب ثروت پژوهشی
- مطالعه متون و مقاله‌های مرتبط با موضوع پایان‌نامه و نگارش یک مقاله مروری از آن
- چگونگی نگارش طرح اولیه تحقیق یا پروپوزال به صورت عملی (ترجیحاً پایان‌نامه احتمالی دانشجویان)

ب. عملی (۳۴ ساعت)

- نقد و طوری دو مقاله پژوهشی (فارسی و انگلیسی) مرتبط با گرایش تحصیلی
- تدوین و ویرایش یک دست‌نویس پژوهشی (مانند یک نامه به سردبیر یا مقاله مروری نظری یا اسکوپینگ مرتبط با موضوع انتخابی)
- ارائه پروپوزال تحقیقاتی (ترجیحاً پایان‌نامه احتمالی دانشجویان) و دفاع و تصویب آن در گروه آموزشی مربوطه.

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. حری، هدایت و اعظم شاهینانی. شیوه‌های استناد در نگارش‌های علمی، راهنمادهای بین‌المللی، آخرین ویرایش.
۲. حریری، نجلا. اصول و روش‌های پژوهش کیفی، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحصیلات، آخرین ویرایش.
۳. علی‌سعیدی و همکاران. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت، تهران: سالمی، جامعه‌نگار، آخرین ویرایش.
۴. فلستر مارگارت جی. جوول سارا تی. راهنمای مرور نظام‌مند برای کتابخانه‌ها، ترجمه محمدرضا هاشمیان، ابوالفضل طاهری، ویراستار دکتر مهرزاد زارع‌فرآشتندی، تهران: نشر کتابخانه، آخرین ویرایش.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی

- Project Based Assessment

ب- خدمات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی	- ۱۰ درصد
- حل تمرین (نقد مقاله)	- ۱۰ درصد
- تدوین پروپوزال	- ۵۰ درصد
- تدوین مقاله مروری	- ۲۰ درصد

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۲۱

نام درس: کارورزی

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارورزی (۱۲۶ ساعت)

عرصه کارورزی شامل موارد زیر است: ۱) کتابخانه و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی و ارتباط علمی (کتابخانه‌های دانشگاهی، بیمارستانی، اختصاصی، کتابخانه‌های عمومی، مراکز اطلاع‌رسانی و اسناد (اهم از مرکز اسناد و مدارک علمی وزارت علوم، مراکز اطلاع‌رسانی و اسناد مراکز صنعتی مانند کارخانجات دارو سازی، سازمان غذا و دارو)، ارتباط علمی (در شبکه‌های اجتماعی علمی و عمومی، گردشگری سلامت و کافه ایده‌ها (maker space/ maker lab)) ۲) عرصه بالینی و پزشکی مبتنی بر شواهد در محیط‌های آموزشی-درمانی (مانند بیمارستان، کلینیک، مطب، داروخانه، شرکت دارویی، محوطه درمان، آزمایشگاه، رادیولوژی، توانبخشی و سایر عرصه‌های اطلاع‌رسانی پزشکی و سلامت)، و مراکز پزشکی مبتنی بر شواهد دانشگاه‌ها، کتابخانه کاکرین و شبکه‌های آن در ایران و کشورهای دیگر (با استفاده از ظرفیت مجازی و بین‌المللی)؛ ۳) پژوهش، در مدیریت‌های تحت نظر معاونت‌های پژوهشی (مانند مدیریت اطلاعات و منابع علمی پزشکی، واحدهای پژوهش، اخلاق پژوهش، اداره انتشارات و دفاتر مجلات، ترجمان دانش، ارزیابی و رتبه‌بندی، علم‌سنجی، الکترونیکس، بیومتریکس، مصورسازی داده‌ها و سایر مدیریت‌های ذی‌بیط)، ۴) فناوری (در شرکت‌های تولید فراپارازر سیستم مدیریت اطلاعاتی و طراحی رابط‌های جستجو، کارگاه‌های مهارت‌آموزی تخصصی و سایر کارگاه‌های مهارت‌آموزی آموزشی-فناوری دانشگاه‌ها شامل آزمایشگاه واقعیت مجازی، شبیه‌سازی، مراکز رشد و فناوری).

هدف کلی درس:

- بر کردن شکاف بین تئوری و عمل، ایجاد فرصت استفاده عملی از آموخته‌های کتبه دروس دو گرایش (مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، و علم اطلاعات بالینی) در عرصه واقعی فیزیکی و مجازی
- کار به صورت ملی و بین‌المللی و تجربه فرصت‌های نوین و مبتنی بر فناوری‌های نوین مانند متاورس (واقعیت مجازی، واقعیت افزوده)، هوش مصنوعی، یادگیری ماشین، و داده‌کاوی
- ارتباط علمی-پژوهشی در واحدهای (برمجموعه مدیریت منابع علمی دانشگاه (علم‌سنجی، اداره انتشارات و دفاتر مجلات، ترجمان دانش، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت دانشگاهی و بیمارستانی، عمومی و کتابخانه دیجیتال دانشگاه)
- مشارکت در تیم‌های درمان، تیم‌های مرور نظام‌مند، مراکز تحقیقاتی، مراکز رشد و توسعه
- مشارکت با معاونت درمان در تولید محتوای سلامت، بصری‌سازی داده‌ها و تجزیه‌ای اطلاعات در جهت آمادگی برای اشتغال آینده و یافتن فرصت‌های استخدام در عرصه‌های مختلف مرتبط با اطلاعات
- کار عملی در واحدهای (برمجموعه معاونت تحقیقات و فناوری، مراکز تحقیقاتی، مراکز تحقیق و توسعه، تیم‌های مرور نظام‌مند، مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات، بیومتریکس، مراکز رشد و فناوری، معاونت درمان، بیمارستان‌ها، کلینیک‌ها، کتابخانه‌های مختلف دانشگاهی و مراکز آموزشی درمانی، مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی و منابع علمی دانشگاه)
- کسب مهارت‌های کنترل و مدیریت اختلالات اطلاعاتی (مانند اینفودمیک) با استفاده از فناوری و سواد اطلاعاتی-ارتباطی
- شناسایی و ارزیابی نیازهای اطلاعاتی متخصصان بومی
- مشارکت در تدوین سرورهای نظام‌مند و متا-الیزها، گزارش‌های موردی، گایدلاین‌ها
- مشارکت در برنامه‌های آموزش به بیمار

شرح درسیه

- کسب مهارت لازم برای انجام فعالیت در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت دانشگاهی و بیمارستانی، کتابخانه دانشگاه
- دانشگاه
- کسب تجربه مدیریت و اداره کتابخانه و مرکز اطلاعات در حوزه علوم پزشکی
- کسب تجربه مشارکت در تیم‌های فرعی و مروری نظام‌مند
- کسب مهارت لازم برای انجام گره‌های مربوط به اداره انتشارات و دفتر مجلات و تولید محتوا
- کسب مهارت لازم برای کار در مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات (فلاوا)، وبسایت، شبکه‌های تولید فرمافرار، داده‌کاوی، متن‌کاوی و تحلیل‌های مربوط به داده‌های بزرگ (بیگ دیتا)
- کسب مهارت لازم برای کار عملی در مراکز توسعه و هماهنگی پژوهش و مراکز مبتنی بر شواهد و سایر مراکز تحقیقاتی در جستجو و بازیابی اطلاعات برای حمایت از صحت اجرای مروری نظام‌مند
- کسب مهارت لازم برای توسعه مهارت‌های نرم (اهم از مدیریت زمان، تفکر انتقادی، تحلیل نیاز، برقرار کردن ارتباطات مؤثر با مشتری و مؤسسه، نظم و تعهد کاری، ارائه بازخورد، موعود و مناسبت، کنترل هزینه‌ها، کمک به اهداف مؤسسه و واحد کاری)
- کسب تجربه کار در مخزن (Repository) مواد تحقیقاتی، ایجاد آبرنامه و اطلاع‌رسانی از طریق رسانه‌های اجتماعی
- کسب تجربه کار در کمیته‌های منتخب بشکده‌های کینه‌های ارتقای هیئت علمی دانشگاه و دفاکتر اساتید علمی و اعتبار علمی دانشگاه

- کسب تجربه کار خارج از محیط آموزشی در عرصه‌های دانشگاهی، کتابخانه‌های عمومی، مراکز اطلاعاتی و تحقیقاتی، دفاکتر مرتبط با ارتباطات علمی جهت تعالی سواد اطلاعاتی جامعه در عرصه‌های مختلف با تأکید بر سواد اطلاعات سلامت
- کسب تجربه کار عملی در واحدهای زیرمجموعه مدیریت منابع علمی دانشگاه (کتابخانه، اداره انتشارات و دفاکتر مجلات، ترجمان دانش، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت دانشگاهی و بیمارستانی، کتابخانه دیجیتال دانشگاه)
- مشارکت در تیم‌های فرعی و تیم‌های مروری نظام‌مند (برای انجام جستجوی اطلاعات مورد نیاز)
- کسب تجربه کار عملی در مراکز تحقیقاتی، مراکز رشد و توسعه، مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات، وبسایت، (به منظور آشنایی با امور اداری-اجرایی مراکز نامبرده)
- کسب تجربه کار عملی در معاونت درمان (از طریق مشارکت در تولید محتوای سلامت، بصری‌سازی داده‌ها، و نیازسنجی)
- شناسایی و ارزیابی نیازهای اطلاعاتی متخصصان بالینی در محیط بالینی
- مشارکت در تهیه منابع اطلاعاتی آموزش بیمار، و آموزش عملی بیمار
- مشارکت در تدوین شواهد بالینی (مانند مرور نظام‌مند، گایدلاین، پروتکل بالینی، گزارش موردی، و تولید شواهد بالینی، توسعه و بومی‌سازی آن‌ها)

رقوس مطالبه (۱۳۶ ساعت کارورزی)

- مشارکت در تیم‌های مروری نظام‌مند (برای انجام جستجوی اطلاعات مورد نیاز)
- مشارکت در امور پژوهشی و آموزشی مراکز تحقیقاتی، بخشی، واحد، مدیریت دفاکتر پژوهشی، فرایندهای مربوط به شناسایی مجلات هدف، تنظیم گزارش، مطلق راهنمایی علمی، محلات و قوانین و اخلاق نشر بین‌المللی تا ارسال و سیاست رصد مقالات منتشرشده از جنبه‌های مشابه‌پذیری، استنادپذیری، و ارتقای مهارت‌های SEO و متادیتا در تولیدات علمی مؤسسه
- مشارکت در فعالیت‌های مراکز رشد و توسعه کمک به توسعه مالک محصول، حل تألیف، کمی، راهت، مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات، وبسایت، (به منظور آشنایی با امور اداری-اجرایی مراکز نامبرده)

- مشارکت با معاونت درمان در تولید محتوای سلامت، بحری سازی داده‌ها و نیز سنجی و سایر امور اطلاع‌رسانی پزشکی در سطوح مختلف جامعه
- مشارکت با اداره انتشارات و انتشار مجلات در نشر، ویراستاری، با اشتراک‌گذاری مقالات در شبکه‌های اجتماعی علمی برای دسترسی‌پذیری، استفاده، رصد مقالات مستقر شده در جنبه‌های مشاهده‌پذیری، استفاده‌پذیری و ارتقای معیارهای SEO و عناوین
- انجام چکیده‌نویسی حرفه‌ای، تولید خلاصه مرورهای نظاممند با سبک خلاصه‌های کوتاه‌تر، تولید خلاصه‌های بحری و گرافیکی، خلاصه‌های بحری و اینفوگرافیک و ترجمان دانش، خلاصه سازی و ساده سازی اطلاعات برای اهداف و مخاطبان مختلف
- همه از جمله، متخصص، سیاستگذار، امور مالی مؤسسه
- کاربرد اصول مدیریت، نوشتن برنامه استراتژیک، ارزیابی و اعتباربخشی کتابخانه مشارکت در جلسات رسمی کتابخانه و تهیه گزارش و ارائه راهبردهای علمی
- کاربرد عملی عوش مصنوعی، یادگیری ماشین، یادگیری عمیق با داده‌کاوی در یک پروژه عملی
- کاربرد مؤثر مهارت‌های نرم (مانند مدیریت زمان، نظم و تعهد کاری، تحویل سریع سؤال و نیاز اطلاعاتی برای ارائه پاسخ مناسب، ارتباطات قوی و اثرگذار با ذینفعان، تعهد و مسئولیت‌پذیری در نيل به اهداف سازمان) در مشاوره اطلاعاتی، مدیریت داده‌ها، اداره کتابخانه، مشتری‌محوری

- مشارکت در عملکرد مبتنی بر شواهد در پزشکی و اطلاع‌رسانی سلامت، انجام مرورهای نظاممند متناوبها
- مهارت‌های شناسایی و ارزیابی نیازهای اطلاعاتی متخصصان بالینی
- تدوین سؤال بالینی بر اساس سناریوی بالینی واقعی
- جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی مبتنی بر شواهد و پاسخگویی به سؤالات بالینی
- تدوین منابع آموزشی مناسب برای بیمار
- تدوین شواهد بالینی (مرور نظاممند گایدلاین، پروتکل بالینی، گزارش موردی)

کتابخانه، مراکز اطلاعاتی و ارتباط علمی (۵/۱ واحد)

- ✓ کار در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی سلامت دانشگاهی و بیمارستانی، کتابخانه‌های عمومی و کتابخانه دیجیتال دانشگاه
- ✓ انجام تمام امور مربوط به نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی، مدیریت، بهینه‌سازی منابع اطلاعاتی و علمی و تولید علمی برای جستجو و بازیابی در موتورهای جستجو
- ✓ اجرای مدیریت مبتنی بر شواهد در بخش‌های مختلف کتابخانه مهم از بودجه‌بندی تا بازاریابی خدمات اطلاعاتی
- ✓ مشارکت در ارتباط علمی با تولید و نشر اطلاعات علمی در شبکه‌های اجتماعی علمی و عمومی
- ✓ رصد اطلاعات علمی در شبکه‌های علمی به منظور کنترل اختلالات اطلاعاتی و اینفوهمیک
- ✓ ارائه ژورنال کلاب و وبینار آموزشی برای دانشجویمان رشته (اهداف یک مورد)

مرحله بالینی و پزشکی مبتنی بر شواهد (۵/۱ واحد)

- ✓ جستجو و ارزیابی شواهد برای مرورهای نظاممند و متناوب در زمینه‌های مرور نظاممند (حداقل یک مورد)
- ✓ نیازسنجی اطلاعاتی و تولید محتوای سلامت برای افکار مختلف جامعه گردشگران سلامت مهاجران، افراد با نیازهای خاص
- اطلاعاتی سلامت (در واحدهای زیر نظر معاونت درمان)
- ✓ انجام فعالیت‌های مرتبط با واحدهای آموزشی درمانی بیمارستان‌ها و کمیته‌های آموزشی درمانی، داروخانه‌های آموزشی درمانی تحت پوشش دانشگاه
- ✓ ارائه مشاوره اطلاعاتی به شرکت‌های فارویی و تهیه بروشورهای فارویی و ارائه در وبسایت شرکت‌های فارویی

- ✓ امور مربوط به تهیه نسخه‌های اطلاعاتی با تجویز پزشکی، شخصی‌سازی، ساده‌سازی، ارتقای خوانایی اطلاعات نسخه اطلاعاتی بر اساس راهنما در کارگاه مهارت‌آموزی
- ✓ راهنمایی دانشجویان کارشناسی و کارورزی در مرصه در بخش بالینی
- ✓ اجرای کامل یک برنامه اطلاع‌رسانی مبتنی برشواهد با مشارکت پزشک و رزیدنت‌های پزشکی (در یک بخش مانند قلب، داخلی، گوارش، ...)
- ✓ ترویج و بهره‌گیری از نرم‌افزارهای کاربردی سلامت همراه موفق و مبتنی بر شواهد
- ✓ مشارکت در تولید و بومی‌سازی گایدلاین‌های بالینی و سایر شواهد بالینی

فناوری (۵/۰ واحد)

- ✓ مشارکت در ایجاد و توسعه کتابخانه دیجیتال و پروژه‌های دیجیتالی کردن منابع اطلاعاتی
- ✓ مشارکت در توسعه مخزن (Repository) مبتنی بر نرم‌افزارهای منبع باز برای دانشگاه
- ✓ طراحی و تولید یک پلتفرم اولیه از یک کتابخانه دیجیتال با استفاده از نرم‌افزارهای متبوع‌ها (مانند گرین استون و گوها)
- ✓ طراحی و اجرای گفتگوی اینترنتی برخط
- ✓ ارزیابی نرم‌افزار مدیریت کتابخانه
- ✓ مشارکت در توسعه نرم‌افزارهای مدیریت سیستم اطلاعاتی در شرکت‌های مرتبط
- ✓ کاربرد عملی ابزارهای هوش مصنوعی، استفاده از زبان‌های برنامه‌نویسی روزآمد (پایتون یا R، ML، یادگیری ماشین، یادگیری عمیق یا داده‌کاوی در یک پروژه عملی مدیریت و سازماندهی اطلاعات در کتابخانه)

پژوهش (۵/۰ واحد)

- ✓ کار در واحدهای زیرمجموعه مدیریت منابع علمی دانشگاه (علم‌سنجی، اداره انتشارات و دفاتر مجلات، ترجمان دانش، مراکز تحقیقاتی، مراکز رشد و توسعه، مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات، وب‌سایت، ارتباط با صنعت و کارآفرینی (به‌منظور آشنایی با امور اداری-اجرایی)
- ✓ مشارکت فعال و نظارت نقدانه بر عملکرد واحدهای علم‌سنجی
- ✓ مشارکت در فعالیت‌های اداره نشر و دفاتر مجلات، وب‌سایت، صفحه‌آرایی، تغییر فرمت، گرفتن DOI، اخلاق نشر، کنترل کیفی شاخص‌های مربوط به ICMJE, COPE, WAME در مقالات منتشره
- ✓ انجام فعالیت‌های مرتبط با مراکز تحقیقاتی به‌منظور حمایت از تحقیقات و انجام مدیریت داده‌ها
- ✓ مشارکت در جستجو و بازیابی شواهد برای مرورهای نظام‌مند و متاآنالیزها
- ✓ فعالیت در مراکز رشد و فناوری و ثبت اختراعات
- ✓ انجام فعالیت‌های مربوط به ترجمان دانش و مدیریت دانش
- ✓ واحدهای تحقیق و توسعه و EDO
- ✓ برگزاری کارگاه‌های آموزشی حمایت از تحقیق در مرکز توسعه و هماهنگی پژوهش
- ✓ مشارکت در تهیه خلاصه‌دهی سیستمی و ارائه آن‌ها در جلسات مشاوره پژوهشی
- ✓ مشارکت در جلسات انتشارات مجلات دانشگاه‌ها
- ✓ کار در کمیته منتخب دانشکده‌ها، کمیته‌های ارتقای هیئت علمی، و دفاتر اعتباربخشی و اعتبارسنجی دانشگاه
- ✓ ارائه مشاوره مبتنی بر شواهد در شاخص‌های اعتباربخشی، ارزیابی هفت‌دانه‌کدوی و مصورسازی داده‌ها و گزارشات مربوطه

منابع درسی:

کتاب دروس گذر شده شده در برنامه درسی

روش تدریس:

- ✓ عملی به صورت ترکیبی از حضور در عرصه فیزیکی، عرصه مجازی و شبیه‌سازی
- ✓ اجرای کارورزی شامل سه مرحله است: ۱) پیش از شروع کارورزی در کارگاه مهارت‌آموزی، ۲) در حین کارورزی به همراه استاد ناظر در عرصه و ۳) بعد از کارورزی با بررسی فعالیت‌ها و نقد و بازخورد گزارش‌ها
- ✓ انجام یک مشاهده‌گری یا بازدید از یک کتابخانه، مرکز اطلاع‌رسانی، کتابخانه مرکز صنعتی
- ✓ انجام مشاهده‌گری از یک کتابخانه بیمارستانی یا کمپنیک و همچنین مشاهده‌گری مشاوره اطلاعات بالینی سلامت در محیط بیمارستان و داروخانه یا صنایع سلامت محور
- توضیح: در صورت فقدان ملزومات در یک گروه آموزشی، انجام کارورزی از طریق عقد تفاهت‌نامه با دانشگاه‌های دیگر مورد توجه قرار گیرد. در صورتی که امکان اجرای بخشی از برنامه در محیط واقعی در مؤسسه مدبر فراهم نباشد، از ظرفیت کارورزی مجازی بین‌دانشگاهی با بین‌مرکزی استفاده شود یا با انجام کارورزی در کارگاه مهارت‌آموزی، اجرای برنامه تکمیل شود.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

- هدف: تعیین با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:
 - کارنامه (لاگ‌بوک)، پورت فولیو، سناریو، گزارش فعالیت، امرو چک‌لیست‌های ارزیابی ۳۶۰ درجه، تمرین ارزیابی استاد ناظر در عرصه، ارزیابی آزمایشگاه توسط استاد راهنما، تمرین کلی استاد راهنما
 - نظارت استاد بر بخش‌های کارورزی و محل کارورزی و در صورت لزوم برگزاری کنفرانس‌های عملی تکمیلی به اندازه حداقل یک چهارم ساعت کارورزی
 - توضیح: گزارش خفایانه کار در عرصه باید طوری در کارنامه نوشته شود که بتواند علاوه بر نشان دادن میزان مشارکت کارورز در فعالیت‌ها، در بهبود عملکرد فعالیت‌های عرصه واقعی نیز مورد استفاده قرار گیرد.

ب- دفاعات ارزیابی:

- تمرین استاد ناظر کارورزی از طریق بررسی گزارش‌ها و کارنامه‌های دانشجو تعیین می‌شود.
- استاد ناظر ترجیحاً استدلال به بالا باشد و در مقطع کارشناسی ارشد بررسی کرده باشد.

هدف کلی درس: ایجاد امکانات لازم برای دانشجویان در جهت استفاده از روش تحقیق علمی به منظور تجزیه و تحلیل مسائل بنیادی با کاربردی رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی و موضوعات مرتبط با آن مطابق با مناد آیینیه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپهوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی.

شرح درس: بررسی و مطالعه بنیادی با کاربردی در یکی از زمینه‌های رشته مدیریت اطلاع‌رسانی علوم پزشکی و موضوعات مرتبط با آن با استفاده از روش‌های پژوهش علمی. طراحی پژوهش، انجام پژوهش، نوشتن گزارش پایان‌نامه، ارائه نتایج پژوهش در قالب مقالات مستخرج از آن، تهیه فرم ترجمان دانش، تهیه اختتامیه یک گزارش خبریه.

Student Assessment

اوزیابی فراگیر:

تدوین پایان‌نامه و مقالات مرتبط و دفاع از پایان‌نامه بر طبق مقررات آموزشی مصوب دانشگاه

نام درس: کتابخانه‌های هوشمند گد درس: ۲۲

پیش‌نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱۵ واحد نظری - ۵ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس:

آشناسازی دانشجویان با مفاهیم و اصول کتابخانه‌های دیجیتال و هوشمند، طراحی، پیاده‌سازی و مدیریت آن‌ها (ویژه در بافت محیط‌های مرتبط با اطلاع‌رسانی سلامت)، آشنایی با چالش‌ها و فرصت‌های موجود در این حوزه، استانداردها و پروتکل‌ها، معماری، نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مرتبط با کتابخانه‌های دیجیتال، هوشمندسازی فضاهای کتابخانه‌ای، مقایسه برخی از مهم‌ترین کتابخانه‌های دیجیتال جهان

شرح درس:

تعاریف و مفاهیم کتابخانه دیجیتال و هوشمند؛ مزایا و چالش‌های کتابخانه دیجیتال و هوشمند در حوزه سلامت و فناوری‌های مرتبط با هر یک؛ معماری کتابخانه دیجیتال، اصول طراحی، پیاده‌سازی و استانداردهای کتابخانه دیجیتال؛ دیجیتال‌سازی و هوشمندسازی خدمات؛ سیدله اطلاعات؛ مدل‌ها و پروتکل‌های آن؛ مسائل حقوقی، اخلاقی و امنیتی مرتبط با کتابخانه‌های دیجیتال و هوشمند؛ ارزیابی و بهبود خدمات کتابخانه‌های دیجیتال؛ آینده کتابخانه‌های هوشمند.

رتوبس: مطالبه (۲۶ ساعت نظری - ۱۲ ساعت عملی)

الف: نظری (۲۶ ساعت)

- آشنایی با تعاریف و مفاهیم کتابخانه دیجیتال و مدل‌های مختلف آن
- حرکت تحول کتابخانه‌ها از ساختارهای سنتی به دیجیتال و سپس به هوشمند
- تفاوت پورتال، ورتال، وبسایت، شبکه وب با کتابخانه دیجیتال
- اهداف و ویژگی‌های کتابخانه دیجیتال
- شناخت مزایا و چالش‌های کتابخانه‌های دیجیتال و هوشمند در حوزه سلامت
- تعریف کتابخانه‌های هوشمند و درک جامع از مفاهیم و فناوری‌های اساسی در آن
- آشنایی با انواع فناوری‌های پشتیبان کتابخانه‌های هوشمند مانند سلسوره، رایانیک و پایگاه داده‌های هوشمند
- فراگیری مفاهیم کلیدی مرتبط با کتابخانه‌های هوشمند مانند اینترنت اشیا، هوش مصنوعی و یادگیری ماشین
- مدیریت و نگهداری کتابخانه‌های دیجیتال و هوشمند
- آشنایی با اجزای اصلی و معماری کتابخانه‌های دیجیتال
- استانداردهای کتابخانه دیجیتال (استانداردهای نگهداری اسناد دیجیتال، استانداردهای متدله اطلاعات، استانداردهای ابردادهای، استانداردهای زبان‌های نشانه‌گذاری و ...)
- اصول و مراحل طراحی و پیاده‌سازی کتابخانه‌های دیجیتال و سلامت ملزومات آن (سخت‌افزار، نرم‌افزار، ...)
- طراحی و پیاده‌سازی یک کتابخانه دیجیتال و هوشمند ساده (با استفاده از نرم‌افزارهای کد منبع باز مانند گرین استون، کوها و سایر نرم‌افزارهای مرتبط)
- یادگیری تکنیک‌های دیجیتال‌سازی و رایانیک و سیستم‌های مدیریت محتوای دیجیتال

- مدیریت چرخه حیات داده‌های پزشکی و مدیریت مجموعه‌های دیجیتال
- انواع مدل‌ها و تفاهم‌نامه‌ها در مبادله اطلاعات (Z3950, SRU/SRW, PMH- OA1, SD-LIP, Open URL و ...)
- هوشمندسازی خدمات (در اطلاع‌رسانی، آموزش، کاربرد جست‌وجو و راه‌نمایی هوشمند)، هوشمندسازی منابع و فضاهای کتابخانه‌ای با کمک فناوری‌های نوین مانند متاورس، واقعیت افزوده، واقعیت مجازی
- تحلیل مسائل حقوقی، اخلاقی و امنیتی مرتبط با کتابخانه‌های دیجیتال و هوشمند (مانند حقوق مالکیت فکری و کپی‌رایت، حریم خصوصی و امنیت اطلاعات، اصول اخلاقی در مدیریت اطلاعات دیجیتال)
- معرفی انواع مدل‌های ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتال و توانمندسازی دانشجویان در ارزیابی و بهبود خدمات کتابخانه‌های دیجیتال (معیارهای ارزیابی، بررسی نیاز کاربران، آینده‌پژوهی در حوزه کتابخانه‌های دیجیتال)
- کاربردهای هوش مصنوعی در کتابخانه‌های هوشمند
- آینده کتابخانه‌های هوشمند

ب. عملی (۱۷ ساعت)

- معرفی و مقایسه کتابخانه‌های دیجیتال پزشکی و سلامت کشورهای مختلف
- طراحی و پیاده‌سازی یک کتابخانه دیجیتال یا هوشمند ساده

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. شن، گنگالوز و فاگس. مسائل کلیدی کتابخانه‌های دیجیتال، ترجمه مهدی علیپور حافظی، بهرور رسولی و مجید لبوی، تهران: نشر چاپار، آخرین ویرایش.
۲. طاقی، آ. طالب‌پور، آ. نظری، م. کتابخانه‌های هوشمند مفاهیم و پیاده‌سازی، تهران: موسسه فرهنگی هنری دیباگران، آخرین ویرایش.
۳. حاجی زین العابدینی، محسن، علیپور حافظی، مهدی، مثنی کتابخانه‌های دیجیتال، تهران: اساطیر پارس، چاپار، آخرین ویرایش.
۴. علیپور حافظی، مهدی. طراحی کتابخانه دیجیتال، تهران: ست، آخرین ویرایش.
۵. سیما آموزگار، علیرضا ثوروزی، مریم صراف زاده، تحلیل مسائل و چالش‌های حق مولف منابع دیجیتال، مثنی از دیدگاه مدیران کتابخانه‌های دیجیتال، دانشگاهی شهر تهران، فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی ۱۴۰۱، ۲۵(۱)، ۵۹-۲۹.
۶. فاطمه لرخاری، مهرداد چشمه سهرابی، حسین کارشناس، محمدحسین مغلیمی، واکنش فرصت‌ها و چالش‌های کتابخانه‌های هوشمند، نشریه مطالعات کتابداری و سازماندهی اطلاعات ۱۴۰۲، ۲۳(۲)، ۱۶۸-۱۳۵.
7. Sheikhshuaee, F., Naghshineh, N., Alidousti, S. and Nakhoda, M. "Design of a digital library maturity model (DLMM)", The Electronic Library 2018; 36(4): 607-619.
8. Devar, Nijagun Shanmukh. Digital Libraries: Design, Development, and Impact on Information Access and Preservation. Walnut Publication; 2023.
9. Holland, B. Emerging Trends and Impacts of the Internet of Things in Libraries. US: IGI Global; 2020.
10. Hervieux, Sandy and Wheatley, Amanda. The Rise of AI: Implications and Applications of Artificial Intelligence in Academic Libraries. Chicago: Association of College and Research Libraries; 2022.
11. Fox EA, da Silva Torres R. Digital Library Technologies. Springer Nature; 2022 Jun 1.

12. Igwe KN, Sulyman AS. Smart libraries: Changing the paradigms of library services. *Business Information Review*. 2022 Dec;39(4):147-52.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف - روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی

- شفاهی

• Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی ۱۰ درصد

- پروژه کلاسی (نظری و عملی) کتابخانه دیجیتال ۵۰ درصد

- آزمون میان‌ترم ۱۵ درصد

- آزمون پایان‌ترم ۲۵ درصد

نام درس: آموزش الکترونیکی کد درس: ۲۲

پیش نیاز یا همزمان:

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد (نظری - عملی)

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با استفاده از فناوری‌های نوین اطلاعاتی - ارتباطاتی برای آموزش و یادگیری، آشنایی با نظریه‌ها و روش‌های یادگیری و پاددهی و انواع شیوه‌های آموزش الکترونیکی مبتنی بر راه‌ها و تلفن همراه و مانند آن، همچنین آشنایی دانشجویان با مدیریت آموزش و طراحی برنامه‌های آموزشی و تولید محتوای آموزشی (آموزش کارگامی، آموزش پایگاه‌های اطلاعاتی، آموزش جستجوی اطلاعات بالینی و...) برای مخاطبان مختلف دانش نقش کتابخانه‌ها در آموزش الکترونیکی و کاربرد هوش مصنوعی در آن، آشنایی با سیستم‌های مدیریت آموزش و مدیریت محتوای آموزشی.

شرح درس: مفاهیم و نظریه‌های یادگیری، شناخت ویژگی‌های مخاطبان (فرگیران)، مبانی نظری آموزش از راه دور و آموزش الکترونیکی و منابع آن، نقش کتابخانه‌ها، مدیریت دانش و هوش مصنوعی در آموزش الکترونیکی، رویکردهای آموزش الکترونیکی و زیرساخت‌های مورد نیاز، سیستم‌های مدیریت آموزش و مدیریت محتوای آموزشی، مدیریت زمان و انجام وظایف در آموزش الکترونیکی، مهارت‌های مدیریت کلاس‌های مجازی و تدبیرهای مؤثر در آن، روش‌ها و تکنیک‌های طراحی دوره‌های آموزشی در محیط آموزش الکترونیکی، تهیه و سازماندهی محتوای آموزش الکترونیکی، ارزیابی و مدیریت آموزش الکترونیکی.

رفوبی مطالبه (۱۷ ساعت نظری - ۲۲ ساعت عملی)

آشنایی با مفاهیم و نظریه‌های یادگیری و یادگیری الکترونیکی

شناخت ویژگی‌های مخاطبان (فرگیران)

مبانی نظری آموزش از راه دور و آموزش الکترونیکی

منابع آموزش الکترونیکی

عوامل مؤثر بر تجزیه اهداف آموزشی، عوامل مرتبط یا یاددهنده، عوامل مرتبط با یادگیرنده، محیط یادگیری

نقش کتابخانه‌ها، مدیریت دانش و هوش مصنوعی در آموزش الکترونیکی

انواع روش‌ها و رویکردهای آموزش الکترونیکی (همزمان و ناهمزمان، ویژگی‌ها، کاربردها، معایب و مزایای هر یک)

انواع محیط‌های یادگیری الکترونیکی و فناوری‌های مربوطه

زیرساخت‌های مورد نیاز آموزش الکترونیکی

سیستم‌های مدیریت آموزش LMS

سیستم‌های مدیریت محتوای آموزشی LCMS

مدیریت زمان و انجام وظایف در آموزش الکترونیکی

تکنیک‌ها و استراتژی‌های مدیریت شبکه فرگیران در آموزش الکترونیکی

مهارت‌های مدیریت کلاس‌های مجازی و تدبیرهای مؤثر در آن

توسعه مهارت‌های ترویج و ایجاد فعالیت‌های همکارانه و گروهی در دوره‌های آموزش الکترونیکی

معرفی روش‌ها، ابزارها و پلتفرم‌های افزایش تعاملات در فضای مجازی و دوره‌های آموزشی

- اصول و مبانی، روشها و تکنیک‌های طراحی آموزشی و طراحی محتوای آموزشی الکترونیکی، دوره‌های آموزشی و استانداردهای آن
- ارزیابی و مدیریت آموزش الکترونیکی

به همگی (۲۴ ساعت)

- کار عملی با فناوری‌ها و ابزارهای نوین یادگیری و آموزش الکترونیکی
- تولید یک محتوای آموزشی الکترونیکی (پادکست، ویدیو، چهره‌های و ...)
- کار عملی با ابزارها و نرم‌افزارهای تولید محتوای مرتبط با آن (مانند لیمپ، گامپ و ...)
- طراحی اجرا و ارزشیابی یک درس الکترونیکی (کارگاه یا یک سرفصله درس الکترونیکی)

منابع مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. صفوی، اسحاق. روش‌ها، فنون و الگوهای تدریس. تهران: سمت، آخرین چاپ.
۲. دیویس، باربارا. ابزارهای تدریس، روش‌ها و رساله‌های جدید تدریس در دانشگاه‌های و مراکز آموزش عالی. تهران: سمت، آخرین ویرایش.
۳. فردانش، هشتم. طراحی آموزشی: مبانی، رویکردها و کاربردها. تهران: سمت، آخرین ویرایش.
۴. ماریتا، آرشا. طراحی آموزشی برای یادگیری الکترونیکی. ترجمه خدیجه علی‌آبادی و فاطمه جدی جعفری. تهران: آرا، آخرین ویرایش.
۵. شمس، فاطمه. تئوری فرایند رضایتمندی مرتضی، شناسایی منابع زیرساختی و مدیریت به کارگیری آموزش الکترونیکی در آموزش متغیر. شناسی. فصلنامه علمی تدریس پژوهی، ۱۳۹۸، ۲۲(۲): ۹۱-۱۱۶.

6. Online Instruction: A Practical Guide for Librarians (Practical Guides for Librarians Book 78) by Emily Mroczek | May 9, 2022

Student Assessment

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی

- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

- فعالیت کلاسی
- طراحی اجرا و ارزشیابی یک درس الکترونیکی
- تولید محتوای الکترونیکی برای یک درس یا کارگاه
- امتحان پایان ترم

- ۱۰ درصد
- ۳۰ درصد
- ۴۰ درصد
- ۲۰ درصد

دیر خانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

نام درس: مطالعه مستقل کد درس: ۲۵

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: (نظری - عملی)

هدف کلی درس: ایجاد کارایی و توانمندسازی دانشجویان در امر پژوهش با انجام یک کار مطالعاتی و تحقیقی روشمند در موضوعات مرتبط به مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی، با علم اطلاعات بالینی و زمینه های وابسته، به گونه ای که دانشجو با انجام آن و فراگیری سایر فنون، با اهمیت کار پژوهش آشنا شود و بتواند یک مقاله را نوشته و ارسال کند.

شرح درس: مطالعه و پژوهش در زمینه های مختلف مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی، با علم اطلاعات بالینی و مباحث نوین و مسائل روز آن برای افزایش دانش تخصصی، مطالعه مقالات علمی و پژوهش های مرتبط با پایان نامه دانشجو، مطالعه هر زمینه روش ها و تکنیک های پژوهشی مورد استفاده در پایان نامه دانشجو، تقویت مهارت های نگارش علمی و تدوین گزارش های تحقیقی در راستای تکمیل پژوهش پایان نامه دانشجو.

وئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۲۲ ساعت عملی)

انفقه نظری (۱۷ ساعت)

- مطالعه و بررسی نظری و کاربردی در یکی از زمینه های مورد علاقه دانشجو، زیر نظر استاد مربوطه
- انتخاب یا اعلام یک موضوع (ترجیحاً در جهت موضوع پایان نامه دانشجو یا مکمل آن) در ابتدای ترم تحصیلی دانشجو و ارائه گزارش شفاهی یا کتبی در جلسات هفتگی
- ارائه گزارش کتبی به شرکت کار و گزارش نهایی توسط دانشجو در قالب مقاله مرتبط با پایان نامه خود (به منظور ارائه در یک کنفرانس یا چاپ در یک مجله داخلی)
- انواع مقالات نظیر مقالات تحقیقی، مروری، نظام مند، مرور حیطه های یا حوزه های، مرور روایتی، گزارش مورد نامه به سردبیر، مدخل نویسی و بیان دیدگاه

روش های شناسایی مجلات مناسب برای انتشار مقاله

مد عملی (۳۴ ساعت)

- انجام عملی پژوهش، ترجیحاً در راستای تکمیل پژوهش پایان نامه دانشجو
- استخراج، تدوین و ویرایش حداقل یکی از مقالات مرتبط با پایان نامه دانشجو
- شیوه آماده سازی فنی مقاله و سابمیت آن
- نگارش و تدوین گزارش نهایی ترجیحاً در راستای پایان نامه دانشجو

مباحث مورد استفاده در این درس: (آخرین چاپ)

۱. حری، عباس و اعظم شاهپوری. شیوه های استناد در نگارش های علمی. رسوبدهای بین المللی. آخرین ویرایش.
۲. حریری، نجات اصول و روش های پژوهش کهنی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات. آخرین ویرایش.
۳. هاشمی، مهدی و همکاران. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. تهران: سالمی، چشمگیر. آخرین ویرایش.
۴. فاضل مارتگرت جی، جوول ساراتی، راجسای مرور نظام مند برای کتابخانه. ترجمه محمدرضا هاشمی، ابوالفضل طاهری، ویراستار. دکتر مهری زارع فراهانی. تهران: نشر کتابخانه. آخرین ویرایش.

Student Assessment

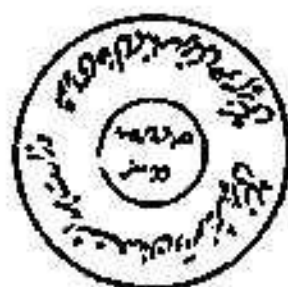
ارزیابی فرایند:

الف - روش ارزیابی:

دانشجویان با روش های زیر ارزیابی خواهند شد:

- ارزیابی مستمر از طریق بررسی گزارش های هفتگی ارائه شده توسط دانشجو در خصوص مقاله تدوین شده و گزارش نهایی

- תוכנית לימודים לחינוך המיוחד 1987
 - (תוכנית לימודים לחינוך המיוחד) 1988
 - תוכנית לימודים 1989
- מחלקת המחקר והפיתוח

- ۱۰ درصد
- ۲۰ درصد
- ۳۰ درصد
- ۴۰ درصد
- ۵۰ درصد

ب- فعالیت آموزشی:

- ۱- آموزش
- ۲- آموزش
- ۳- آموزش
- ۴- آموزش
- ۵- آموزش

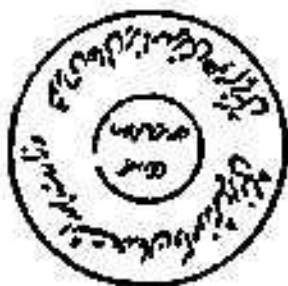
Project Based Assessment

Student Assessment

9. Ethubude, C. Healthcare Entrepreneurship: Embedding the Mindset and Skills for Competitive and Sustainable Healthcare Entrepreneurship. US: Xlibris, 2020.
8. Chanda, A., Gupta, S. Healthcare Entrepreneurship and Management: A Comprehensive Guide for Biomedical Engineers and Entrepreneurs. US: Routledge, 2024.
7. Graziop, K. L., & Metzler, B. Health care entrepreneurship. *Journal of health and human services administration* 2006; 48(5):503.

در این مقاله، به بررسی اهمیت و نقش مدیریت راهبردی در توسعه کسب و کارهای نوپا در حوزه سلامت پرداخته شده است. هدف اصلی از این پژوهش، شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های موجود در این بازار و ارائه راهکارهای عملی برای موفقیت است. در ادامه، به بررسی مدل‌های مختلف کسب و کار در حوزه سلامت و همچنین نقش مدیریت راهبردی در تدوین استراتژی و برنامه‌ریزی بلندمدت پرداخته شده است. در نهایت، به بررسی نقش مدیریت راهبردی در جذب سرمایه و توسعه شبکه‌های همکاری پرداخته شده است.

- ۱- مدیریت راهبردی
- ۲- مدیریت راهبردی
- ۳- مدیریت راهبردی
- ۴- مدیریت راهبردی
- ۵- مدیریت راهبردی
- ۶- مدیریت راهبردی
- ۷- مدیریت راهبردی
- ۸- مدیریت راهبردی
- ۹- مدیریت راهبردی
- ۱۰- مدیریت راهبردی

Student Assessment

4. Ahmad S, Elmi S, Salehi A. study and explanation of the behavioral and cultural factors influencing the documentation of managers' experiences and its moderators. Com Syst 2020;6(29):17-28. [In Persian]
5. Khashrovi MS. Developing an Integrated Process for Organizational Experience Documentation: Experience Management Approach. Management and Development Process. 2014;3(3):181-213. [In Persian]
6. Canadian Institute of Health Research. Guide to Knowledge Translation Planning at CIHR: Integrated and End-of-Grant Approaches. 2012.
7. Bainbridge JM, Pous T, O'Higgins TG. Rapid policy network mapping: a new method for understanding governance structures for implementation of marine environmental policy. PLoS One. 2011 Oct 14;6(10):e26149.
8. Jhaider H, Rao S. Political and social analysis for development policy and practice-an overview of five approaches.
9. Ramson MK, Barnett SC. Priority setting and health policy and systems research. Health Research Policy and Systems. 2009 Dec;7:1-7.
10. Campbell S. Deliberative priority setting. A CIHR Knowledge Translation Module. Ottawa: Canadian Institute for Health Research. 2010 Jun.

[illegible]

ᐱᓄ ᐸᓂᓇᓂᓪ ᐸᓂᓇᓂᓪ ᐸᓂᓇᓂᓪ ᐸᓂᓇᓂᓪ ᐸᓂᓇᓂᓪ ᐸᓂᓇᓂᓪ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

וְהָיָה כִּי יֵרָאֶה הַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-עֲמֹנִית וְאֶת-מוֹאָבִית וְאֶת-בְּנֵי עַדְמֹן וְאֶת-בְּנֵי מֹאָב וְאֶת-בְּנֵי חִזְקִי וְאֶת-בְּנֵי שִׁחֵן וְאֶת-בְּנֵי חֶלְכֵן וְאֶת-בְּנֵי חִירָן וְאֶת-בְּנֵי חִירָן וְאֶת-בְּנֵי חִירָן

[illegible]

- የግንባታ ስራዎችን ለማቆም የሚያስፈልጉትን ሰው ሀብት ማግኘት
- ስራውን ለማቆም የሚያስፈልጉትን ምንጮች ማግኘት
- ስራውን ለማቆም የሚያስፈልጉትን ምንጮች ማግኘት
- ስራውን ለማቆም የሚያስፈልጉትን ምንጮች ማግኘት

(הערה) - חתום

- [illegible]

(הערה: המידע אינו מוגש כהמלצה או כהערכה)

(१६००) १९५० (१६००) १९५०

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה אֲנִי וְאַתָּה וְכָל יִשְׂרָאֵל וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה אֲנִי וְאַתָּה וְכָל יִשְׂרָאֵל

መጥፋት ሲሆን ለዚህ ምክር ቤት ስልጣን ሊሰጥ ይገባል፡፡

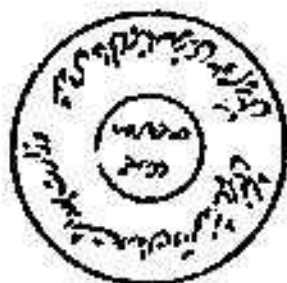
६३॥ अथः (अभिज्ञान - भाष्य)

ଆମର ଶିକ୍ଷା ଓ ଶିଳ୍ପ (ପ୍ରା. ଶିଳ୍ପ ଶିଳ୍ପୀ - ପ୍ରା. ଶିଳ୍ପୀ ଶିଳ୍ପୀ)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ နယူဒီလီ၊ နယ်လီ

ရက်စွဲ: ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့

[illegible]

-	የጥቅም ስራ	ጥቅም
-	የጥቅም ስራ (የጥቅም ስራ)	ጥቅም
-	የጥቅም ስራ	ጥቅም

Project Based Assessment

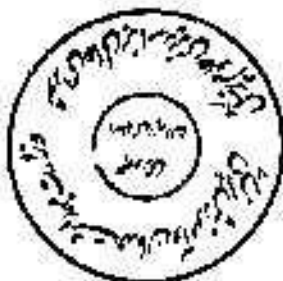
- [illegible]

Student Assessment

5. Abdelhak M. Gristick S, Flanken MA, Jacobs E. Health information management of a strategic resources. Philadelphia: W.B. Saunders Company, Last edition.

- [illegible]

- ارزیابی فرایند با استفاده از روش‌های آماری
- روش‌های آماری برای ارزیابی فرایند و کنترل کیفیت
- روش‌های آماری برای ارزیابی فرایند و کنترل کیفیت

[illegible]

(C) 1994 by the American Psychological Association

1. *הנהגות* 2. *הנהגות* 3. *הנהגות* 4. *הנהגות* 5. *הנהגות* 6. *הנהגות* 7. *הנהגות* 8. *הנהגות* 9. *הנהגות* 10. *הנהגות* 11. *הנהגות* 12. *הנהגות* 13. *הנהגות* 14. *הנהגות* 15. *הנהגות* 16. *הנהגות* 17. *הנהגות* 18. *הנהגות* 19. *הנהגות* 20. *הנהגות* 21. *הנהגות* 22. *הנהגות* 23. *הנהגות* 24. *הנהגות* 25. *הנהגות* 26. *הנהגות* 27. *הנהגות* 28. *הנהגות* 29. *הנהגות* 30. *הנהגות* 31. *הנהגות* 32. *הנהגות* 33. *הנהגות* 34. *הנהגות* 35. *הנהגות* 36. *הנהגות* 37. *הנהגות* 38. *הנהגות* 39. *הנהגות* 40. *הנהגות* 41. *הנהגות* 42. *הנהגות* 43. *הנהגות* 44. *הנהגות* 45. *הנהגות* 46. *הנהגות* 47. *הנהגות* 48. *הנהגות* 49. *הנהגות* 50. *הנהגות* 51. *הנהגות* 52. *הנהגות* 53. *הנהגות* 54. *הנהגות* 55. *הנהגות* 56. *הנהגות* 57. *הנהגות* 58. *הנהגות* 59. *הנהגות* 60. *הנהגות* 61. *הנהגות* 62. *הנהגות* 63. *הנהגות* 64. *הנהגות* 65. *הנהגות* 66. *הנהגות* 67. *הנהגות* 68. *הנהגות* 69. *הנהגות* 70. *הנהגות* 71. *הנהגות* 72. *הנהגות* 73. *הנהגות* 74. *הנהגות* 75. *הנהגות* 76. *הנהגות* 77. *הנהגות* 78. *הנהגות* 79. *הנהגות* 80. *הנהגות* 81. *הנהגות* 82. *הנהגות* 83. *הנהגות* 84. *הנהגות* 85. *הנהגות* 86. *הנהגות* 87. *הנהגות* 88. *הנהגות* 89. *הנהגות* 90. *הנהגות* 91. *הנהגות* 92. *הנהגות* 93. *הנהגות* 94. *הנהגות* 95. *הנהגות* 96. *הנהגות* 97. *הנהגות* 98. *הנהגות* 99. *הנהגות* 100. *הנהגות*

መግቢያ ስጋት ለ ስጋት (የግን ስጋት ምንጭ - ህገ ስጋት ምንጭ)

ရည် စံနှုန်း: ငါးပါး စံနှုန်း စံနှုန်း စံနှုန်း စံနှုန်း

25-26

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ

Student Assessment

ارزیابی فرایند:

الف- روش ارزیابی:

تشخیصی یا روش های زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی

- شفاهی

- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

۲۵ درصد

- فعالیت کلاسی

۳۵ درصد

- پروژه کلاسی (گزارش سوالات بالینی و ارزیابی خواهد شد)

۵۰ درصد

- امتحان پایان ترم

کد درس: ۳۰

نام درس: تولید شواهد بالینی

پیش نیاز: با همزمان: آمار و اپیدمیولوژی (کد ۰۵)، زبان حرفه ای پزشکی (کد ۰۴)، منابع اطلاعات بالینی و مبتنی بر شواهد (کد ۱۶)،
دخیره و بازبینی اطلاعات (کد ۱۷)

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با طراحی و تولید انواع شواهد بالینی

شرح درس:

طراحی انواع مطالعات پزشکی، طراحی و تدوین گزارش موردی (Case Report)، مدیریت و اجرای مرور نظام مند، طراحی و اجرای متآنالیز، طراحی و تدوین گایدلاین و پروتکل بالینی، مدیریت داده های پژوهشی با استفاده از فناوری های نوین، استفاده از جدیدترین نرم افزارهای مدیریت منابع (مانند EndNote، Rayyan، ...).

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۲۴ ساعت عملی)

الف. نظری (۱۷ ساعت)

- طراحی و اجرای مرور نظام مند
- طراحی و اجرای متآنالیز
- آشنایی با نرم افزارهای لازم برای طراحی و اجرای مرور نظام مند و متآنالیز
- طراحی و تدوین گزارش مورد
- آشنایی با پایگاه های اطلاعاتی و منابع دسترسی به گایدلاین ها
- طراحی و تدوین گایدلاین و پروتکل بالینی
- آشنایی با نرم افزارهای مدیریت داده های پژوهشی
- آشنایی با نرم افزارهای مدیریت منابع (مانند EndNote، مندلی، ...)
- طراحی و اجرای یک نمونه مرور نظام مند یا متآنالیز با استفاده از نرم افزار (عملی)
- تجزیه و تحلیل یک نمونه از داده های پژوهشی با استفاده از نرم افزار (عملی)
- طراحی و تدوین یک نمونه گایدلاین یا پروتکل بالینی (عملی)

ب. عملی (۲۴ ساعت)

- کار عملی با نرم افزارهای مدیریت داده های پژوهشی (مانند DataVerse و ...)
- کار عملی با نرم افزارهای مدیریت منابع (مانند EndNote، مندلی، ژوترو، و ...)
- طراحی و اجرای یک نمونه مرور نظام مند یا متآنالیز با استفاده از نرم افزار (مانند Rayyan و ...)
- تجزیه و تحلیل یک نمونه از داده های پژوهشی با استفاده از نرم افزار (مانند MATLAB، STATA، R، ATLAS.ti و ...)
- معرفی پایگاه های اطلاعاتی و منابع دسترسی به گایدلاین ها (مانند RCN، RNO، Q-I-N، HSTAT و ...)
- طراحی و تدوین عملی یک نمونه گایدلاین یا پروتکل بالینی (بر نظر اساتید بالینی)

منابع مورد استفاده در این درس (آخرین چاپ)

۱. فلستر مارگارت جی، جروول سارا تی، راهنمای مرور نظام‌مند برای کتابداران، ترجمه محمدرضا دانشمیان، ابوالفضل طاهری، ویراستار دکتر نیروزه زارع‌فره‌شندی، تهران: نشر کتابدار، آخرین ویرایش.
۲. حاج‌ابراهیمی سگینه، صادقی یارگانی، همایون، صادقی قربانی، فاطمه، محبوب، افری، علیرضا، اثربخشی بالینی، تبریز: دانشگاه علوم پزشکی تبریز، آخرین ویرایش.
۳. حاج‌ابراهیمی و همکاران، فرستاده پزشکی سنتی بر شواهد: چگونه یاد بگیریم و به‌تدبیر، تبریز: پژوهاک البرز، آخرین ویرایش.
۴. سرهنگ‌زادگان فاطمه، شهیدی شهناز، باقری خولنجانی، قیصر، چگونگی تهیه، بروزرسانی و بومی‌سازی راهنماهای طبابت (گایدلاین)، یک بسته کاربردی جامع حاوی فرم‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط، مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۴۰: ۱۲۴۰-۱۲۴۰.
۵. مرور نظام‌مند راهنمای CRD برای اجرای مرورها در مراقبت‌های سلامت، مترجمین صادق نظفیری، حکیمه مصطفوی، الهام امین، تهران: انتشار سحاب، انتشارات باروس، آخرین ویرایش.
۶. مرور مستند و متاتالیز، مطالعه، کاربردها و محاسبات، شورای توسعه‌دهندگان با سرپرستی علی‌اکبر حق‌دوست، رشته گنبد، آخرین ویرایش.
۷. گلالی، علی، مرور سیستماتیک در مراقبت‌های بهداشتی، مترجم نسیم کرچه، سگهان، تبریز: دانشگاه علوم پزشکی تبریز، آخرین ویرایش.

8. Higgins, J. P. T., et al, "Cochrane Handbook for systematic reviews of interventions version 6.0, 2019." The Cochrane Collaboration: Cochrane (2020): 261-262.
9. Foster, Margaret J., Jowell, Sarah T. Assembling the Pieces of a Systematic Review Guide for Librarians, Lanham: Rowman & Littlefield, 2017.
10. Straus Sharon, Glasziou Paul, Richardson W. Scott, Haynes R. Brian, Evidence-Based Medicine. Elsevier, 2018.

Student Assessment

ارزیابی فراگیر

الف- روش ارزیابی

دانشجویان با روش‌های زیر ارزیابی خواهند شد:

کتابی - شفاهی

- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی

- تمرینی پایگاه‌های مرتبط با گایدلاین‌ها ۱۰ درصد
- کار عملی با نرم‌افزارها ۲۰ درصد
- تدوین یکی از شواهد نام‌برده ۳۰ درصد

فصل چهارم
استانداردهای برنامه آموزشی
رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

استانداردهای برنامه آموزشی

- مورد زیر حداقل مولدهی هستند که باید در فرایند ارزیابی برنامه های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:
- * ضروری است مورد فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وسایط اختصاصی گروه و سیستم هایگتی آموزشی را در اختیار داشته باشد.
 - * ضروری است گروه آموزشی فضاهای اختصاصی مورد نیاز شامل آزمایشگاههای اختصاصی، مرصدهای بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.
 - * ضروری است گروه آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز شامل اتاق استراحت، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.
 - * ضروری است که مرصدهای آموزشی خارج از دانشگاه و دوره های ورزشی، مورد تأیید قطعی گروه ارزیابان قرار گیرد.
 - * ضروری است جمعیت ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش، شامل بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه های آزمایشگاهی، نمونه های فلزی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.
 - * ضروری است تجهیزات سرمای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار دانشجویان برنامه قرار گرفته باشد و کلیه آن ها نیز، مورد تأیید گروه ارزیاب باشد.
 - * ضروری است امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش های مرتبط متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تأیید ارزیابان قرار گیرد.
 - * ضروری است گروه آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیاب قرار گیرد.
 - * ضروری است گروه آموزشی برای تربیت فراگیران دوره کارگزاران دوره دهم مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.
 - * ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.
 - * ضروری است آیین نامه، دستورالعمل، کتابدای، روش تدریس و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره در مورد آن ها توجه شده باشد و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.
 - * ضروری است که منابع درسی، آه ژ کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیئت علمی در قفسه کتب گروه آموزشی در دسترس باشند.
 - * ضروری است که فراگیران در طول هفته طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته و تعایف خود را تحت نظر مسئولان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشند.
 - * ضروری است که محتوای برنامه کلاسی های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی مطابق داشته باشد.

* ضروری است که فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلبه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس‌های درون‌گروهی، سمینارها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.

* ضروری است که فراگیران مهارت‌آموزی در دوره مورد رعایت نسبی فراگیران و تأیید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است که مقررات پوشش (Dress code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع‌رسانی شود و برای پایش آن، مکاتیب‌های اجرایی مناسب و مورد تأیید ارزیابان در گروه آموزشی وجود داشته باشد.

* ضروری است که فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آن‌ها مورد تأیید ارزیابان قرار گیرد.

* ضروری است که در گروه آموزشی برای کلبه فراگیران، گزینش آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی‌ها گواهی‌های فعالیت‌های آموزشی داخل و خارج از گروه آموزشی، نشیانات، تدریس و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.

* ضروری است که فراگیران، کارنامه (Log book) لابل لوبل، منطبق با توانمندی‌های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.

* ضروری است که فراگیران بر حسب مسئول تحصیلی، مهارت‌های مداخله‌ای اختصاصی لازم را بر اساس موارد مندرج در برنامه انجام داده و هر کارنامه‌ای خود ثبت نموده و به امضای مسئولان ناظر رسانده باشند.

* ضروری است که کارنامه به‌طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط مسئولان مربوطه پایش و نظارت شود و بازخورد مکتوب لازم به آنان ارائه گردد.

* ضروری است که فراگیران در طول دوره خود در برنامه‌های پژوهشی گروه آموزشی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشد.

* ضروری است که فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مشمول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به ریاست گروه ارزیاب رسانده شود.

* ضروری است که بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه‌های آموزشی همکاری‌های علمی بین‌رشته‌ای از قبل پهن‌پهنی شده و برنامه‌ریزی شده وجود داشته باشد و مستثنائی که بین این همکاری‌ها باشند، در دسترس باشد.

* ضروری است که در آموزش‌ها حداقل ۷۰٪ روش‌ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه استفاده شود.

* ضروری است که فراگیران در طول دوره خود به روش‌های مندرج در برنامه مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.

* ضروری است که دانشگاه یا مرکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک‌های مندرج در برنامه آموزشی باشد.

فصل پنجم
ارزشیابی برنامه آموزشی
رشته مدیریت اطلاع رسانی علوم پزشکی
در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

ارزشیابی تکوینی در پایش هر نسل با پایان دوره با توجه به اهداف برنامه آموزشی، نقاط قوت و ضعف و ضرورت اصلاح برنامه صورت می‌گیرد. شاخص‌های مورد نظر جهت انجام ارزشیابی در سه بخش اصلی تقسیم‌بندی می‌شود.

۱. میزان رضایت فراگیران از برنامه آموزشی (در پایان دوره)، محتوای برنامه (در پایان دوره)، نحوه اجرا (در پایان ترم) و نحوه تدریس مدرسان (در پایان ترم)

۲. میزان رضایت ارائه‌کنندگان از برنامه آموزشی و نحوه اجرای آن (در پایان دوره آموزشی)

۳. شاخص پیشرفت تحصیلی دانشجو (شامل معدل قبولی، افت تحصیلی، مرخصی در درس و مشروطی)

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

۱. پس از گذشت ۳ تا ۵ سال از اجرای برنامه درسی و فلسفه یک دوره فارغ‌التحصیل

۲. تغییرات عمده فناوری که نیاز به بازنگری برنامه را محتمل کند

۳. تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص (معیار):

- * میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه ۸۰ درصد
- * میزان رضایت اعضای هیئت علمی از برنامه ۸۰ درصد
- * میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه ۷۰ درصد
- * میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته طبق نظر ارزیابان
- * کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته طبق نظر ارزیابان

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیئت علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های استاندارد
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تقوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیئت علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و هر صدای پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران

- در خدمت از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیشنهادها به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

نتایج نیازسنجی‌های انجام شده:

- عنوان رشته نیاز به تغییر دارد.
- رشته نیاز به گرایش جدید منطبق با تقاضا و نیاز حوزه بالینی دارد.
- برنامه آموزشی نیاز به تغییر و بازنگری دارد.
- منابع آموزشی و درسی نیاز به تغییر و بازنگری دارد.
- نحوه آموزش در فیلد کاری (کارورزی) نیاز به تغییر و بازنگری دارد.
- نحوه تدریس اساتید از نظر استفاده از روش‌ها و فناوری‌های نوین آموزشی نیاز به ارتقاء دارد.
- توانمندی اساتید از نظر روآمده‌ای با محتوای بازنگری شده منطبق با تغییرات جهانی رشته نیاز به بازآموزی دارد.
- آموزش بر اساس نیازهای نظام سلامت و صنعت نیاز به ارتقاء دارد.
- پژوهش بر اساس نیازهای نظام سلامت کشور (پروژه حوزه بالینی) و صنعت نیاز به ارتقاء دارد.

ضمائم

منشور حقوق بیمار در ایران

- ۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است
- ارائه خدمات سلامت باید
- ۱-۱) شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد
- ۲-۱) بر پایه عدالت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد
- ۳-۱) فارغ از هر گونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد
- ۴-۱) بر اساس دانش روز باشد
- ۵-۱) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد
- ۶-۱) در مورد توزیع منابع سلامت مبنای بر عدالت و اولویت های درمانی بیماران باشد
- ۷-۱) مبتنی بر هماهنگی ارگان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد
- ۸-۱) به همراه تأمین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمل درد و رنج و محدودیت های غیر ضروری باشد
- ۹-۱) توجه ویژمانی به حقوق گروه های آسیب پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بیون سرپرست داشته باشد
- ۱۰-۱) در سریع ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد
- ۱۱-۱) با در نظر گرفتن منافع های چون رفاه، سن و جنس گرفتارکن خدمات باشد
- ۱۲-۱) در مراقبت های ضروری و فوری (اورژانس) خدمات بدون توجه به تأمین هزینه آن صورت گیرد در موارد غیر فوری (اکتیر) بر اساس شرایط تعریف شده باشد
- ۱۳-۱) در مراقبت های ضروری و فوری (اورژانس) در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد
- ۱۴-۱) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار فریبناپذیر می باشد هدف حفظ آسایش وی می باشد، منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده اش در زمان احتضار می باشد، بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می خواهد، همراه گردد
- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد
- ۱-۲) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد
- ۲-۲) ۱-۲-۲) مفاد منشور حقوق بیمار در زبان پذیرش
- ۲-۱-۲) ضوابط و هزینه های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم های حمایتی در زمان پذیرش
- ۳-۱-۲) نام، مسئولیت و رتبه حرفه ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه ای آن ها با یکدیگر
- ۴-۱-۲) روش های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز گاه اطلاعات تأثیر گذار در روند تصمیم گیری بیمار
- ۵-۱-۲) نحوه دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان
- ۶-۱-۲) کلیه اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند

- ۱-۲-۲) ارائه آموزش‌های ضروری برای مستشار درمان
- ۲-۲) نبود ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد
- ۲-۲-۱) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تعصبات و تیلن درک در اختیار وی قرار گیرد. مگر این‌که:
 - تأخیر در شروع درمان به واسطه ارائه اطلاعات فوری صعب‌الوصول به بیمار گردد (در این صورت انتشار اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود)
 - بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد
- ۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به گهگاهی اطلاعات ثبت شده در پرونده بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید
- ۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود
- ۱-۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد
- ۱-۳-۲) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده خدمات سلامت در چارچوب ضوابط
- ۱-۳-۳) انتخاب و نظرخواهی از پزشک خود به عنوان مشاور
- ۱-۳-۴) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی ناشی از تخلیه نمونه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت
- ۱-۳-۵) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مولدی که انتفاع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد
- ۱-۳-۶) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد تقلبات درمانی آنی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی، با رعایت موازنه قانونی حد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد
- ۲-۳) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد
- ۲-۳-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد
- ۲-۳-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود
- ۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد
- ۱-۴) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه اطلاعات مربوط به بیمار اثرزایی است؛ مگر در مواردی که قانون آن را استثنای کرده باشد
- ۲-۴) در گنجه مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد
- ۲-۴-۱) لفظ بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند، می‌توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند
- ۲-۴-۲) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات فرد معتمد خود را همراه داشته باشد همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان، حق کودک می‌باشد مگر این‌که این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد
- ۵- دسترسی به نظام گزارش و رسیدگی به شکایات حق بیمار است
- ۱-۵) هر بیمار حق دارد در صورت تعدی نقض حقوق خود که موضوع این دستور است بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید

۵-۲) بملان حق دارند در نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند

۵-۳) خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطلق مغفرت در کوتاه ترین زمان ممکن جبران شود

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم گیری باشد اعمال کلیه حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهده تصمیم گیرنده قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم گیرنده جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مالک درمان بیمار شود پزشک می تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم گیری را بتمایذ. چنانچه بیماری فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم گیری است، اما می تواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه علوم پزشکی باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد. لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیمتی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلافا الزمی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط علمی بالینی و آزمایشگاهی باید متحد الشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- روبروش سفید بلند در حد زانو و شلوار چسبان یا آستین بلند
- روبروش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- تمامی دکمه های روبروش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- استفاده از کاپوت، شنتهایی معتبر عکس مار جوی، حرف اول نام خانوادگی، عنوان خانم دانشکده و نام رشته بر روی پوشش در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی الزمی می باشد.
- دانشجویان ختم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- شلوار باید بلند متعارف و سفید چسبان باشد استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرف پزشکی نیست.
- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق را بپوشاند ضروری است.
- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- روبروش لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و در حد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده یا متعارف باشد.
- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روبروش، شلوار و کفش ممنوع می باشد.
- استفاده در معرض دید افراد دافن هر گونه انگشتر، دستبند، گردن بند و گوشواره به جز حلقه ازدواج در محیط های آموزشی ممنوع می باشد.
- استفاده از دمیایی و صندل در محیط های آموزشی بجز اتالی حمل و اتالی راهنما ممنوع می باشد.

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگی به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند لذا، بدون فریاد تمیزی ظاهر و بهداشت در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.
- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
- ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و یا استفاده از حلقه یا تگین در بینی یا هر قسمت از دستها و صورت ممنوع است.
- ۵- استفاده از عطرهای با بوی تند و جاذب را در محیط های آموزشی ممنوع است.

فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط‌های آموزشی پزشکی

- ۱- رعایت اصول اخلاقی حرفه‌ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بهاران، همراهان بهاران، استفتیان، دانشجویان و کارکنان ازلی است.
- ۲- صحبت کردن در محیط‌های آموزشی باید به آری و با ادب همراه باشد و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست ممنوع است.
- ۳- استعمال دخانیات در کلاس‌های حضور فرد در محیط‌های آموزشی ممنوع می‌باشد.
- ۴- جویندن آدماس و نظایر آن در آزمایشگاهها سالن کنفرانس، رلد بهاران و در حضور استاتید، کارکنان و بهاران ممنوع می‌باشد.
- ۵- شجر زملن حضور در کلاس‌ها آزمایشگاهها و رلد بهاران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان‌ها استفاده از آن به حد ضرورت کامی باید.
- ۶- هرگونه بحث و شوخی در مکالمات عمومی مرتبط نظیر اسالسور، کالی شاپ و رستوران ممنوع می‌باشد.

فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه

- ۱- نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان‌های آموزشی و سایر محیط‌های آموزشی علوم پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه ریس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می‌باشد.
- ۲- افرادی که اخلاق حرفه‌ای و اصول این آئین نامه را رعایت نمی‌کنند ابتدا تذکر داده می‌شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می‌شوند.

نمونه‌هایی از طرحواره‌های درس بیماری‌شناسی^۱

اجزای Illness Script	I. Strophosphageal Reflux Disease
Problem Representation	بیمار ۲۴ ساله هست که از یکسال پیش با شرح حال حس سوزشی قفسه سینه که با دراز کشیدن نیز بدتر می‌شود مراجعه کرده است. درد وی تقریباً هرروز تکرار می‌شده است اما باعث کاهش وزن و استفراغ‌های مکرر در وی نشده است و هم چنین نشانه‌هایی از مله را نیز ذکر نمی‌کند.
پاتوفیزیولوژی و اتیولوژی	۱) بازگشت نامناسب ترشحات معده به مری ناشی از عدم کفایت Esophagogastric junction به دلایلی از قبیل a. شل شدن گلزای اسفنکتر تحتانی مری (شایع‌ترین علت) b. کاهش فشار اسفنکتر تحتانی مری c. نقص آنتومپک Esophagogastric junction ۲) لکروز مخاط مری و وقوع ulcer و crasion ناشی از بازگشت اسید معده به مری
اپیدمیولوژی و ویسکفاکتورها	۱) توزیع جنسیتی مردان-زنان ۲) شیوع: در آمریکا ۱۵-۲۰٪ و در آسیا ۵٪ می‌باشد ۳) ویسکفاکتورها: مصرف کافئین، سیگار و الکل، فستق، میوه‌های پهلوی، اختلالات هپاتیکرام / اسکرومیس لنتی هانتل
تظاهرات بالینی (شرح حال)	علائم تبیهیکه ۱) احساس سوزش و ترش‌آوردن ۲) رگورزیتون علائم آتیهیکه ۳) حسای فشار در قفسه سینه ۴) سرفه‌های مزمن خشک و شبانه ۵) تهوع، استفراغ ۶) بوی بد دهان ۷) علائم لومولی اسپیراسیون ۸) دیسفاژی
تظاهرات بالینی (معاینه و آزمایشات)	۱) معاینه روتین در GERD عموماً طبیعی هستند. ۲) در اندوسکوپی فوقانی ممکن است درجانی از آروفاژیت ^۲ وجود داشته باشد (گرچه ممکن است اندوسکوپی طبیعی باشد).
تشخیص	۱) در موارد با علائم بالینی تبیهیکه تشخیص فقط براساس <u>علائم بالینی</u> و به صورت کلیتیک است.

^۱ کلیه حقوق مادی و معنوی این طرحواره متعلق به دانشگاه علوم پزشکی مشهد است.

^۲ آروفاژیت در اینجای قراردهی است که چون بررسی باطریق و صرفاً با معاینه شغسکی و براساس تغییرات ظاهری مخاط به دست‌های مطاون
تعیین می‌شوند.

۲) اندوسکوپی فوقانی: موارد عارضه دار ۲ مورد طول کشیده بیش از ۳۰ سال / عدم پاسخ به درمان دارویی با PPI / حملگی یا علامت خطر (دستگیری، لود، نطفه‌ای، کاهش وزن، خونی، گوارشی، نسی) ۳) Esophageal pH Monitoring جهت تایید موارد آتیبیک / بیش از انجام عمل جراحی GERD ۴) Esophageal Manometry رد اختلالات حرکتی مری / ارزیابی عملکرد پرسالتیک مری / بیش از جراحی	
۱) اصلاح سبک زندگی: مصرف مواد غذایی که حجم و افزایش تعداد وعده‌های غذایی / اجتناب از مواد غذایی با چربی فراوان / کاهش وزن / بالابردن سرخشت (برای بیماران با ریفلاکس شبانه مداوم) / اجتناب از مصرف دخانیات، الکل و قهوه ۲) درمان دارویی: ۵) مصرف آنتی اسید در صورتی که علامت کمتر از یکبار در هفته وجود دارند. ۶) مصرف Low dose H2RA در مواقع نیاز ۷) مصرف PPI یکبار در روز برای ۸ هفته در صورت عدم پاسخ به درمان‌های فوق و یا وجود علامت شدید و مکرر GERD از همان ابتدا سه‌بار در صورت عدم پاسخ انجام ارزیابی‌های تشخیصی بیشتر / در صورت پاسخ نسبی افزایش دوز PPI به دو بار در روز	درمان
۱) افرادی که به درمان PPI یکبار در روز پاسخ نمی‌دهند ۲) افرادی که مصرف طولانی مدت PPI را تحمل نمی‌کنند یا می‌خواهند درمان خود را قطع کنند ۳) در موارد نیاز به اندوسکوپی فوقانی یا ارزیابی‌های بیشتر (اندیکاسیون‌ها در قسمت تشخیصی ذکر گردیده است)	بستری و ارجاع
1) Infectious esophagitis 3) Herpes esophagitis 5) Drug-induced esophagitis 7) Angina Pectoris 9) Achalasia 2) Esophageal candidiasis 4) CMV esophagitis 6) Eosinophilic esophagitis 8) Diffuse Esophageal Spasm	تشخیصی‌های افتراقی

* موارد عارضه‌دار GERD عبارتند از: مالتاری پارت - تروقاتز درولور - هگی پیک

نمونه‌هایی از طرحواره‌های درس بیماری‌شناسی^۲ (ادامه)

2. Cholelithiasis	اجزای Illness Script
خانمی ۵۲ ساله مولتی پلر با یک سونوگرافی کامل شکم و لگن به شما مراجعه کرده است که در سونوگرافی تعداد ۴ عدد سنگ ۵-۶ میلی‌متری در کیسه صفرا دیده شده است و بیمار نالید علامت است.	Problem Representation
نوع کلسیترولی، منبسط‌شده، غیرطبیعی، کلسیترولی کبدی، منجر به افزایش غلظت کلسیترولی در صفرا و کاهش غلظت نمک‌های صفراوی و نهایتاً در نتیجه این فرایند فوق‌اشباع شدن صفرا کلسیترولی و کلسیم گریبات در صفرا تجمع می‌یابند که به تولید سنگ‌های کلسیترولی و ترکیبی می‌انجامد. نوع پیگمبالته ناشی از افزایش هموگلوبین و کلسیم بیلی روبین غیرکترولی نوع ترکیبی: هموما ناشی از طووت	پاتوفیزیولوژی و آتیولوژی
(۱) در زنان بیشتر از مردان دیده می‌شود. (۲) در ۱۰-۲۰٪ از زنان های بالغ دیده می‌شود و یک شوع آن بعد از ۲۰ سالگی (۳) ریسک‌فاکتورها: چاقی، چسب مونت اسن < ۶۰ سال (مولتی پاریتی و بارداری اسقفی اختلاقی اسود جذب سلفه‌ی طلویی خلس مثل: غیراتها (استروژن OCP)	ایده‌میولوژی و ریسک فاکتورها
(۱) بیشتر سنگ‌های کیسه صفرا بدون علامت‌اند. (۲) بیماری کولیک درد مداوم و مبهم در ناحیه RUQ که عموماً کمتر از ۶ ساعت طول می‌کشد (درد عموماً بعد از غذاست). (۳) درد ارجاعی: درد به نواحی: ای گاستر، شاله راست و پشت، انتشار دارد. (۴) سایر علائم: تهوع، استفراغ، اسهال، زردی، افس و دیس پسی، درد قفسه سینه، ارگوری‌تاسیون	تظاهرات بالینی (شرح حال)
(۱) در موارد uncomplicated هموما در معاینه یافتنای ندارد. (۲) در موارد complicated هموما در آزمایشات یافتنای ندارد (ALP, AST/ALT, CBC). آسیب و لیبلاز و بیلی روبین طبیعی‌اند.	تظاهرات بالینی (معاینه و آزمایشات)
(۱) قدم اول: سونوگرافی از RUQ (داری ۷۹۰ حساسیت و ۷۹۹ ویژگی). (۲) در صورت غیرتشخیصی بودن سونوگرافی و یا شک به سنگ CBD- تصویربرداری‌های تکمیلی (MRCP یا EUS) صورت گیرد. (۳) یافته‌های آزمایشگاهی تشخیصی لیست (طبیعی‌اند).	تشخیص

^۲ کلیه حقوق مادی و معنوی این طرحواره مالکانه معاون به دانشگاه علوم پزشکی مصفاخانه گزیده آموزش پزشکی است.

(۱) در بیماران بدون علامت: اطمینان بخشی* (۲) در بیماران علامتدار (Biliary Colic) (۱) درمان حمایتی: تجویز اسپاسمولیتیک (دیسیکلومین) ضد درد (NSAIDs) و Opioids / کاهش مصرف چربی (۲) کوله سیستکتومی فقط برای بیماران علامتدار توصیه می‌گردد. (۳) در بیماران بدون علامتی که ریسک کسر کبه صفرا (آدنوم کبه صفرا، کبه صفرا، چینی، سنگ صفرا، ۳ سانت، پولیپ کبه صفرا) یا دارای اختلالات همولیتیک (آلسمی شکل سل و اسفروسیتوز ارثی) می‌باشند نیز کوله سیستکتومی توصیه می‌شود.	درمان
در مواقع علامتدار با وقوع موارد: (۱) Cholecystitis (۲) Cholangitis (۳) Choledocholithiasis (۴) Mirizzi Syndrome	بستری و ارجاع
با عدم علامتدار: (۱) تشخیص افتراقی‌های شکم حاد (۲) هپاتیت حاد (۳) گاستریت (۴) رفلاکس گاستروازوفاجیل (۵) پانکراتیت حاد (۶) مراحل ابتدایی آپاندیسیت (۷) دیورتیکولوز سمت راست (۸) احتلال عملکرد ششکتر Oddi (۹) التهاب کتن‌های دیواره ی خونی با عدم بدون علامت: (۱) پولیپ کبه صفرا (۲) اسلار	تشخیص‌های افتراقی

* در زمان شروع بررسی برای پیگیری سونوگرافیک و آزمایشگاهی لازم می‌باشد.